marzo 3.º 25 —

ANGLIÆ NOTITIA,

Sive

PRÆSENS

ANGLIÆ

STATUS

Succincte

ENUCLEATUS.

Auctore

THO. WOOD.

Juxta exemplar impressum

OXONII,

Typis *Leon. Lichfield*, impensis *Henrici Clemens* Bibliopolæ, 1686.

3
4

7

Lectori Peregrino

S. P.

L*Ubens mehercule agnoſcam ego nullum non compendium (ut ut Exquiſitum, & vel ab ipſo voluminis Authore concinnatum) in quam plurimis plerumque deficere, quæ non tantum ad Salivam delicatius facerent, ſed quinetiam quæ prorſus ad mentem accuratius informandam apprimè conducerent. At verò ſi quibus haud per otium liceat per majora Volumina iter facere & divagari; ſi quibus in Nauſeam cedat Moles quælibet utcunque erudita; à Libellulo petere eſt, quod docto cuilibet pruritui ſatisfaciet, & ibit obviam. Tantum equidem exurgunt hinc*

Lectori Peregrino

S. P.

LUbens mehercule agnoscam ego nullum non compendium (ut ut Exquisitum, & vel ab ipso voluminis Authore concinnatum) in quam plurimis plerumque deficere, quæ non tantum ad Salivam delicatius facerent, sed quinetiam quæ prorsus ad mentem accuratius informandam apprimè conducerent. At verò si quibus haud per otium liceat per majora Volumina iter facere & divagari; si quibus in Nauseam cedat Moles quælibet utcunque erudita; à Libellulo petere est, quod docto cuilibet pruritui satisfaciet, & ibit obviam. Tantum equidem exurgunt hinc divi-

divitiarum, undè lauto ſatis apparatu alios excipias, quos tali munuſculo nuſquàm ditaverat Fortuna. Minutioris inſtar Speculi opuſculum habes, ubi ſi Regni noſtri omnia ſimul membra, & extenſam Gigantis hujus imaginem haud unà contemplari ſit Venia; Vultûs tamen lineamenta, Oris Pulchritudo minimè Vulgaris, delicata rerum Facies (quâ ſolâ ædepol te fælicem ſatis ſuperque redderet Amaſia) è facili veniunt diſquirenda.

Largiuſculè depinxit hæc Anglicè Edvardus Chamberlain, *Legum Doctor, vir de repub. tùm Civili tùm literariâ bene meritus, nec non nominatiſſimus. Sed cum te certiorem faciam ut ille* Notitiæ *Scriptor in Oratorem ſæpius (populi* Nequioris *perſuadendi ergo) mutatur, ut miram ſæpenumerò Verborum vim exquiſite & ſolenniter affert venaturque* &c. *Nullus dubites me Tibi juſtum fuiſſe, cum pedetentim & per omnia illum non ſim ſecutus, cum te à Carceri-*

ribus per rectissimos tantum tramites ad metam actutùm duxerim. Næ Materia libri plerumque Vaga est, fluxa nimis & Infida. Argumento sit Opus *illius qualibet* Editione *(quarum quidem multæ) pro rebus natis haud parùm mutatum iri, in majus auctum, & uni tantum anno (*Calendarii *ad exemplum) quadraturum. Effecere hoc* Officialium *Aulæ* Regiæ *inservientium, omissis nè quidèm* Lippis *& Tonsoribus, infinita nominum series & farrago; Procerum* Temporalium & Spiritualium, *Ministrorum circà* Portus *& Tribunalia* Catalogi, *& id genus certè quamplurima; adeo ut nonnullis aut Morte aut Mandato regio deturbatis, & librum tunc credas de Vitâ migrasse,* Capite *minui, eodemque affectum supplicio. Memor tamen sis (mi Lector) me Authori nequaquam Vitio daturum hæc (pæniteat enim me à tanti viri excellentia vel latum unguem ivisse discessum sed omnia in scenam ideo misisse, quo perspectum*

habeas tua nihil interesse ut cognoscantur, ipsis licet incolis fient gratiora & scitu forsan dignissima. A qualibet sede Officialium solùm Numerum *à me expectes Velim. Quos majoris Pretii fecerat ipsorum Eminentia, quos in Deos evexit haud in sui dedecus Fortuna,* Nomina *illorum edoceat fideliter satis Fama & Tibi vel invito denunciet. Arrideat igitur velim, quod (quibusdam de novo additis) sic omnium horarum opus, quod* Angliam pænè *Socratis more, eodem usque vultu spectandam exhibuit.*

Oxon. è Coll. Novo. 14. die Octob. 1685.

Tui

Studiosissimus

THO. WOOD.

An-

Angliæ diviſio Secundum juriſdictionem Temporalem.

Comit.	*Civ.*	*Epiſ.*	*Municip.*	*Mercat.*
Bedfordiæ	0	0	10	
Bercheriæ	0	0	11	
Buckinghamiæ	0	0	11	
Cantii	2	2	17	
Cantabrigiæ	1	1	06	
Ceſtriæ	1	1	09	
Cornubiæ	0	0	23	
Cumberlandiæ	1	1	09	
Derbiæ	0	0	08	
Devoniæ	1	1	40	
Dorſetiæ	0	0	18	
Dunelmi	1	1	05	
Eboraci	1	1	46	
Eſſexiæ	0	0	21	
Glouceſtriæ	1	1	20	
Herefordiæ	1	1	08	
Hamptoniæ	1	1	18	
Hartfordiæ	0	0	18	
Huntingdoniæ	0	0	05	
Leiceſtriæ	0	0	11	
Lancaſtriæ	0	0	08	
Lincolniæ	1	1	30	
Munmuthiæ	0	0	06	
Middleſexiæ	2	1	03	
Norfolciæ	1	1	27	
Northamptoniæ	1	1	11	

ANGLIÆ NOTITIA,

Sive

PRÆSENS

ANGLIÆ

STATUS

Succincte

ENUCLEATUS.

Auctore

THO. WOOD.

Juxta exemplar impressum

OXONII,

Typis *Leon. Lichfield*, impensis *Henrici*
Clemens Bibliopolæ, 1686.

Lectori Peregrino

S. P.

LUbens mehercule agnoſcam ego nullum non compendium (ut ut Exquiſitum, & vel ab ipſo voluminis Authore concinnatum) in quam plurimis plerumque deficere, quæ non tantum ad Salivam delicatius facerent, ſed quinetiam quæ prorſus ad mentem accuratius informandam apprimè conducerent. At verò ſi quibus haud per otium liceat per majora Volumina iter facere & divagari; ſi quibus in Nauſeam cedat Moles quælibet utcunque erudita; à Libellulo petere eſt, quod docto cuilibet pruritui ſatisfaciet, & ibit obviam. Tantum equidem exurgunt hinc divi-

divitiarum, undè lauto ſatis apparatu alios excipias, quos tali munuſculo nuſquàm ditaverat Fortuna. Minutioris inſtar Speculi opuſculum habes, ubi ſi Regni noſtri omnia ſimul membra, & extenſam Gigantis hujus imaginem haud unà contemplari ſit Venia; Vultûs tamen lineamenta, Oris Pulchritudo minimè Vulgaris, delicata rerum Facies (quâ ſolâ ædepol te fælicem ſatis ſuperque redderet Amaſia) è facili veniunt diſquirenda.

Largiuſculè depinxit hæc Anglicè Edvardus Chamberlain, *Legum Doctor, vir de repub. tùm Civili tùm literariâ bene meritus, nec non nominatiſſimus. Sed cum te certiorem faciam ut ille* Notitiæ *Scriptor in Oratorem ſæpius (populi* Nequioris *perſuadendi ergo) mutatur, ut miram ſæpenumerò Verborum vim exquiſite & ſolenniter affert venaturque* &c. *Nullus dubites me Tibi juſtum fuiſſe, cum pedetentim & per omnia illum non ſim ſecutus, cum te à Carceri-*

ri-

ribus per rectissimos tantum tramites ad metam actutùm duxerim. Næ Materia libri plerumque Vaga est, fluxa nimis & Infida. Argumento sit Opus *illius qualibet* Editione *(quarum quidem multæ) pro rebus natis haud parùm mutatum iri, in majus auctum, & uni tantum anno (*Calendarii *ad exemplum) quadraturum. Effecere hoc* Officialium *Aulæ* Regiæ *inservientium, omissis nè quidèm* Lippis *& Tonsoribus, infinita nominum series & farrago; Procerum* Temporalium *&* Spiritualium, *Ministrorum circà* Portus *& Tribunalia* Catalogi, *& id genus certè quamplurima; adeo ut nonnullis aut Morte aut Mandato regio deturbatis, & librum tunc credas de Vitâ migrasse, Capite minui, eodemque affectum supplicio. Memor tamen sis (mi Lector) me Authori nequaquam Vitio daturum hæc (pæniteat enim me à tanti viri excellentia vel latum unguem ivisse discessum) sed omnia in scenam ideo misisse, quo perspectum*

 ha-

habeas tua nihil interesse ut cognoscantur, ipsis licet incolis fient gratiora & scitu forsan dignissima. A qualibet sede Officialium solùm Numerum *à me expectes Velim. Quos majoris Pretii fecerat ipsorum Eminentia, quos in Deos evexit haud in sui dedecus Fortuna,* Nomina *illorum edoceat fideliter satis Fama & Tibi vel invito denunciet. Arrideat igitur velim, quod (quibusdam de novo additis) sic omnium horarum opus, quod* Angliam pænè *Socratis more, eodem usque vultu spectandam exhibuit.*

Oxon. è Coll. Novo. 14. die Octob. 1685.

Tui

Studiosissimus

THO. WOOD.

An-

Angliæ divisio Secundum jurisdictionem Temporalem.

Comit.	*Civ.*	*Epis.*	*Municip.*	*Mercat.*
Bedfordiæ	0	0	10	
Bercheriæ	0	0	11	
Buckinghamiæ	0	0	11	
Cantii	2	2	17	
Cantabrigiæ	1	1	06	
Cestriæ	1	1	09	
Cornubiæ	0	0	23	
Cumberlandiæ	1	1	09	
Derbiæ	0	0	08	
Devoniæ	1	1	40	
Dorsetiæ	0	0	18	
Dunelmi	1	1	05	
Eboraci	1	1	46	
Essexiæ	0	0	21	
Gloucestriæ	1	1	20	
Herefordiæ	1	1	08	
Hamptoniæ	1	1	18	
Hartfordiæ	0	0	18	
Huntingdoniæ	0	0	05	
Leicestriæ	0	0	11	
Lancastriæ	0	0	08	
Lincolniæ	1	1	30	
Munmuthiæ	0	0	06	
Middlesexiæ	2	1	03	
Norfolciæ	1	1	27	
Northamptoniæ	1	1	11	

Northumberlandiæ	0	0	11
Nottinghamiæ	0	0	11
Oxonii	1	1	10
Rutlandiæ	0	0	02
Salopiæ	0	0	13
Suſſexiæ	1	1	18
Somerſetiæ	3	2	31
Suffolciæ	0	0	28
Staffordiæ	1	1	15
Surreiæ	0	0	06
Warwici	1	0	12
Wiltoniæ	1	1	21
Weſtmorlandiæ	0	0	04
Worceſtriæ	1	1	07
Angleſey	0	0	03
Brecknock	0	0	03
Cardigan	0	0	04
Carmarden	0	0	06
Caernarvon	0	1	05
Denby	0	0	03
Flint	0	1	03
Glamorgan	0	1	07
Merioneth	0	0	03
Montgomery	0	0	06
Pembrock	0	1	06
Radnor	0	0	04
52	25	26	641

Diviſio

A

Divisio Secundum jurisdictionem Ecclesiasticam:

Sub	Paroch.
C*ANTUARIENSI Archiepiscopo* Cantii pars	257
Roffensi Cantii pars	98.
Londinensi Epis. Essexia, Middlesexia & Hartfordiæ pars	623
Wintoniensi Provincia Hantoniæ, Surrey, Vecta, Jerseia, Garnseia.	362
Lincolniensi Prov. Lincoln, Leicester, Bedford, Huntingdon, Buckingham, & Hartfordiæ pars	1255
Cicestrensi Sussexia & Hartfordiæ pars	250
Sarisburiensi Wiltonia & Bercheria	248
Exoniensi Devonia & Cornubia	604
Bathoniensi & *Wellensi* Prov. Somersetensis	388
Glocestrensi Glocestrensis Provincia	267
Wigorniensi Wigornia, & Warwici pars	241
Lichfieldiensi & *Coventrensi* Warwici pars, Stafford, Derby & Salopiæ pars	557
Herefordensi Herefordia, Salopiæ pars, Wigorn. pars, & Salop. pars	313
Eliensi Provincia Cantabrig.	141
Nowicensi Norfolcia & Suffolcia	1121
Oxoniensi Oxoniensis Provincia	195
Petroburgensi Northamptonia & Rutland.	293
Bristoliensi Dorsetia, & urbs Bristoliæ	236
Landavensi Munmuthia, Brechinia, Glamorgan & Radnotiæ pars	177
Menevensi Pembrochia & Caermarthen.	308

Sub	Paroch.
Bangorensi Carnarvan, Anglesey, Merioneth & Denbiæ pars.	107
Asaphensi Denbiæ pars & Flintiæ pars.	121.
EBORACENSI Archiepiscopo, Prov. Eborac. & Nottingham.	581
Cestrensi Cestria, Richmondia, Lancastria, Cumb. pars, Westmoreland. pars, Flintiæ & Denbiæ pars	256
Carleolensi Cumb. & Westmorland. pars	92
Dunelmensi Dunelmum & Northumbria	135
Sodorensi Epis. minimè tamen Regni Barone, Mona Insul.	17
Parochiæ autem aliæ Diocæsi Cantuariensi *peculiares*	57

E quibus Ecclesiis 3845 sunt appropriatæ, id [illegible] quæ Monasteriis olim erant unitæ, jam [illegible] subversis, feuda facta laicalia.

ANG.

ANGLIÆ NOTITIA.

PARS I. CAP. I.

De Angliâ in Genere.

ANGLIA ab Anglis inferioris Saxoniæ populo consecuta nomen, inter gradus Longitudinis 17 & 22, & quinquaginta & 57 Latitudinis septentrionalis, collocatur. Forma ejus triangularis secundum Longitudinem à Berwico ad Antivestæum (Ang. *Lands End*) sese effundit per 386, secundum [illegible]dinem à Sandwicho ad Antivestæum per [illegible] otus verò Circuitus 1300 Milliaria [illegible]itur, illâ interim triginta circiter cen[illegible]lia jugerum numerante.

[illegible]*astica Administratio* illam in duas [illegible]s seu Archiepiscopatus, *sc.* Cantua[illegible] & Eboracensem *dividit*: Illi autem [illegible]iocæses, quæ in 60 Archidiaconatus, [illegible]rchipresbyteratus, qui & rursus in Pa[illegible] distribuuntur.

[illegible]nporale regimen in 52 Comitatus, illi [illegible] in Centurias, hæ in decimas dissecantur. [illegible]s viginti quinque, 641 oppida Mercato[illegible] & 9725 Parochias numerat, sparsis quin[illegible] hinc & inde pagis, qui Parochias imi-

Sub	Paroch.
Bangorensi Carnarvan, Anglesey, Merioneth & Denbiæ pars.	107
Asaphensi Denbiæ pars & Flintiæ pars.	121.
EBORACENSI *Archiepiscopo*, Prov. Eborac. & Nottingham.	581
Cestriensi Cestria, Richmondia, Lancastria, Cumb. pars, Westmoreland. pars, Flintiæ & Denbiæ pars	256
Carleolensi Cumb. & Westmorland. pars	92
Dunelmensi Dunelmum & Northumbria	135
Sodorensi Epis. minimè tamen Regni Barone, Mona Insul.	17
Parochiæ autem aliæ Diocæsi Cantuariensi *peculiares*	57

E quibus Ecclesiis 3845 sunt appropriatæ, id est, quæ Monasteriis olim erant unitæ, jam illis subversis, feuda facta laicalia.

ANG-

ANGLIÆ NOTITIA.

PARS I. CAP. I.

De Angliâ in Genere.

ANGLIA ab Anglis inferioris Saxoniæ populo consecuta nomen, inter gradus Longitudinis 17 & 22, & quinquaginta & 57 Latitudinis septentrionalis, collocatur. Forma ejus triangularis secundum Longitudinem à Berwico ad Antivestæum (Ang. *Lands End*) sese effundit per 386, secundum latitudinem à Sandwicho ad Antivestæum per 279; totus verò Circuitus 1300 Milliaria complectitur, illâ interim triginta circiter centena millia jugerum numerante.

Ecclesiastica Administratio illam in duas provincias seu Archiepiscopatus, *sc.* Cantuariensem & Eboracensem *dividit*: Illi autem in 26 Diocæses, quæ in 60 Archidiaconatus, qui in Archipresbyteratus, qui & rursus in Parochias distribuuntur.

Temporale regimen in 52 Comitatus, illi autem in Centurias, hæ in decimas dissecantur. Urbes viginti quinque, 641 oppida Mercatoria, & 9725 Parochias numerat, sparsis quinetiam hinc & inde pagis, qui Parochias imitantur.

Aer ejus mollis & temperatus, quamcunque Continentis partem nostro Climati subjacentem, nè dicam salubritate certè lenitate & temperie, transcendit.

Prædivite *solo* fælix multos jactat fontes & fluvios, & hinc illinc flumina (qualia sunt Tamesis, Humbrus, Trenta, Sabrina *&c.*) navibus onerata. Steriles montes, immanes scopulos vix fatetur; sed surgentes ubique amæni colles suos infra despiciunt valles segete, gramine, & sylvis coronatos.

Quod ad illius *Commoditates*; si *cibos* spectes, multa Bovium, Porcorum, Ovium, Damarum, Cuniculorum & Leporum Copia, pænè dixerim Luxuries. Hireos hic, Cervos, & Capreolos depascentes cernas. Gallinæ, Anates, anseres, Galli numidici, Columbæ, Accipitres, Alaudæ, Perdices, Phasiani, Pardali, Querquedulæ, Turdi, Colluriones, Merulæ, Anates feræ, Anseres feræ, Cygni, Pavones, Terraneolæ, Gallinagines, Coturnices, Rusticulæ, Upupæ, Grues, Butiones, Bustardi, Cornices, Milvi, *&c.* avesque marinæ illam laudant, & proprio quæque cantu eloquitur. Nec illam sileant prorsus & Pisces, quales sunt Haleces, unum Reipub. sustentaculum, Salmones, Truttæ, Murenæ, Gobiones, Carpiones, Tineæ, Lucii, Percæ, Anguillæ, Abramides, Erythrini, Apuæ, Gammari, Pectunculi, Psitiæ, Leucisci, Calleres, Scombri, Soleæ, Mænæ, Sardæ, Ostrea, Astaci, Cancri, Squillæ, Trigones, Porculi, Mytuli, Conchæ,

Con-

Congri, Rhombi, Capitones, Squatinæ, Pectines, *&c.* Quanta Pomorum, Pyrorum, Prunorum, Cerasorum fæcunditas, quanta Tritici, Hordei, Secalis, Leguminum, Avenarum, affluentia! Butyrum, Caseum, amant ferè omnes & mirantur. Edibilium Radicum & Herbarum, pleno cornu Copia. Mala Armeniaca, Mala Persica, Uvæ, Mora, Ficus, Pepones, Mala Cotonea, *&c.* Juglandes, Nuces parvæ & Avellanæ Castaneæque, Mespita, Ruba Idæa, Fraga, Uvæ Corinthiacæ, & Baccæ illam haud quaquam latent.

Et ad *Potationem* Cervisia Lupulata & illupulata, Cicera, Apiites, & Mulsum inter Anglos suos bene sapiunt. Tam constans denique horum successio ut Anglia nostra per annos 400 haud fami nota est, nec Fames Angliæ, sed quasi Terra Incognita per se florescens ipsam in aliis gentibus cernit incarceratam. Quod ad *Vestitum* attinet, Lanæ feracissima est, quod Luporum internecioni omnimodò vertatur. Ad promovendum panni opus terra illa Cimolia quamplurimum necessaria, inter nos tantum nimis abundat. Lintei omnis Locuples, aut saltem Soli Lino & Cannabi perquam gratissimi. Abundat Coriis apprimis, adeo ut & pauperrimi passim calceis coriaceis obambulant, cùm inter alios Plebeculæ aut nullis aut Ligneis utuntur.

In *Ædificium* adstat propè Lignea & ferrea materies, nec non Lapides, Scandulæ, Lateres, Testæ, Alabastrum, Cæmentum, Calx,

Plumbum, Vitrum; In *Focum*, Lapides nigri, Lignum; minimo pretio conducta. In Naves, insignissimi præ manibus sunt Quercus, & ferrum è Terræ Visceribus, in Bombardas, &c. hostibus & tempore vix superandas. Mira est Equorum Bello, venationi, Oneribus aptorum, Turba, adeo ut & Muli & Asini à nobis prorsus despicatui habeantur. Canes cujuscunque magnitudinis & Usus nutrit. Molossi nullibi gentium præstantiores, ferocioresque. Ex terra nascitur ingens stanni, minor tamen Æris & Chalcanthi Thesaurus. Alumen, Salem, Lupulos, Crocum, Glycyrrhizam, Mel, Ceram, Sebum, Nitrum, Glastum, &c. possidet; & Argenti purissimi fodinis haud indiget. Balnea hic & Fontes Medicis invisi sese ostentant. Vineas & sericum haud aversatur Tellus. Immanes & terribiles Belluæ, horrenda Serpentum venena, odiosæ Muscæ vermesque, siccitates, inundationes, Pestes, Tempestates, Insani sub terra & furiosi ignes, Montes flammas evomentes, & tremendi terræ motus sub nostri vel notitiam vix cadunt. Oceano denique, & navibus portubusque suis cincta, omnium minas deridet & imbecillitatem; tantarumque benedictionum vix capax insula suâ pænè felicitatis magnitudine laborat, adeo ut & vitio consuluisse videatur Natura & nos nimium felices voluisse.

'*Terra suis contenta bonis non indiga mercis.*
'*Quicquid amat luxus, quicquid desiderat Usus*
'*Ex te proveniet, vel aliunde tibi.*

An-

Annuli hic olim Ferrei *pecuniæ* ſupplevère vices uſque dum à Româ (haud diu ante Chriſtum natum) Aurum, Argentum & Æs conflatum excuſumque Littus noſtrum ſalutavit. De librâ *Argenti* Trojanâ (ex quo regnavit Elizabetha) 62 prodibant ſolidi; & exinde Coronati quinque ſolidis, & uncia fere Trojanâ conſtantes, ſemi-Coronatus, Solidus, ſex Denarii, quatuor Denarii, tres Denarii & unus denarius inter nummos Argenteos apud nos hodiè numerantur. Libra *Auri* Trojana 44 partes & dimidium, effundit, parte qualibet illius viginti Solidos, & illius partis parte dimidiâ decem Solidos, promittente. Quadraginta aut Centum Solidos aliæ partes haudquaquam inferiores jactant & oſtentant.

Proportio Auri ad Argentum inter nos eſt, ut 1 ad 14, addita illius ferè tertia parte; *i. e.* Uncia una Auri 14 Unciis Argenti, & tertiæ pænè parti, aut monetæ Anglicanæ $3^{l}\ 14^{s}\ 2^{d}$ æquivalet. Monetæ noſtræ, malleis rejectis, mola tantum procuduntur & ſignantur, unde tanta illis acceſſit venuſtas, tanta a fuco ſecuritas, ut multorum Theſauri præ illis ægrotari videantur. Ut autem moneta hæc puritate & pondere haud fiat Orbata, ſumma ſagacitate cautum eſt, ut monetariæ Officinæ præfecti ad privatos Regis Conſiliarios annuatim pecuniarum ſuarum ultimo anno excuſarum deferant ſpecimina, uſque dum à diligentiſſimâ 24 aurificum inquiſitione cum honore demittantur. Pauperum neceſſitatibus providentes

nos,

habeas tua nihil intereſſe ut cognoſcantur, ipſis licet incolis fient gratiora & ſcitu forſan digniſſima. A qualibet ſede Officialium ſolùm Numerum *à me expectes Velim. Quos majoris Pretii fecerat ipſorum Eminentia, quos in Deos evexit haud in ſui dedecus Fortuna,* Nomina *illorum edoceat fideliter ſatis Fama & Tibi vel invito denunciet. Arrideat igitur velim, quod (quibuſdam de novo additis) ſic omnium horarum opus, quod* Angliam pænè *Socratis more, eodem uſque vultu ſpectandam exhibuit.*

Oxon. è Coll. Novo. 14. die Octob. 1685.

Tui.

Studioſiſſimus

THO. WOOD.

An-

Angliæ diviſio Secundum juriſdictionem Temporalem.

Comit.	*Civ.*	*Epiſ.*	*Municip.*	*Mercat.*
Bedfordiæ	0	0	10	
Bercheriæ	0	0	11	
Buckinghamiæ	0	0	11	
Cantii	2	2	17	
Cantabrigiæ	1	1	06	
Ceſtriæ	1	1	09	
Cornubiæ	0	0	23	
Cumberlandiæ	1	1	09	
Derbiæ	0	0	08	
Devoniæ	1	1	40	
Dorſetiæ	0	0	18	
Dunelmi	1	1	05	
Eboraci	1	1	46	
Eſſexiæ	0	0	21	
Glouceſtriæ	1	1	20	
Herefordiæ	1	1	08	
Hamptoniæ	1	1	18	
Hartfordiæ	0	0	18	
Huntingdoniæ	0	0	05	
Leiceſtriæ	0	0	11	
Lancaſtriæ	0	0	08	
Lincolniæ	1	1	30	
Munmuthiæ	0	0	06	
Middleſexiæ	2	1	03	
Norfolciæ	1	1	27	
Northamptoniæ	1	1	11	

Northumberlandiæ	0	0	11
Nottinghamiæ	0	0	11
Oxonii	1	1	10
Rutlandiæ	0	0	02
Salopiæ	0	0	13
Sussexiæ	1	1	18
Somersetiæ	3	2	31
Suffolciæ	0	0	28
Staffordiæ	1	1	15
Surreiæ	0	0	06
Warwici	1	0	12
Wiltoniæ	1	1	21
Westmorlandiæ	0	0	04
Worcestriæ	1	1	07
Anglesey	0	0	03
Brecknock	0	0	03
Cardigan	0	0	04
Carmarden	0	0	06
Caernarvon	0	1	05
Denby	0	0	03
Flint	0	1	03
Glamorgan	0	1	07
Merioneth	0	0	03
Montgomery	0	0	06
Pembrock	0	1	06
Radnor	0	0	04
52	25	26	641

Divisio

Divisio Secundum jurisdictionem Ecclesiasticam:

Sub	Paroch.
C*ANTUARIENSI Archiepiscopo* Cantii pars	257
Roffensi Cantii pars	98.
Londinensi Epis. Essexia, Middlesexia & Hartfordiæ pars	623
Wintoniensi Provincia Hantoniæ, Surrey, Vecta, Jerseia, Garnseia.	362
Lincolniensi Prov. Lincoln, Leicester, Bedford, Huntingdon, Buckingham, & Hartfordiæ pars	1255
Cicestrensi Sussexia & Hartfordiæ pars	250
Sarisburiensi Wiltonia & Bercheria	248
Exoniensi Devonia & Cornubia	604
Bathoniensi & *Wellensi* Prov. Somersetensis	388
Glocestrensi Glocestrensis Provincia	267
Wigorniensi Wigornia, & Warwici pars	241
Lichfieldiensi & *Coventrensi* Warwici pars, Stafford, Derby & Salopiæ pars	557
Herefordensi Herefordia, Salopiæ pars, Wigorn. pars, & Salop. pars	313
Eliensi Provincia Cantabrig.	141
Nowicensi Norfolcia & Suffolcia	1121
Oxon*iensi* Oxoniensis Provincia	195
Petroburgensi Northamptonia & Rutland.	293
Bristoliensi Dorsetia, & urbs Bristoliæ	236
Landavensi Munmuthia, Brechinia, Glamorgan & Radnotiæ pars	177
Menevensi Pembrochia & Caermarthen.	308

Sub	Paroch.
Bangorensi Carnarvan, Anglesey, Merioneth & Denbiæ pars.	107
Asaphensi Denbiæ pars & Flintiæ pars.	121.
EBORACENSI Archiepiscopo, Prov. Eborac. & Nottingham.	581
Cestriensi Cestria, Richmondia, Lancastria, Cumb. pars, Westmoreland. pars, Flintiæ & Denbiæ pars	256
Carleolensi Cumb. & Westmorland. pars	92
Dunelmensi Dunelmum & Northumbria	135
Sodorensi Epis. minimè tamen Regni Barone, Mona Insul.	17
Parochiæ autem aliæ Diocæsi Cantuariensi *peculiares*	57

E quibus Ecclesiis 3845 sunt appropriatæ, id est, quæ Monasteriis olim erant unitæ, jam illis subversis, feuda facta laicalia.

ANG.

ANGLIÆ NOTITIA.

PARS I. CAP. I.

De Angliâ in Genere.

ANGLIA ab Anglis inferioris Saxoniæ populo consecuta nomen, inter gradus Longitudinis 17 & 22, & quinquaginta & 57 Latitudinis septentrionalis, collocatur. Forma ejus triangularis secundum Longitudinem à Berwico ad Antivestæum (Ang. *Lands End*) sese effundit per 386, secundum latitudinem à Sandwicho ad Antivestæum per 279; totus verò Circuitus 1300 Milliaria complectitur, illâ interim triginta circiter centena millia jugerum numerante.

Ecclesiastica Administratio illam in duas provincias seu Archiepiscopatus, *sc.* Cantuariensem & Eboracensem *dividit*: Illi autem in 26 Diocæses, quæ in 60 Archidiaconatus, qui in Archipresbyteratus, qui & rursus in Parochias distribuuntur.

Temporale regimen in 52 Comitatus, illi autem in Centurias, hæ in decimas dissecantur. Urbes viginti quinque, 641 oppida Mercatoria, & 9725 Parochias numerat, sparsis quinetiam hinc & inde pagis, qui Parochias imitantur.

Aer ejus mollis & temperatus, quamcunque Continentis partem nostro Climati subjacentem, nè dicam salubritate certè lenitate & temperie, transcendit.

Prædivite *solo* fælix multos jactat fontes & fluvios, & hinc illinc flumina (qualia sunt Tamesis, Humbrus, Trenta, Sabrina *&c.*) navibus onerata. Steriles montes, immanes scopulos vix fatetur; sed surgentes ubique amæni colles suos infra despiciunt valles segete, gramine, & sylvis coronatos.

Quod ad illius *Commoditates*; si *cibos* spectes, multa Bovium, Porcorum, Ovium, Damarum, Cuniculorum & Leporum Copia, pænè dixerim Luxuries. Hircos hic, Cervos, & Capreolos depascentes cernas. Gallinæ, Anates, anseres, Galli numidici, Columbæ, Accipitres, Alaudæ, Perdices, Phasiani, Pardali, Querquedulæ, Turdi, Colluriones, Merulæ, Anates feræ, Anseres feræ, Cygni, Pavones, Terraneolæ, Gallinagines, Coturnices, Rusticulæ, Upupæ, Grues, Butiones, Bustardi, Cornices, Milvi, *&c.* avesque marinæ illam laudant, & proprio quæque cantu eloquitur. Nec illam sileant prorsus & Pisces, quales sunt Haleces, unum Reipub. sustentaculum, Salmones, Truttæ, Murenæ, Gobiones, Carpiones, Tineæ, Lucii, Percæ, Anguillæ, Abramides, Erythrini, Apuæ, Gammari, Pectunculi, Psittæ, Leucisci, Calleres, Scombri, Soleæ, Mænæ, Sardæ, Ostrea, Astaci, Cancri, Squillæ, Trigones, Porculi, Mytuli, Conchæ,

Con-

Congri, Rhombi, Capitones, Squatinæ, Pectines, &c. Quanta Pomorum, Pyrorum, Prunorum, Cerasorum fæcunditas, quanta Tritici, Hordei, Secalis, Leguminum, Avenarum, affluentia! Butyrum, Caseum, amant ferè omnes & mirantur. Edibilium Radicum & Herbarum, pleno cornu Copia. Mala Armeniaca, Mala Persica, Uvæ, Mora, Ficus, Pepones, Mala Cotonea, &c. Juglandes, Nuces parvæ & Avellanæ Castaneæque, Mespita, Ruba Idæa, Fraga, Uvæ Corinthiacæ, & Baccæ illam haud quaquam latent.

Et ad *Potationem* Cervisia Lupulata & illupulata, Cicera, Apiites, & Mulsum inter Anglos suos bene sapiunt. Tam constans denique horum successio ut Anglia nostra per annos 400 haud fami nota est, nec Fames Angliæ, sed quasi Terra Incognita per se florescens ipsam in aliis gentibus cernit incarceratam. Quod ad *Vestitum* attinet, Lanæ feracissima est, quod Luporum internecioni omnimodò vertatur. Ad promovendum panni opus terra illa Cimolia quamplurimum necessaria, inter nos tantum nimis abundat. Lintei omnis Locuples, aut saltem Soli Lino & Cannabi perquam gratissimi. Abundat Coriis apprimis, adeo ut & pauperrimi passim calceis coriaceis obambulant, cùm inter alios Plebeculæ aut nullis aut Ligneis utuntur.

In *Ædificium* adstat propè Lignea & ferrea materies, nec non Lapides, Scandulæ, Lateres, Testæ, Alabastrum, Cæmentum, Calx,

Plumbum, Vitrum; In *Focum*, Lapides nigri, Lignum; minimo pretio conducta. In Naves, insignissimi præ manibus sunt Quercus, & ferrum è Terræ Visceribus, in Bombardas, &c. hostibus & tempore vix superandas. Mira est Equorum Bello, venationi, Oneribus aptorum, Turba, adeo ut & Muli & Asini à nobis prorsus despicatui habeantur. Canes cujuscunque magnitudinis & Usus nutrit. Molossi nullibi gentium præstantiores, ferocioresque. Ex terra nascitur ingens stanni, minor tamen Æris & Chalcanthi Thesaurus. Alumen, Salem, Lupulos, Crocum, Glycyrrhizam, Mel, Ceram, Sebum, Nitrum, Glastum, &c. possidet; & Argenti purissimi fodinis haud indiget. Balnea hic & Fontes Medicis invisi sese ostentant. Vineas & sericum haud aversatur Tellus. Immanes & terribiles Belluæ, horrenda Serpentum venena, odiosæ Muscæ vermesque, siccitates, inundationes, Pestes, Tempestates, Insani sub terra & furiosi ignes, Montes flammas evomentes, & tremendi terræ motus sub nostri vel notitiam vix cadunt. Oceano denique, & navibus portubusque suis cincta, omnium minas deridet & imbecillitatem; tantarumque benedictionum vix capax insula suâ pæne felicitatis magnitudine laborat, adeo ut & vitio consuluisse videatur Natura & nos nimium felices voluisse.

‘ *Terra suis contenta bonis non indiga mercis.*
‘ *Quicquid amat luxus, quicquid desiderat Usus*
‘ *Ex te proveniet, vel aliunde tibi.*

An-

Annuli hic olim Ferrei *pecuniæ* supplevère vices usque dum à Româ (haud diu ante Christum natum) Aurum, Argentum & Æs conflatum excusumque Littus nostrum salutavit. De librâ *Argenti* Trojanâ (ex quo regnavit Elizabetha) 62 prodibant solidi; & exinde Coronati quinque solidis, & uncia fere Trojanâ constantes, semi-Coronatus, Solidus, sex Denarii, quatuor Denarii, tres Denarii & unus denarius inter nummos Argenteos apud nos hodiè numerantur. Libra *Auri* Trojana 44 partes & dimidium, effundit, parte qualibet illius viginti Solidos, & illius partis parte dimidiâ decem Solidos, promittente. Quadraginta aut Centum Solidos aliæ partes haudquaquam inferiores jactant & ostentant.

Proportio Auri ad Argentum inter nos est, ut 1 ad 14, addita illius ferè tertia parte; *i. e.* Uncia una Auri 14 Unciis Argenti, & tertiæ pænè parti, aut monetæ Anglicanæ $3^{l}\ 14^{s}\ 2^{d}$ æquivalet. Monetæ nostræ, malleis rejectis, mola tantum procuduntur & signantur, unde tanta illis accessit venustas, tanta a fuco securitas, ut multorum Thesauri præ illis ægrotari videantur. Ut autem moneta hæc puritate & pondere haud fiat Orbata, summa sagacitate cautum est, ut monetariæ Officinæ præfecti ad privatos Regis Consiliarios annuatim pecuniarum suarum ultimo anno excusarum deferant specimina, usque dum à diligentissimâ 24 aurificum inquisitione cum honore demittantur. Pauperum necessitatibus providentes

nos,

nos, exiguum è Cupro aut Stanno Nummulum quadranti parem in vulgus misimus, ea tamen lege ut invito receptore reditui & debito neutiquam satisfaciat.

Ponderum duo inter nos sunt genera, Trojanum & Mercatorium, Gallicè *Aver du poise* dictum.

In pondere Trojano 24 tritici grana pondo Denarium, 20 pondo Denarii Unciam, 12 Unciæ Libram producunt. Hujus ponderis examinationi se tradunt Margaritæ, Gemmæ, Aurum, Argentum, Panis & omnis frumenti farrago. Huic etiam debent Pharmacapolæ, medicatis perperam licet & spuriis nominibus illo abutantur.

Libra Mercatoria 16 Uncias sibi vendicat, hujus verò Uncia Trojanâ levior in 480 Granis, 42, id est decimam prope partem, ut illi fiat æqualis, requirit. Hoc pondus quærunt Merces Mercatoriæ, Caro, Butyrum, Ferrum, Cannabis, & quæcunque Quisquilias & Sordes post se relinquunt. Hinc oritur ut 112 libras centussim dicamus.

Mensuræ sunt Applicationis vel Receptionis. Applicationis mensura minima in Grano hordei latitat, quorum 3 secundum longitudinem posita digitum aut *Inch* efficiunt, Digiti quatuor Manipulum, 3 Manipuli Pedem, Pes & semipes Cubitum, 2 Cubiti Virgam, aut *Yard*, Virga & pars quarta Ulnam, 5 Pedes passum Geometricum, 6 Pedes Orgyam, aut *Fathom*; 16 Pedes & semipedes Perticam,

40 Per-

40 Perticæ Stadium, 8 Stadia Milliarium Anglicum, ostendunt. Mensura Receptionis est duplex, Liquidorum vel Aridorum; Minima Liquidorum mensura Libræ fere Mercatoriæ æquivalens *Pint* nuncupatur, quorum duo *Quart*, 2 Quarts *Pottle*, 2 Pottles *Gallon*, 8 Gallons *Firkin* cervisiæ illupulatæ, 2 Firkins *Kilderkin*, 2 Kilderkins *Barrel* Cervisiæ lupulatæ, 1 Barrel & illius dimidium *Hogshead*, 2 Hogsheads *Pipe* aut *Butt*, 2 Pipes *Tunnam*, Pintis aut Libris 1728 constantem, efficiunt. Vini mensura Cervisiæ mensuris minor, ad illas, ut 4 ad 5, accedit. Minima Aridorum mensura est *Gallon* ab aliis discrepans, 8 tamen Libris Trojanis æqualis, quorum duo *Peck*, 4 Pecks Modium, 4 Modii *Comb* aut *Curnock*, 2 Curnocks *Quarter*, & decem Quarters *Lastam*, Libris prope 5120 constantem, monstrant.

Templa & Structuræ publicæ siccos & duros Lapides tegumento Plumbeo opertos admittunt. Ædes basilicæ, * Cathedrales, & Collegiatæ ubicunque superbæ & insolenter magnificæ; Sacræ etiam Rusticorum Ædes pari fere fastu exurgunt, & Pyramidibus Turribusque ornatæ se mutuo in excellentiæ & celsitudinis certamen videntur provocare. Urbes nostras olim Ligneas, jam nunc Saxeas aut Lateritias, tegula aut Latere coronatas invenies. Conclavia & Thalamos, quos opere olim intestino & tabulato, jam aulæis & plagis vesti-

* *Vide sis Dugdal. Monasticon Anglicanum.*

tos ſpectes; tectis laqueatis impendentibus, ut flammarum, frigoris, & ſtrepitus &c. furorem propulſent avertantque. Ædificia inter nos hodierna formâ & pulchritudine antiqua ſuperent, illis tamen perpetuitate & perennitate cedant oportet. Tanta autem omnium excellentia & felicitas ut Deum gentem regum conſtituiſſe credas.

CAP. II.

De Angliæ Incolis.

PRimi hujus * *Incolæ* Britones à Gallis orti audiant. Deinde à Romanis ſubjugati, iiſque ad bella domeſtica redeuntibus, in Pictorum Scoticorum manus inciderunt. Hiſce ſuccedunt Dani, Normannique, adeo ut horum omnium ſanguinem, in nobis hodiè fluitantem ſentiamus.

Vario *Jure* (prout fit occaſio) gubernantur Angli, Lex primò *Municipalis* aut *Communis*, à veteribus conſuetudinibus ab *Edvardo* Rege, *Alfredi* filio, annum circiter 900 in corpus collecta unicè quidem & inſigniter oppidò populi Genio quadrat. Secundo *Statuta* à Rege & Parlamento comprobata, ſilente ſæpius jure Municipali, evocantur. Deficientibus his ſuppetiis eſt Jus *Civile* & *Canonicum*. *Foreſtarum* autem Lex ſuos limites ſc.

Sal-

* *Multum de hoc Cambdeni Brittania f. 16. &c.*

Saltus & *Foreſtas* haud tranſeat. Jus Caſtrenſe milites tantum belli temporibus ſpectat; pro lege verò & ratione Præfecti tunc ſtat voluntas & Arbitrium: His addamus Mores & *Conſuetudines* cuilibet loco proprias, quæ Legem omninò ſapiunt.

Summa *Religionis Anglicanæ* amiciſſimè ſeſe ſcripturis adjungens ſemetipſam 39 Articulis & Homiliarum libris patefecit. *Diſciplinæ* modum Liturgia nec non Canonum liber oſtendunt; unde in peregrinorum oculos illius erumpat fulgor, unde ſeſe Eccleſiam omnium exemplar, Puriſſimam, Humillimam, Innocentiſſimam, Doctiſſimam, Antiquiſſimam, ſine faſtu Nitidiſſimam & perfectiſſimam cum modeſtia confitetur. Unde Reformata verè audit, unde in medio tutiſſime obambulans hinc ſuperſtitionem, & Ambitionem, illinc ſordidam Anarchiæ confuſionem ſpernit, & tenuitatem. Cæteram farraginem quam Presbyteriani, Independentes, Anabaptiſtæ, Tremuli, Adamitæ, Familiſtæ, *&c.* componunt, à re prorſus exiſtimemus.

De unica Judæorum Synagoga ex gratiâ Regis conceſſa, vix fiat mentio. Papiſtarum non adeo excellens numerus ut periculum aut ruinam reipublicæ minentur. Aſtrologis multum & mentitis fatidicis noſtra ſemper auſcultavit Plebecula, & quæ timor aut inſania ſuggeſſit monſtra, velut capiti impendentia, exhorruit. Hinc omnia peſſum dare, hinc ſacræ paginæ vim inferre, & ſcripturam in ſui furorem detrahere. In-

Inter Insulæ nostræ *vitia* principatum olim obtinuit Libidinem & salacitatem paritura. Delicata & immensa Voracitas. Cum quater indies appositâ multa Cereris & Bacchi copiâ, rarior venibat Pudicitia & (dicam) tantum non nigro Cygno simillima. Gulæ & Libidini, vitiorum excellentissima assidebat corporis ornatui intenta multum, Superbia. Cujus adeo olim apud omnes viguit autoritas, ut tantæ *obscænitati* non nisi severis legibus & Homiliis illam persequentibus succurri potuit.

Ebrietas à Belgis mutuata adeo inter omnes viget, ut vix dignissimi quidem nominis viri amicos admittant hospites sine multa Ebrietatis suspicione; & precatâ hic Aliorum salute sine multo sui dispendio. Unde Capacissimus nescio quis & parasiticus sæpius adstat Nebulo, qui solus omnes in certamen adeo detestandum, provocat. Admisso autem jam tandem potu Turcico, *&c.* habitat passim sobrietas; multa etiam impresentiarum fit circa cibos Temperantia, & maxima in vestitu Modestia. Sodomitæ, Venefici, Sicarii, Monomachi rarò inter nos exurgunt. Prodigalitati tamen adeo obnoxii Nobiles & Generosi quamplurimi, ut Frugalitatem (mirum) inter vitia velint numeratam.

Ingenuitas omnium liberalis, dolorum fraudumque nescia, de omnibus bene sentit, summa velut & sibi simillima inter omnes esset probitas. Hinc ipsos inter fædera & pactiones hostium versutiâ circumveniri, quos modò

vir-

virtute & armis superabant, notum arbitramur non nemini. Generosioris ordinis viros similam, aut farinæ triticeæ medullam perhibent peregrini, plebem autem & populi fæcem vilissimo velut furfuri parem. Illud liberalis horum Educatio, & mira sermonis Vultusque affabilitas meruit, & jucundâ quadam dulcedine perfusa Comitas: Hoc vero peperit alloquio difficultas, superba & Rustica arrogantia, rugosa & inconcinna morositas. Quæ quidem non peregrinis modo, verum & nobilitati adeo gravis, ut terræ fertilitatem nunc damnent sublimes animæ, nunc severas Taxàtiones, & vel Tyrannidem optent; quo nativi sterquilinii meminerint saltem semibestiæ sordidissimæ. [Literis librisque publicandis adeo laboriosè devoti hi incolæ ut in orbe literario repente prodeant peritissimi.

Scelera mortem minantia sunt *Læsa Majestas*, *Proditio minor & Felonia*. *Læsa Majestas* plus minus licet detestabilis eandem (exceptâ nummorum adulteratione) à Legibus vindictam suscipit: nimirum ut perduellis crate ad crucem pertractus Laquei pænas degustet; 'dein 'dissectis semimortui genitalibus & interra'neis coram facie comburantur; præcidatur 'caput palo imponendum, residuumque ca'daveris in quatuor Urbis portas erigendum; re interim familiari, Uxoris dote & nobilitatis titulo ad Regem redeunte. *Proditio minor* dicitur cùm servus Dominum dominamve, Uxor maritum, Clerus Præsulem &c. interficiunt.

ciunt. Hisce sceleribus crux tantum subvenit. Mulierum autem sexui quiddam tribuentes, ut cujuslibet proditionis rea inter flammas expiret concedimus. Feloniæ aliaque crimina Capitalia cruce diluuntur. Regni autem Pares horum scelerum Rei (Regis Clementiâ) ad Stipitem in genua velut ad preces devoluti, securi percussi sunt, & capite plectuntur. Si vero quis in judicio proditionis minoris aut feloniæ postulatus respondere recuset, silentium illud & Contumacia morte magis horribili, tardâ sc. in pectus Ponderum depressione, corrigitur. Salvum autem hic illorum nomen & divitiæ ad posteros dilabuntur. Silentium autem læsæ majestatis reo minimè subservit, sed pro confesso accipitur, bonis omnibus in ærarium reductis. In feloniis illis ubi *Beneficium* & *jus clericatus*, hoc est legendi, permittitur, stigmate signatur reus, literæque impressæ aut furem, aut Homicidam, aut Vagum, aut Nebulonem ostendunt.

Parvum Latrocinium, Perjurium, Impostores, Libellorum famosorum Authores, Læsæ Majestatis in aliis Occultatores, Hæretici, Ebrii, Vagi, fœminæque rixas affectantes &c. vel incarceratione, vel pecuniæ mulctâ vel corporali pæna corriguntur.

Lingua locupletissimè perfecta atque elegantissima à peregrinorum flosculis & suavitatibus discerpta, Saxonibus præsertim Dialectum Teutonicam sequentibus, & Norman-

nis

nis Gallicis, non tamen cum omni Britonum, Romanorum, & Danorum oblivione sui debet originem: Angliâ non inconcinnum reputante ut eadem esset Linguæ & Sanguinis mixtio. In voluminibus Curialibus, Brevibus, Diplomatibus, &c. quibusdam etiam in Legibus requiescit adhuc Latinitas. Linguam Gallicam aut potius Normannicam Leges Municipales amant. Appellativa Nomina à Saxonibus plerunque mutuantur. Venatio, Aucupium, Ludus talarius, Saltatio & Gallicis etiam nominibus hodie fruitur & superbit.

Nostra in Baptismo *nomina* aut à Saxonibus quale est *Edvardus*, aut à veteri & novo Testamento ut *Abrahamus*, *Johannes*, defluxere. Nomini Christiano impositum est supernomen aut à *Dignitatibus* aut *Habitationibus*, aut à *Patre* addito ad finem termino *son*, ut *Johnson* &c. A Parentum etiam contractis nominibus, Litera *S* ad finem designatâ, ascisscitur cognomen. Sic *Hobs* à Roberto. Quidam a suis Artificiis, Officiis, a Vultûs forma & colore, à Bestiis & Avibus, denominantur.

Insignissimam (ob aeris salubritatem) Corporis symmetriam, candidam & delicatam oris pulchritudinem habent Angli, & longe ante omnes perfectissimam, si de fæminis tantum res erat. Eadem etiam forsan de causâ cætera Animalia qualia sunt Equi, Boves, Canes, Galli, &c. exactioris compositionis peregrinis extorquent encomium.

Sine

Sine magno infamiæ crimine Anglos carnium Helluones dicimus; mari, fluminibus, & Piſcinis quotidie licet Piſcium varietates pollicentibus. Quater olim indies convivis & ferculis, onerabantur Menſæ, Graſſante autem rebellione Cromwellianâ decrevere ſimul Nobilium opes, & edendi Luxuries, adeo ut jam appoſito tantum copioſius prandio largiſſimè ſatis Genio indulgeatur, ut minima vel nulla prolatâ cænâ, ſtomachorum requieſcunt, & in ſomnum abeant latratus. Secedente paululum gulâ & ebrietate, quicquid vacuum erat, ſupplevit maximum herbæ Nicotianæ deſiderium. Convivia publica frequentiam & prodigalitatem amiſerunt, jam autem ſatis ampla ſunt & magnifica. Potuum. ut Religionum, varietate hæc abundat inſula, omneſque gentes ex utriſque ſuperat. Non ſolum enim Londinum mitti *Hiſpania*, *Gallia*, *&c.* diverſa Vinorum genera, ſed illa aliorum potuum varietatibus gaudet, quales ſunt Vinum aduſtum ſeu Brandæum, potus Turcicus *Coffee* dictus, Apozema Americanum, i. e. *Chocolate*, potus Aromaticus, Cerviſia Brunſwicenſis, Melites, Apiites, Medo, Cereviſia lupulata & illupulata Cereviſiæque multæ ſpuriis nominibus & plurima farrago, quam quidem majorum noſtrorum ſtulta minimè inveniebat luxuries.

Indumenta & *Veſtes* noſtras varia jamdudum concinnavit Galliæ ſuperbia, ſed re-

deunte

deunte Rege *Carolo* ſecundo, redibat una cum Nobilibus, & Generoſis Clериſque in veſtibus modeſtia, & pulcherima ſimplicitas. Evanuere paſſim ſpecioſæ hæ majorum nugæ, niſi quod ab Artificibus quibuſdam, & plebe, ſerviſque (animalculis colorum omnium & novitatis avidiſſimis) eſſent revocatæ.

Maxima *Ludorum* varietas ubique commendat Angliam. Saltus enim & Theriotrophia ferarum fœcunda Regi ſunt oblectamento & voluptati. Hinc Cervorum, Damarum, Vulpium, Lutrarum venatio, hinc Circus venatorius, Equiria, &c. hinc Sphæromachia, Pila clavaris Sphæræ Eburneæ luſus, Comediæ, Luſus Larvatus, Choreæ, Cantilenæ, *&c.* illius animum jucunditate perfundunt & demulcent. Nobiles etiam & Generoſos Theriotrophia, Cunicularia, Volucrum Illicia, Circi venatorii, Equiria, Venationes, Piſcatura, Aucupium, Canes ſubſidentes, Vertagi, &c. Anatum venatio, Gallorum pugna, Sclopeta aucupatoria, Aucupium nocturnum, Perticæ Piſcatoriæ, Retia Piſcatoria, Sphæromachia, Globorum luſus, Sphæræ Eburneæ, Tabula luſoria, Abacus, Pictæ Chartæ, Aleæ, Hiſtriones, Quæſtiunculæ, *&c.* afficiunt, & exhilarant. Artifices & Plebem movent capiuntque pila palmaria & pedalis, Alveus luſorius, Pila paganica, Certamen bacillinum, Taurorum, Urſorum, Canumque pugna, Jaculatio, Bacchanalia fuſtem mortemque gallis minantia, Alectoro-machia, Globorum

Sine magno infamiæ crimine Anglos carnium Helluones dicimus; mari, fluminibus, & Piscinis quotidie licet Piscium varietates pollicentibus. Quater olim indies convivis & ferculis, onerabantur Mensæ, Grassante autem rebellione Cromwellianâ decrevere simul Nobilium opes, & edendi Luxuries, adeo ut jam apposito tantum copiosius prandio largissimè satis Genio indulgeatur, ut minima vel nulla prolatâ cænâ, stomachorum requiescunt, & in somnum abeant latratus. Secedente paululum gulâ & ebrietate, quicquid vacuum erat, supplevit maximum herbæ Nicotianæ desiderium. Convivia publica frequentiam & prodigalitatem amiserunt, jam autem satis ampla sunt & magnifica Potuum. ut Religionum, varietate hæc abundat insula, omnesque gentes ex utrisque superat. Non solum enim Londinum mitti *Hispania*, *Gallia*, *&c.* diversa Vinorum genera, sed illa aliorum potuum varietatibus gaudet, quales sunt Vinum adustum seu Brandæum, potus Turcicus *Coffee* dictus, Apozema Americanum, i. e. *Chocolate*, potus Aromaticus, Cervisia Brunswicensis, Melites, Apiites, Medo, Cerevisia lupulata & illupulata, Cerevisiæque multæ spuriis nominibus & plurima farrago, quam quidem majorum nostrorum stulta minimè inveniebat luxuries.

Indumenta & *Vestes* nostras varia jamdudum concinnavit Galliæ superbia, sed redeunte

deunte Rege *Carolo* ſecundo, redibat una cum Nobilibus, & Generoſis Cleriſque in veſtibus modeſtia, & pulcherima ſimplicitas. Evanuere paſſim ſpecioſæ hæ majorum nugæ, niſi quod ab Artificibus quibuſdam, & plebe, ſerviſque (animalculis colorum omnium & novitatis avidiſſimis) eſſent revocatæ.

Maxima *Ludorum* varietas ubique commendat Angliam. Saltus enim & Theriotrophia ferarum fæcunda Regi ſunt oblectamento & voluptati. Hinc Cervorum, Damarum, Vulpium, Lutrarum venatio, hinc Circus venatorius, Equiria, &c. hinc Sphæromachia, Pila clavaris Sphæræ Eburneæ luſus, Comediæ, Luſus Larvatus, Choreæ, Cantilenæ, *&c.* illius animum jucunditate perfundunt & demulcent. Nobiles etiam & Generoſos Theriotrophia, Cunicularia, Volucrum Illicia, Circi venatorii, Equiria, Venationes, Piſcatura, Aucupium, Canes ſubſidentes, Vertagi, &c. Anatum venatio, Gallorum pugna, Sclopeta aucupatoria, Aucupium nocturnum, Perticæ Piſcatoriæ, Retia Piſcatoria, Sphæromachia, Globorum luſus, Sphæræ Eburneæ, Tabula luſoria, Abacus, Pictæ Chartæ, Aleæ, Hiſtriones, Quæſtiunculæ, *&c.* afficiunt, & exhilarant. Artifices & Plebem movent capiuntque pila palmaria & pedalis, Alveus luſorius, Pila paganica, Certamen bacillinum, Taurorum, Urſorum, Canumque pugna, Jaculatio, Bacchanalia fuſtem mortemque gallis minantia, Alectoro-machia, Globorum

& diſcorum luſus, Saltus, Ars Atheletica, Ferri projectus, *&c.* atque Anglis ſolum nota magnarum Campanarum pulſatio.

Angli aliique Stylum veterem & Julium Cæſarem ſequuntur, aliis interim in Stylum novum & Gregorianum, noſtram *computationem* decem dies præcurrentem, jurantibus. Si ſecundum Calendaria noſtra procedamus in primum Januarii diem ſuum inter nos Annus inſtituit curſum; quantumvis licet Eccleſia & reſpublica à Chriſti incarnatione ſc. à 25to die Martii annumerant. Omnis verò inter nos dies (propriè ſic dictus) 24 horis conſtans veterem Romanorum conſuetudinem ſequitur, quæ media nocte diem modò natum agnoſcit, per 12 horas ad meridiem & totidem iterum ad mediam noctem, revoluturum.

Anglicus omniſque Occidentalis Orbis ante annos 400 ultimò elapſos verba tantum *numerantia* ſcriptis depoſuere; Mauris autem ab Indis tandem eruditis figurarum uſus *viz.* 1, 2, 3. *&c.* Chriſtianis oſtenditur.

CAP. III.

De Generali Angliæ Regimine, ejuſque Rege, Regina, Liberiſque.

ANglia eſt Monarchia, Hæreditaria, Paterna, uni tantum Regi & ſummo moderatori ſubmiſſura; qui ſecundum conſtitu-

tas

tas regni leges & Consuetudines de æquo inter omnes & bono judicet. Interregnum & electivæ Monarchiæ confusiones perosa, Demortui statim in solium tanquam in cunas (ut ait quidam) regium quantumvis infantem transferri petit, jactantibus insuper legibus regem Angliæ nunquam mori.

Rex apud nos hodie JACOBUS Secundus audit CAROLI Primi Filius.

Regis Titulus hodie in usu *sc.* Angliæ, Scotiæ, Franciæ & Hiberniæ Dei gratiâ Rex, fidei defensor, modestissimè inter omnes audit. Fidei defensoris nomen à Leone Decimo, Henrico Octavo Lutherum libro & argumentis propulsanti datum. Per Fidem autem jam, (interprete Parlamento) Anglicanam & Apostolicam intelligimus. Dicitur Ecclesiæ primogenitus, prædecessore (ut fertur) *Lucio* ante omnes Reges fidem Christianam amplectente. In syngraphis suis & Epistolis verbo *Nos* & numero plurali utitur, augustius velut soniturо.

Arma aut Insignia ejus sic se exhibent. Primus scuti quadrans *Galliam*, aut in cærulea parmâ tria lillia aurea habet *Angliæ* insignibus regalibus immista, quæ in solo coccineo tres Leones, ore obverso incedentes, altero alteri superimposito, ostendunt. Secundus scuti quadrans *Scotiam*, seu Scutum aureum cum Leone rubro erecto intra ejusdem coloris Limbum duplicem utrinque liliatum. Tertius Quadrans *Hiberniam*, vel Citharam auream

cum chordulis argenteis cæruleo in ſcuto depictam repræſentat. Quartus quadrans ad primi modum formatur. Omnia hæc Periſcelide (vulgò Garterio) digniſſimum illum ordinem deſignante (cujus & inſcriptio eſt, *Hony ſoit qui Maly penſe*, i e. Malum illi qui male cogitat) complectuntur. Super quam verò Periſcelida erigitur Caſſis, amiciturque parma Mantelio, ſive pallio, auro intexto, cujus & duplicatio eſt Muris Armenii inſtar, maculis reſperſa. Mantelio huic Regalis imponitur corona, quæ Criſtæ nomine Leonem coronatum obverſo ore gradientem, evehit. Suſtentant omnia hæc Leo hinc aureus, obverſo ore, coronatus & erectus; illinc argenteus unicornis, torquatus & corona ornatus: cujus collari autem affigitur catena aurea per crura dimiſſa & in tergum repoſita. Stant ambo erecti, verbo & inſcriptione Regis noſtri (ſc. *Dieu & mon Droit*, i. e. *Deus & meum Jus*,) ſub pedibus exaratâ.

Inter Regis noſtri *Dominia* numerantur Anglia, Scotia, Hibernia & Galliæ jus, Inſulæque omnes mariaque circum-affluentia. Affirmat enim noſtra Lex tam * Oceanum quam Terram Majeſtati illius auſcultaturam; quo etiam fit ut non niſi veniâ conceſſâ, & (prætereunte nave præſidiaria) deductis in obedientiæ notam velis, illic navigent peregrini aut piſcantur. Hic quinimò nati, & in aperto cælo prodeuntes Infantuli, ſine ulla civitatis do-

* *v. Seldeni Mare Clauſum.*

donationis solennitate, deserto tandem patre Neptuno ad communem omnium hæreditatem & libertatem admittuntur. Imperat insulis plus minus quadraginta, præ foribus suis quasi positis, noster Monarcha. Despicit infra se suam *Jerseiam*, *Sarniam*, *Alderney* & *Sark*, *&c.* Normanniæ appendices; è longinquo autem & in Americâ *Angliam novam*, *Virginiam Bermudam*, *Jamaicam*, *Barbadam*, *Novum Belgium*, *&c*; Agnoscit etiam illius autoritatem Orientalis India.

Regis ærario 1200000[l], importationum & exportationum, Caminorum & potuum Anglicorum pretia, principatusque Walliæ, Cornubiæ & Lancastriæ ducatus, Decimæ, Primitiæ, *&c*, annuatim traduntur. Nihil autem ex avaritia & injuste hic extrahitur divitiarum, nemo hic honores nundinetur *&c*, ejulatio omnis & oppressio ad peregrinas gentes exulat. Divitis Regni duodecima tantum pars aulæ nostræ sustentat pompam, gloriamque verè splendidam. Obgannient itaque homunciones aliqui triobolaria sua munera luxui aulico inservire; fremat autem mare navibus hostium oneratum, detonet in ipsos cælum, ad Regias statim alas decurritur; ubi invitò fatetur ingrata Colluvies se mitius potuisse tyrannidem ferre, quàm libertatem tam minimi conductam, & indulgentiam.

Consideremus primo regem defendentis agentem partes. Ecce, vastæ & immensæ arcis ad instar, Mænia illius pæne avibus invia,

 fos-

fossa altissimâ & latissimâ, *sc.* Oceano, munita; naves optimè omnium ædificatas, ignis mortisque plenas. Ecce intus Milites & Equos, cibi & armorum copiam, omnesque vestibus & pecuniis plus satis suffultos; adeo ut si Universi orbis conjunctæ in illam jacularentur inimicitiæ, decennale plusquam, & Trojanum ultra feret obsidium.

Jam autem Regem alios provocantem intueamur. Ecce ducentis millibus militum pedestrium, quinquaginta millibus equestrium stipatum. Hisque omnibus ita ex Angliâ depromptis, ut nec ex Anglia depromi sentias. En infractos Anglorum animos, ferreos & alacres, constantes & agiles. En oculos & aspectus in bello micantes, eamque cum morte familiaritatem. Spectet hinc omnis centum & sexaginta naves præsidiarias, amplas & solidas, ducentas illinc mercatorias aliis vix inferiores; has autem omnes, si non nautis optimis, optimis certè militibus marinis impletas. Noscunt hæc omnia ægroti adhuc vicini, & gloriæ nostræ veritatem fugâ confessi. Sentiant ex belli successibus victoriam potius Regem nostrum quæsivisse, quam illum victoriam: Ad tam infinitam denique classem parandam, surgit vectigal quoddam terrestre ex illis tantum commoditatibus & indictionibus excitatum, quæ aliter luxuriam alant & desidiam.

Rex Angliæ est *persona summa mixta cum sacerdote summo.* Ad Coronationem oleo inunctus, vestibus sacerdotalibus (Dalmaticæ & Colobiæ dictis) induitur. Vel-

Velle, & animo tantum regi mortem inferre, læsæ Majestatis subit reatum.

In sacræ Majestatis repræsentatores idem est ac in ipsum regem scelus. Et ne latescat alibi perduellionis iniquitas in ipsis Lunaticis & Stolidis eodem prorsus modo & severitate castigatur.

Officium illius est (ut coronationis ostendit Juramenrum) privilegia, Libertates Ecclesiæ & Clericatûs, Regiæ suæ prærogativæ, consuetudinum Legumque æquitatem sartam tectam conservare *&c.*

Prærogativæ illius aut jure gentium, aut jure Municipali, aut Statutis decretisque Parlamenti confirmantur.

Illi Emanat autoritas ut solus sine senatûs consensu bellum aut pacem è sinu excutiat, ut de legatis, induciis, fæderibus, militum conscriptionibus *&c.* fiat unicus arbiter; ut armamentaria, apparatus bellicos, Portus, Naves *&c.* pro libitu assignet.

Ut pecuniarum publicarum fiat verè dominus, ut penes ipsum sit æstimatio, forma, Pondus. A se Unico fit Parlamenti consessus, Dissolutio, *&c*, Legi rogandæ nullâ prolatâ causâ recuset illius Omnipotentia animam infundere, utriusque Ordinis senatorum licet suffragiis sit formata.

Augeat ille *Baronum* & *Burgensium* numerum.

Illius tantum voto nutuque rebus suis præponuntur præfecti tam marini quam terrestres,

Magiſtratus, Conſiliarii, Epiſcopi & cæteri reipub. munifices.

Ex illius tantum diplomatibus exurgunt Collegia, Comitatus, urbes, Nundinæ, Scholæ, &c.

Illi leges relaxandi jus eſt, ubi æquitatis benignitas moderationem exorat.

Æs regi debitum à Teſtamentorum curatoribus primò perſolvendum, debitore à creditorum aliorum actionibus interim liberato.

In quæſtionibus dubiis ſemper pro rege præſumitur.

Ut filium natu maximum & quindecim annos natum equeſtri Rex cohoneſtet dignitate, filiamque ad ſeptimum ætatis annum det nuptum, à populo vectigalia exiget.

In captivitatem redacto rege, æſtimatur ſtatim cujuſlibet cenſus, & à ſubditorum opibus redemptionis colligitur pretium.

Si debitor in jus vocatus ſeſe in Domum ſuam recipiat, contra omnia foris pericula ſecurus ab aliis latet; poſcente autem regis pro partibus officiario introitum, ad illum vel viam inveniat vel faciat oportet, adeo ut nec arces prorſus inexpugnabiles contra Regem fiant Munimento.

Summus ille Regni cuſtos illis potiſſimum imperat qui ſibimetipſis imperare neſciunt; hinc ſit illius curæ ſtultorum & Dementium ductus, horum interim divitiis in ipſius Ærarium, illorum verò ad hæredes, diffluentibus.

Rex

Rex est ultimus Regni hæres adeo ut possessiones omnes amisso hærede, aut inducta confiscatione coram illo effundantur.

Nationalis & Provincialis Synodûs convocatio ipsum penes est.

Ex prærogativis hisce multæ adeo firmiter majestati inhærent, ut citius Clavam è manibus Herculis extorqueas, ut ab illâ nunquam separandæ, eodem modo quo à sole radii emanare videntur. Fixæ & perpetuò constantes regem (ne vel ipso consentiente rege) exhæredari posse eloquuntur.

Ut Regem deceat, Diadema, Sceptrum, vestem purpuream, Globum aureum & sacram unctionem evectus in solium postulat.

Summus est Ecclesiæ Anglicanæ Ordinarius, summusque regni justitiarius.

Stultitia, Vitia, Infamia regem nihil morantur; Diademate enim cinctus condemnationes quasvis Parlamenti licet decreto comprobatas, statim excutit & Mortalitatem.

Extremi spiritûs exhalatio animam hæredi exhibet, & pœne vivus successorem sine coronationis solennitate è cinerib. spectat resurgentem.

Omnipræsens curiis suis ubique interest, unde nudo quisque capite sellam curulem sive in Cubiculo sacro sive in senaculo superiori positam salutant, & præsentem absentiam ingenuè profitentur.

Omnipotens sontes à lege damnatos ab inferis ad vitam revocet; ex nihilo hos ad sum-

mam dignitatem creet, & hos etiam pro libitu suo in nihilum redigat.

Nulli potest injuriam facere nec errare.

Unusquisque in genua procumbens sui autorem testatur; in genua ministrant alii, & nudato quisque capite (ne maximos excipimus) Majestatem agnoscat.

Regum denique nostrorum (inter multas alias) Prærogativa est, divinitatis dicam, an miraculi plena, quæ ab *Edvardo* Confessore primum demissa infestissimam illam pestem Strumam nempe aut scrofulam (*The Kings-Evil* vulgò dictam) tactu sanat, illamque medicâ arte superiorem tantæ excellentiæ cogit subscribere.

Reges *Angliæ* necessitudine proximâ conjuncti, Regnum velut hereditatem rogantibus legibus & consuetudinibus petunt. Qui etiam ab unicâ tantum sanguinis parte filius filiave, dicitur, in solium surgat; sic ab *Edvardo* 6to ad semisororem *Mariam*, iterumque ad *Elizabetham* redibat imperium, consuetudine illâ in subditorum hæreditatibus minimè obtinente.

Demortuo Rege pereunt statim omnes aulicæ & publicæ dignitates durante successoris beneplacito.

Quicquid minorenni Rege à senatu in Leges ædificatur, ad vigesimum quartum evectus annum diruat adultus, & pueritiæ obliviscatur. Si enervis aut parum mentis compos, longâve annorum serie vexatus rei Monarchicæ haud

haud sufficiat, Protector aut Custos statim accersitur. Eosdem etiam Regis infantia, aut Absentia quærit.

Nullam nisi Regem *Regina* (quæ est *Maria* d'Este Ducis jam Mutinæ Soror,) ferat superiorem. Maximæ dotis potita regiam seorsim aulam & suos officiales &c. jactat. Adeo quidem in deliciis habet illam Lex, ut vitæ illius aut pudicitiæ insidiantibus perduellionis supplicium interminetur. Eodem denique honore & officio ipsam omnes quo & Regem prosequuntur. Sic & regis Vidua supra omnes subditos elata eosdem sibi cultus & dignitatem (secundo etiam in matrimonio quali quali) ancillantes habet.

Filius regni natu Maximus non prius in lucem quam ad Cornubiæ Ducatum deducitur, Reditibus illinc æque illi in diem natalem, ac viginti unos annos nato profluentibus. Procedente deinde tempore Walliæ Princeps creatur, illo solo sibi Principis nomen asciscente.

Arma ejus à regis insignibus differunt tantum additione lemnisci trium partium, novem tortellis ornati; Principis autem Emblema corolla est tribus Struthionis plumis decorata, quæ inscriptionem Germanicam, aut antiquè Saxonicam *Ich dien* sustentans, subjectionem significat. Idem cum rege sæpissimè dicitur hic Princeps, inter subditos autem quandoque recedii, Regemque suorum honorum & vitæ autorem, communi agnoscit obsequio.

Principis reditus è Cornubiæ præsertim mineriis stanneis effodiuntur, addito etiam Walliæ Ducatu, rem familiarem librarum 20000 excitant. Filii natu minores ad nullam producti dignitatem, secundâ egent nativitate & Regis creatione ut in Ducatum aut Satrapiam pronuncientur.

Filii hi omnes Consiliarii nascuntur, adeo ut & crepundia statim discant, & imperii Rudimenta.

Filiæ Regis, (Quæ sunt *Maria* Orangiæ Principi, & *Anna Georgio* Daniæ Principi, nuptæ) Principissæ nominantur, censumque natu maxima in Dotem à *tenentibus in capite*, *&c.* postulet. Virginiam illius Zonam illicite solvere perduelliones tantum audent.

Regiis liberis *Regiæ Celsitudinis* subservit Titulus; ipsis præsentibus nudo quisque capite incedit manusque illorum salutaturus in genua procumbit, *&c.*

Liberi non justâ geniti Uxore & illegitimi, Patris sui & Majestatis verè conscii Regiæ tantum stirpi locum cedunt. Cognomen, prout patri visum est expectant. Angliæ verò gestantes Insignia Bacillum & Fimbriam Gobonatam habent additam, magnitudinis & infamiæ notam.

CAP.

CAP. IV.

De Summis Regni Officialibus.

REgem, Reginam, & augustæ stirpis progeniem summi Officiales, numero novem, sequuntur.

Primus omnium magnus Audit *Senescallus*. Pro una vice constitutus Regiæ inservit inaugurationi, hujusque virtute Westmonasterii sedeat pro tribunali. Proceribus item illorumve uxoribus & Viduis Feloniæ & lesæ Majestatis postulatis judex eligitur; ubi emissâ tandem pro more sententiâ, & candido dissipato bacillo expirat illius dignitas, ipsumque credas judicem supplicio mulctatum.

Hunc summus excipit *Cancellarius*, ita dictus quia Diplomata omnia *&c.* à Rege diffluentia suæ subduntur recognitioni, & pro re natâ aut signaturam accipiunt aut *Cancellationem*. Post Regem (abdicato jam Senescallo) primus rerum civilium habenas moderatur. Sui muneris est sigillum magnum custodire, de rebus sententiam ferre, neutiquam tamen juri Municipali, sed conscientiæ & rationi in omnibus auscultaturus. Magni sigilli *Custos* & Cancellarius idem sonant, & durante tantum Regis beneplacito constituuntur, nisi quod hic ultimus Diplomatis solennitate honoratur,

Tertio effulget *Ærarii Præfectus*, candidi bacilli traditione, aut (ut olim) aureis ſibi Fiſci porrectis clavib. (durante beneplacito) creatus. *Baronis* titulum complectitur ipſum ipſius munus, redituſque regii curam, Scaccario & fidei ſuæ commiſſam. Illius nutu reguntur Importationes, Vectigalia, Portoria *&c.* nec non ab illo ſubſtituuntur horum Munifices: per quos rebus ſuis proſpiciens vaſtam negotii molem facile regit illius Diligentia.

Conſiliarius Capitalis proximam (durante regis placito) ſortiatur ſedem. Ipſius eſt negotia omnia Conſilio privato proponere, regique tranſacta quælibet deferre.

Quintus ab his eſto *Privati ſigilli Cuſtos*, qui privilegia omnia, abſolutiones *&c.* à Rege dimanantia emittit, multaque id genus alia, quæ magno Sigillo haud indigent.

Munera hæc omnia multum olim Clero debuêre, magnamque in illis teſtata ſunt peritiam & fidelitatem.

Sextus abhinc fit *ſummus* Angliæ *Camerarius* cujus eſt ſemet ad inaugurationem regiam accingere, ipſumque tunc veſtire, & populo ſuo exultum dare *&c.* Senaculo ſuperiori proſpicit, ut & neceſſaria illic quælibet, ipſum commendant & ornamenta, primâ procerum & Epiſcoporum creatione, Feudiſque mercedem & præmium impertientibus.

Comes Stabuli (Ang. *High-Conſtable*) Mareſcallo

rescallo superior idem tamen cum illo ferè sortitur muneris & dignitatis. In coronationes regum, & in Monomachias solenniores *&c.* creatur, tantâ tamen dignitate instanter exuendus.

Summus Angliæ *Marescallus* de rebus omnibus quæ bella aut arma respiciunt ubique facessit negotium. In Ergastulo Piratico (vulgo *Marescaltia*) judex de cunctis intra aulam regiam patratis criminibus statuit & decernit.

Ultimus & Nonus est *summus* Regni *Thalassiarcha*, Angliæ (ut ostendit Diploma ejus) '& Hiberniæ, ac Dominiorum & Insularum 'earundem, Villæ Calesiæ & Marchiarum ejus'dem, Normanniæ, Gasconiæ & Aquitaniæ, 'Magnus Admirallus & Præfectus Generalis 'Classis & Marium dictorum regnorum. Plena denique instructus autoritate, honorum omnium sub se est unicus Largitor, in rebus omnibus sub se judex *&c*, plane & tantum non verissimè cum Rege divisum habet Imperium.

CAP. V.

De Regis Aula.

Regia Aula Monarchia velut intra Monarchiam suum proprie habet regimen Ecclesiasticum, Civile, & Militare.

Quod

Quod ad *Ecclesiasticum* spectat, Regiæ primo capellæ præest Decanus, Regis solum visitationi & autoritati obnoxius. Ex illius electione subdecanus aut Capellæ Præcentor & triginta duo Munifices alii (è quibus 12 sacerdotio dedicantur) exurgunt. Hic etiam tres Organistæ, 12 pueri Symphoniaci, & 4 Virgiferi aut Lictores. In duodecim dies festa solenniora promittentes Majestas regia annuatim ad aram provoluta, pompâ tamen præcedente, Aurum Bizantinum in signum specialis Dominii Deo tanquam Oblationem præbet & ministrat. Capellanis potitur (exceptis extraordinariis quamplurimis) ordinariis 48, quorum quatuor per singulos menses invicem omnibus funguntur officiis ad sacerdotium spectantibus. Tempore autem Quadragesimali Concionatores eloquentiâ & gravitate commendatissimi conscribuntur, unde tum temporis in diem Mercurii Capellanus Regius, in diem Jovis Decanus, in dominicam Episcopus ordinariis è Rostris concionari incipiunt. Privatam autem sui ædiculam sæpius petit Rex, Capellanis ordinariis hanc in rem assistentibus. Inter quos enitent Conclavis Clericus aut Regis Confessor, nec non Regius Eleemosynarius.

Jam autem *Civilis* Administrationis Consideratio in scenam prodeat licet. Ubi Regiæ Familiæ Imperet Senescallus, Camerarius, & Sacri Stabuli Comes. *Senescallus* omnia pro libitu disponit, & munifices servosque omnes (exceptis

(exceptis illis qui Capellæ, Regio Cubiculo, & Stabulo &c. adstent,) nutu regit & autoritate. Ex Officio & sine speciali quodam diplomate criminibus omnibus prævidere, erecto hunc in finem tribunali satagit. Perduelliones, Homicidia, Feloniæ, *&c.* Regis intra aulam per duodecim milliaria undique expansam (datâ Londino tantum veniâ,) ad illius tribunal deducuntur & judicium; hac præterea jurisdictione regiam aulam, etiam extra regnum sequente. Convocato primum Parlamento pompæ Regis interesse Gloriæ non exiguæ ducat, & ipsius Saluti invigilare, præstitis hinc inde ab illo inferioris senaculi senatoribus Fidelitatis & suprematûs juramentis, eoque tandem dissoluto illius sessionis sumptus & impensas colligere, *&c.* Tradito sibi per Regem candido baculo illinc Diplomatis evanescit expectatio, Regique ille sic armatus præcedens super Mortui tandem feretrum diffringit insigne; crepituque ejusdem finem officiis & exutam omnibus dignitatem pronunciat.

Senescalli primum imperata sunt facturi officiales omnes, qui ad domum impensarum omnium examinatoriam Senescalli curiam, Anglicè *Green cloth*, à viridi in mensam dictitatam panno, sese conferunt: quales sunt Thesaurarius Domesticus, Quæstor, Cistæ regiæ Præfectus, Hospitii regii Magister, panni viridis clerici, totidemque Quæstori subservientes, & alii haud vulgares viri. Hinc quicquid ullo modo ad culinam, quicquid ad Promptua-

ptuarium *&c.* pertinere ſentis, illius eſſe provinciæ cogita. Brevitati autem Studentes nos, tenuitatem illorum nihili moramur, & ſaltu aut levi calamo præteriendos velimus; adeo ut quam maximè arrideat palato, ſi vel harum rerum ne quidem guſtus exhibetur.

Ne verò è Seneſcalli ſubditis Præcuratores manſionarios (vulgo *Harbingers*) expungamus, horum decem ſunt enumerandi. Omnibus illis Regem quoquo modo ſequentibus, ſive magnatibus noſtris, ſive peregrinis & legatis Cubicula oſtendant, & hoſpitia. Regii denique hoſpitii *Mareſcallus* ſiſtatur Mareſchaltiæ Judex; cujus eſt, ſolennitate quadam invitante, Regi præire, fuſtem ad extrema auro coopertum attollere; Virgiferis ſex Aſſeclas imitantibus, aut ab Aulâ Mendicos vagoſque quoſlibet, aut venalem fœminarum pudicitiam propulſantibus.

Camerarii Imperium in ſubſequentes extenditur, niſi quod memineris velim illos qui Cubiculo, Regis thalamo, ornato, adſtant, penes Stolæ Magiſtrum ſolùm eſſe. Illius igitur Curæ Veſtiarii munifices, Tori, Tentoria, Ludi, Venationes, Nuncii, Buccinatores, Fæciales, Medici, &c. Artificeſque omnes regi miniſtrantes amandantur. Coronationum, Nuptiarum, Funerum. &c. ſumptus impenſaſque & ſenaculi ſupellectilem ſuppeditat illius diligentia: Capellanorum etiam unicus Cenſor, ſe ſolum ex omnibus Laicum in Clericos dominantem venditat.

Supe-

Superioribus in Domi ſedibus Qui ſunt Regi à Cubiculis primò agunt, è quibus princeps *Stolæ* Magiſtri Nomine cohoneſtatur. Illius eſt Regem induſio & primo ornamento mane quolibet velare, & de aliis rebus Cubiculi fieri ſollicitus. Qui verò Regi à Cubiculis dicuntur, Titulis maximi fiunt & Nobilitate. His præcipuè Regiæ ſalutis demandatur cura, poſitis juxta Regem illorum lectulis ut Geniorum invicem tutelarium ſeptimanatim agant munus, & dormienti præbeant Oculos. Cænante tamen privatius Majeſtate, Pincernas aliaque, prout ferat occaſio, ſimulant. Cubicularii minutiores (Ang. *Grooms*) ultra numerum duodecimum vix excreſcunt, aliis licet impræſentiam additis. Horum eſt providere ut eat Cubitum Rex & ſuſcitetur, data his privatim ornandi & exuendi moleſtiâ. Prætextati hic aſſeclæ ſex tantum numerantur.

Conclavis privati (Ang. *Privy Chamber*) Anteambulones ſunt 4, & ejuſdem loci *Generoſi* aſſiduè inſervientes Quadraginta Octo, magni nominis viri. Horum 12 per Trimeſtre ſpatium Regem domi aut foris peragentem expectant & famulantur. Aſcendente autem Equum Majeſtate evadunt immunes, duobus ex his noctu in Privato Cubiculo prope obdormientibus. Poſt hos, Sex Ordinarii Cubicularii (qui ut omnes Cubicularii ſtrictè ſic dicti) ſine Pallio aut Gladio attendentes ab illis diſtinguuntur. A Cyathis 4 adſtent,

Carpto-

Carptores 4, Ferculorum Anteambulones 4, ad Corpus Regis Armigeri 4, quibus curæ sit Regem noctu defendere, Tesseram aliis dare, aliaque illinc referentia administrare.

Sacro quidem Cubiculo, (vulg. *Presence Chamber*) Anteambulones assidui sunt 4, quorum primus *Nigræ Virgæ* à Bacilli sui colore & Garterii Anteambulo dictus est. Anteambulones ordinarii qui quatuor anni partibus æqualiter assignati, numerum octonarium complectuntur. Octo deinde Ferculorum Anteambulones, Famuli 6, Asseclæ 4, Familiæ Confessor, proxime assectantur.

Magni Cubiculi 14 sunt Cubicularii, Janitor primarius, qui Ludendi supplet arma, Leges omnes ostentat, rixasque illic orituras suo judicio dispellit, jurisque illius nodulos solvit & ænigmata, *&c.* Quidam etiam alii huc reducantur vix notatu digni: De Servientibus autem ad Arma mentionem facturo Sexdecim occurrunt, quorum quatuor muneribus suis functi per quartam anni partem, sociis suis cedunt locum. Sunt & alii ad Arma servientes quatuor, è quibus Unus *Walliæ* Præsidem, alter *Hiberniæ* Proregem, alius verò inferioris senaculi Oratorem assectatur. Inaugurandus horum unus aut alter ad Regis pedes in genua procumbit, ubi imposita humero dextro aurata clavâ, *Surgas*, inquit *Rex*, *Ad arma serviens & in perpetuum Armiger.*

Hos sequuntur Capellani Ordinarii 48, quibus addamus tam Extraordinarios, quam Or-

Ordinarios alios, Rege intra nullius numeri cancellos hac in re limitato. Medici Ordinarii Majestatem comitantes sunto duo, Regiæ familiæ prævisurus & alter. Multi alii huc spectant Medici, Regi juramento adstricti, verum titulo tenus felices. Huc referamus Custodem Gemmarum, Auri & Argenti Regii, Ceremoniarum Magistrum, 3 Armorum Reges, 6 Duces, & 4 Lictores, Poëtam, Historiarum scriptorem, Cosmographiæ, Geographiæ, Hydrographiæ Professores, Notarium Publicum, *Gardrobæ* migrantis & inconstantis Officiales sex, Ludorum Magistrum, Histriones plus minus quadraginta, viros juxta & fœminas, quamplurimis aliis officialibus prout quæque ferat ars Garderobas (hoc est Vestiaria) multis in locis erectas respicientibus; Aucupem primarium his etiam damus multosque insuper prout Canum poscat natura, Venatores; Cubiculi 42 Nuncios, Musicos 62, tres in gradus, *vix*, in Musicam privatam, Flatuosam, & Citharæ minoris artifices, distinctos. Tubicines, & Tympani æneí professores Ordinarios 15, Tympanistas 7, Pharmacopolas 2, Chyrurgos 3, Remiges 46, & Veredarios variis in locis constitutos, qui omnium inservientes occasionibus, amicos ex intervallo positos per Epistolas confabulari docuerunt. Infinitum pæne subtexamus hinc servorum ordinem, sed jamdudum nimius, Camerarii subditos relinquo, hoc solum in memoriam revocato, farraginis hu-

jusce

jusce Catalogum ne quidem in Sartoribus & Calceariis desinere.

Qui ergo sub *Comite sacri Stabuli* collocantur, 12 primo exurgunt Stabularii, quorum interest Regem venantem aut quoquo modo iter facientem assectari. E quibus quatuor *Coronæ*, alii *Venantium* appellitantur. His succedunt Avenarius, Stabuli Clericus, Octo Granitores, Mareschallus, supervisores tres, Aurigæ 4, Equisones 64, Pedissequi 26, qui colorata veste insignes Regium equum attendunt & observant, *&c.* Ephippiarii, Fabri solearii, *&c.*

In Regis familiam Ædilis Cerealis omnino mittatur, qui ponderibus & Mensuris prævisurus, omnes sui ad exemplar & normam fabricatas requirit. Huc etiam Ædificiorum regiorum supervisores mittamus. Familiæ etiam regiæ meritò ascribunrur Regii Consiliarii, Secretarii Principales, Judices, Civilistæ, Regis ad Legem servientes, Regisque in Legibus Consiliarii.

Ad *Militare* tandem aulæ Regiæ regimen tractandum accedimus. Ubi primo Regios satellites aut vitæ Regiæ defensores est aspicere. In Equitatum hi & Peditatum distinguuntur. Equitatus (amotis officialibus) viros sexcentos, bene natos, militiæ peritos habet. In tres Turmas divisus, habitu & ornatu quisque cognoscitur. Hisce succedit forte Equestris quædam Legio, Legionis regiæ titulo cohonestata.

Quod

Quod ad Peditatum ſpectat, 4 aliæ Legiones ſatellitum regiorum gaudentes nominibus proxime aſſident, è quibus alii circa Palatium excubias aſſiduè agunt, & naſcenti cuilibet obviam eunt periculo.

Intra ipſammet aulam ſacro primum in Cubiculo Penſionariorum manus ab Henrico 7 inſtituta Regem ſuæ curæ & præſidio eſſe affirmat. Scias tamen hic Regem non tam ſatellitum velle quam Militum peritiſſimorum, Politicorumque ſeminarium. Numerum quadragenarium complentes Majeſtatem ad ſuam ſolum Capellam euntem & redeuntem, ſecuri quadam bellica & aurata accomitantur; in cæteris dormituri niſi quod à ſolennitatibus publicis tandem aliquando expergefaciendi. Per trimeſtre ſpatium Manus Dimidia, præfectis ſuis ſolum auſcultat & omnibus fungitur muneribus, alteri parti denuò locum ceſſura.

Secundò in ſatellitum cubiculo Palatina Militia ſpectatur, ubi 250 olim videre erat, jam autem centum tantum Milites, forma prægrandi, altitudine in ſex, ad minimum, pedes elatâ, & è ſummâ plebe electos. Coccineis veſtibus, & Spintheribus utrinque ornati, quadraginta Regem dietim ſequuntur, viginti ſolum in præſidium nocturnum reſervatis. Horum pars altera Scloppis; Geſis aut haſtis velitaribus altera incedit & minatur.

Notandum autem denique vix certi aliquid de Militaribus hic deſcribi poſſe. Haud etenim magis à Fortuna ipſi bellorum pendeant Even-

tus.

tus. Quod nupera docuit perveſtigatio, appoſuimus.

Quam ad normam ſuos flectat mores unusquiſque intra aulam munifex, ex Tabulis hinc inde patentibus & in cubiculorum mænia evectis, eſt cognoſcere. Regiâ manu ſignatas haſce leges, mirandamque omnium prudentiam perlegat peregrinus & fruatur. Intra limites tam ſacros Gravis aliqua percuſſio in ipſam manum recurrat, & ipſius tantum amiſſione compenſetur injuria. Quæ quidem viri fortis haud animum ſuperet, ſi triſtis & lugubris quædam ſolennitas dolorem minimè auxerat & miſeriam.

Intra aulam hanc Hoſpitalitatis, charitatis intueantur omnes ſpecimina, non tàm ſubditos quam peregrinos Regi (hoc eſt ſervis ſuis) quotidiè convivas, magnamque rerum omnium accerſitam elegantiam. Sic Regii Domeſtici magnificentiam Domini eloquuntur, & non tam militum qũam amicorum numero gloriari videntur. Felix & Splendida hic loci Mendicorum paupertas, quæ & aliorum luxuriam tantum non imitatur. Ab Eleemoſynario ſummo quolibet mane Salutantur hi minutiores Aulici, & ſparſis undique pecuniis infelicitatis præmium aufert quilibet, ſemet Regiſque munificentiam domi miraturus. Sciat Eleemoſynarius ſe Mendicorum Officialem, & Laborantem unicè ut Regem undiquaque comitetur pia, & verè ſancta Majeſtas. Si denique *Carolo* Primo regnante, convictu quo-

quolibet quinginta ultra exhauriebantur fercula, pane & vino aliisque æqualiter sequentibus; si 1500 Boves, 7000 Oves, Vitulos 1200, Porcos 300, Agnos 6800, Succidias 300; Apros 26, Anseres 1680, Capones 2800, si Gallinas 5640, Pullastras 6000, Pullulos 17000; si 36400 tritici modios, & 600 vini Tonnas & Cervisiæ 1700 Tonnas, si libras Butyri 46640, aliaque ut Pisces, Volucres, carnem ferinam, fructus & Aromata quamplurima his omnibus æqualia annuatim emisisset divina hujus magnificentia; non est cur de hospitalitate regis & caritate dubitemus, aut cur felicitatem Aulicam non demiremur & stupeamus. Reverentur hoc peregrini, & amant depereuntque incolæ. Hoc denique pro comperto, Regique probè perspectum esse habemus Incolarum animos (ut spectaculis Itali) conviviorum tantum lætitiâ & illecebris oppidò affici & irretiri.

Ut de cæteris taceam ex hoc unico humilitatem illius invenies. Adventante sportularum die (ante Pascha lux illa tertia est) utriusque sexus Mendici coram Rege & Reginâ sistuntur. Illorum Numerus utriusque ætatem loquitur. Sed utcunque olim infælices, Monarchas jam habent illi ad pedes devolutos; in quos injectâ aquâ lavant & Mantelo detergunt sacræ illæ Manus; Datis insuper in vestes panno, linteo, *&c.* in famem piscibus, pane, vino, *&c.* cum pecunia dimittuntur; Reginam fæminis, Regemque masculis interea temporis cælo commendantibus.

C Con-

Contemplemur ſtupendam Regiminis hujus prudentiam; ubi in illius quidem explicationem ſufficiat; Regem haud nauci defraudatum iri, niſi duodecim ad minimum ſervis in fraudem illam conſpirantibus. Sufficiat inquam naſutiores & ſapientiſſimos in illius perfectionem gnaviter laboraſſe, & regiam aulam eſſe inter gentis noſtræ miracula numerandam.

Si non pari fulgore, permagno certe emineant etiam Reginæ, & Hæredum regni Auguſtalia. Quæ omnia velut Regis ad exemplum pæne compoſita excipias.

CAP. VI.

De tribus Regni Ordinibus.

TRes Regni Ordines Clericos, Nobiles, & Plebem complectuntur.

Clericatus à κλῆρ☉ dictus præcipua quaſi Dei portio locum primum obtinet, & in ſe Archiepiſcopos, Epiſcopos, Chorepiſcopos, Decanos, Archidiaconos, Decanos rurales, Rectores & Vicarios habet. *Archiepiſcopus* (ut ex vi nominis colligere eſt) in Epiſcopos habet Imperium. *Epiſcopus* Clericos alios inferiores, intra certos quoſdam limites & ſuas Diœceſes regit. *Chorepiſcopus* huic auxiliator ac titulo tenus inſignis, rerum onera cum Epiſcopo dividit, & præſentiâ ſuâ illius excuſat

Ar-

Abſentiam. *Decanus* à δέκα decem (quia olim in decem ad minimum Prebendarios in Eccleſia qualibet Cathedrali præfectus) & alter Epiſcopi Oculus nominatus, in ſacrâ hac repub. gubernandâ operam navat & ſtudium. Notandum autem Decanos aliquos ſine juriſdictione inter nos eſſe, honoris tantum ergo ita dictos, quales ſunt *Capellæ Regiæ*, *Capellæ Sancti Georgii Windſorianæ* Decani, *&c.* Sunt & alii Decani appellatione aliquantulum inſignes, quales ſunt *Croydeni*, *&c.* ſine capitulo tamen & exigua cum juriſdictione. *Archidiaconus* (ipſe quidem Presbyter) Diaconis imperat. *Ruralis Decanus*, quia ex uſu venit ut in decem Paſtores Ruſticos autoritatem exerceat. *Rector* eſt parochiæ ſuæ Paſtor, ubi decimæ prædiales nequaquam appropriatæ, ad illum tanquam ad dominum redeunt, nec Laicæ avaritiæ & fami omnino traduntur. *Vicarius*, parochiæ quidem Paſtor, Rectorum vice fungitur, & decimas minores ſibi conceſſas invenit. Summatim duos Archiepiſcopos, 24 Epiſcopos, nullos vero inpræſentiarum Chorepiſcopos aut Suffraganeos, 26 Decanos Eccleſiarum Cathedralium, 60 Archidiaconos, 544 Prebendarios, Decanos ruſticos, Rectores & Vicarios circiter 9700 numeramus, additis his *Curatis* quamplurimis, qui ſtipendio quodam invitati Rectorum, Vicariorum aliquando funguntur officiis.

Summos jam Privilegiorum apices attingamus. Et primum de *Archiepiſcopis*. Quorum

tres olim fuisse invenio, *sc.* *Londini*, *Eboraci*, & Urbis *Legionis* vulgo *Caerleon*) ad Iscam fluvium. *Londino* autem, & *Legione* tandem *Cantuariam* migrantibus, Cantuariæ & Eboraci tantum Archiepiscopatus ad nos dimissi sunt.

Archiepiscopus *Cantuariensis* totius Angliæ Primas & Metropolitanus audit, aliquamque habet etiam in Eboraci Archiepiscopum autoritatem.

Primus Regni Par, omnibus Proceribus & Officialibus præire gestit, majorem regiæ stirpis confessus tantùm splendorem & dignitatem.

Divinâ *Providentiâ*, ut alii Episcopi divinâ *permissione*, se in hoc honoris fastigio constitutum scribat; & Dei Gratiâ Archiepiscopum, Brevibus suis salutantem se Regem audiat.

Ille solus Diadema Regi imponit, & coronationem perficit, sciatque Regem & Reginam ubicunque loci profectos Domesticos suos Parochianos esse.

Decanum illi Provincialem se Episcopus Londinensis, Cancellarium Wintoniensis, Capellanum Roffensis confitentur.

Clementiæ & Reverendissimi in Christo Patris titulum ubique expectat.

Summus in jure civili judex testamentorum probationem, administrationem *&c.* concedit, omniaque alia, quæ à Pontifice Romano olim imperraturi essemus & quæ intra modestiæ cancellos liquidò continentur.

nentur. Omnia hæc inquam omnibus Regis ſubditis (exceptis Scotis, & Hibernis. *Virginia* enim & *Barbada &c.* & cætera noſtra Imperia Provinciæ Cantuarienſi & Diœceſi Londinenſi ſubduntur) dat & porrigit; illâ tantum autoritate penes ipſum aut deputatum, ad *Facultates Magiſtrum*, exiſtente.

Epiſcopos (duobus verò aliis præſentibus) conſecrandi, Synodos, monſtrato Regis programmate, congregandi, in Convocationibus moderandi *&c.* illi jus eſto. Ad res Eccleſiaſticas decidendas, Curia de Arcubus, Audientiæ, Prætogativæ, Peculiarium, (de quibus poſtea) illum agnoſcunt & dominum fatentur. In hoc denique Proceribus aliis anteponi videtur, quod Capellanos Octo intra ſuos Domeſticos numeret & retineat.

Archiepiſcopus *Eboracenſis* huic ſuccedit, iiſdem pæne honoribus conſpicuus, Angliæ Primas, & Provinciæ ſuæ Metropolitanus.

Reginam impoſitâ coronâ conſtituit, illius in perpetuum Capellanus.

Clementiæ & *Reverendiſſimi Patris* inſignis honoribus, Ducibus omnibus, ſanguinis & affinitatis vinculo haud regiæ familiæ aſtrictis, ſublimior, ex omnibus regni ſummis Officialibus Cancellario tantum cedit locum, Epiſcopatuſque Carleolenſem, Ceſtrenſem, Dunelmenſem (illum vero quam plurimis in rebus liberum) Inſulamque Monæ ſuo in imperio deſpiciens fraterno ſyderi exiſtit par, ut nec illius prærogativis invideat tanta eminentia.

Episcopi, hoc est speculatores, exploratores ut monstrat verbi interpretatio, Pares & Barones regni, Vice-comites dignitate immediatè sequuntur, in superiori senaculo locum non tam ut Barones quam Episcopi, occupantes.

Domini & *reverendissimi Patris* ornati titulo intra Curias suas Reges optimè agunt, officium illic loci aliis demandant, sine collega sententiam ferunt, & semetipsis tantum testibus vitam Brevibus suis infundunt, & animam; hoc porrò in honorem cedente, illos ne quidem extra Imperii nostri limites Episcopum exuturos. Soli Legibus nostris suâ & nobilitate muniti, ubique terrarum terrorem omnibus incutiant & debitam reverentiam, aliis illic sacros Ordines concedant *&c.* postulatique tandem criminis, Temporalium Judicum (nisi Rege aliter jubente) fastus contemnunt & autoritatem. Adsit vero aliorum invidia, illosque adeo Regi fideles, tam ab omni crimine capitali tamdiu insuspectos demiretur, ut ex Reformatione verè sacram uniuscujusque innocentiam, & doctrinam ultra humanam pronunciemus.

Sex unicuique ex Lege possunt adhiberi Capellani.

Episcopus autem Londinensis primus regni Baro speciali quadam dignitate cæteris anteponendus, quia Ecclesiæ Cantuariensis Decanus est, & Provincialis.

Hunc sequitur Dunelmensis, Comes *Sadbergiæ* & semper Palatinus, cujus quidem insignia

ſignia Militem armatum, hac Gladium, illâ manu templum vibrantem exhibent.

Hujus veſtigiis inſiſtat *Wintoniæ* Epiſcopus, Comes olim Southamptonienſis; conſecrationis ex Senioritate aliis Epiſcopis ſedem occupantibus. Si vero Cancellarii, Theſaurarii, Privati Sigilli Cuſtodis, horum quis obibit munera, Archiepiſcopo *Cantuarienſi* proximus evehitur, illum autem Archigrammateum, Wintonienſem juxta collocamus.

Epiſcopalis Conſecrationis forma, methodum à quarto * Concilio Carthaginienſi, annum circiter 470 habito, & in Eccleſiis ferè omnibus occidentalibus obſervatam extraxit.

De illorum autem electione prius erat dicendum. Sede igitur vacante, rogatu Decani & Capituli motus Rex Epiſcopatuum Patronus *Congé d' eſlire* ſive eligendi veniam concedit. Unde convocatis his Eccleſiæ Cathedralis miniſtris, virum illis Regia Majeſtas tanto honore proponit ornandum; cujus quidem illi (niſi cauſis multum adverſantibus) ocyùs in ſententiam eunt ipſique omninò ſubſcribunt. Delatum honorem modeſtiùs bis evitat Electus, tali velut indignus excellentiâ, aut tanto haud oneri par. Si verò & tertium (quod raró accidit) contemnat aut contra ibit inficias, accerſitur à Rege alius quis, ad ejuſdem Provinciæ Archiepiſcopum mittendus. Qui magno Regis Sigillo accepto confirmationi mox peragendæ manum & calculum addit. Hinc nullis opponenti-

* *Quod vide & Liturgiam Anglicanam.*

nentibus, aut citationi publicæ respondentibus, Suprematûs, Allegiantiæ juramento, & publicâ Simoniæ detestatione devincitur. Hinc illius inauguratio circumstantiolis quamplurimis accomitata. Notandum verò Episcoporum consecratione Ordinem à Presbyteris distinctum erigi, & non ultra Electionem evectos plenâ ornari jurisdictione, adeo ut in Parlamento Baronum vendicent jura, illis etiam foràs Sacerdotibus institutionem, & id genus cætera exhibentibus. In translatione ab Episcopatu ad Episcopatum haud ulla fit de novo Consecratio, sed inaugurationem aliam solummodo expectant. Suæ tantum Diœcesis de salute Episcopo satagere est. Diaconatum, aut Sacerdotium petentibus sacros ordines (quorum formulam nostra amplexatur Liturgia) quater annuatim conferat, totâ interim Angliâ in genua decumbente, cælique benedictiones tùm temporis vehementius implorante.

Archiepiscopatus duos constituunt

Cantuaria & * Eboracum.	Cujus Reditus annui secundum rationes fiscales sunt.	*l.*	*s.*	*d.*
		2816.	17.	9.
		l.	*s.*	*p.*
		1609.	19.	2.

Epi-

Epiſcopatus 24. faciunt

Cujus reditus annui ſecundum Regiſtrum fiſcale ſunt

	l.	*s.*	*d.*	
Londinum	1119.	8.	4.	
* Dunelmum	1821.	1.	5.	*q.*
Wintonia	2793.	4.	2.	*ob.q.*
Herefordia	768.	10.	6.	*ob.q.*
* Carleolum	530.	4.	11.	*ob.*
Rocheſtria	350.	3.	2.	*q.*
Sarisburia	1367.	11.	8.	
Norvicum	899.	18.	7.	*ob.*
Elis	2134.	18.	5.	*ob.q.*
Coventria & Lichfield.	559.	18.	2.	*ob.q.*
Ciceſtria	677.	1.	3.	
Bathonia & Wellæ	535.	1.	3.	
Petroburgum	414.	19.	11.	
Lincolnia	894.	10.	1.	
* Ceſtria	420.	1.	8.	
Wigornia	1049.	16.	3.	*ob.q.*
Oxonium	354.	16.	4.	*ob.*
Exonia	500.	0.	0.	
Briſtolium	338.	8.	4.	
Gloceſtria	315.	17.	2.	
Bangorium	131.	16.	4.	
Menevia	457.	1.	10.	*ob.q.*
Landava	155.	5.	4.	
Aſaphum	187.	11.	6.	

Epiſcopatus hoſce totidem ſequuntur Decanatus, niſi *Landavenſis* refragaretur. Capi-

 ruli

tuli enim Princeps audit illius tantum Episcopus, aut (si rerum hoc requirat series) illius Deputatus.

Episcopis in superiori Convocationis domo sedentibus, Suffraganei, Decani, Archidiaconi, Prebendarii, Rectores, & Vicarii in inferiori Synodo per se aut per repræsentativos Vota & calculos edunt, Regique ab illis vectigalia petenti hic aut renuunt aut auscultant.

Gladio tantum spirituali armati Militare Officium omninò nesciunt, servilibus etiam omnibus Laico relictis muneribus; mentis velut satis terrenæ & officiolorum perquam avido. Accipiunt autem in se sæpius Irenarcharum officia & pacis publicæ custodiam.

Beneficiorum omnium primitiis captus Rex horum postea tantùm decimas Tributi nomine annuatim reposcit, nihil in posterum expectaturus, nisi quod ultrò vehementior fidelitas & ipsius desiderium in illis excitat, aut maxima Laïcis præeundi gloria.

Privilegiorum Rex est unicus defensor, & coronationis juramento & salutis suæ rationibus devinctus. Sed tutelâ hic vix opus credas si in majorum erga Clericos reverentiam retrospicias. Sed jam nunc quis inter Laicos (pudet fateri) sibi adeo infimus videtur, ut illorum jura feliciter non imminutum eat; quis illorum (si vel sentinæ & foricarum redemptor) libertatis suæ licet minimæ & pæne nullæ, violationem, sanguine & seditione non ulciscatur. Si Reditus & Divitias horum ad examen

men vocemus, luxu minimè decoctas inveniemus. Sciendum enim tertiam & opimam Beneficiorum quamplurimorum partem à Pontifice olim Romano Monasteriorum usui dicatas jam tandem (iis dissolutis) in laicorum manus dimanasse. Addamus injustas aliorum expilationes, profundam & gulosam avaritiam; quibus certè omnibus in judicium prolatis, unà cum vectigalibus, primitiis, decimis Regi concessis, & Provinciarum Episcopis solutis procurationibus &c, non est cur de superbia Cleri queramur, aut ut hæc vix quidem nitida paupertas in desidiam desinat metuamus. Tantillus mehercule, & tam inanis est horum Splendor, ut Generosi cujuslibet libras ducentas annuatim numerantis Gloriola, Episcopis quamplurimis & maximè præfulgeat; ut & à Causidico, Medicastro, ipsaque Artificum farragine Ecclesiæ Rector aut Vicarius contemnetur & fiat ludibrio. Gentis & familiæ nitor sacris ordinibus pollutus censetur; fœminisque natalitio insignibus unicum inculcatur sæpius præceptum, ne Modestiæ naufragium faciant aut (quod idem auribus tam delicatulis sonet) ne Clerico se nuptas dari patiantur. Nostrorum denique miserentur omnes, tam illustres viros, tam de omnibus bene meritos, Ædificiorum pæne omnium & munificentiæ, Liberalitatis, Charitatis autores & veriùs specimina, quotidiè his in rebus operam navantes, tam male habitos; Dei omnipotentis nuncios inter populi fæcem &

colluviem, inter pestes & sordidissima ulcera iri numeratum.

His *Semi-ecclesiasticos* quosdam placet adjungamus. Inter quos Templorum *Patroni* (qui primùm sacra illa jacuissent fundamenta dotibusque ornârunt,) annumerentur. Horum est sede vacante Clericos Episcopo mox instituendos proponere; jure hoc presentandi ad hæredes usque descendente. Notandum autem inter nos dari *Liberas* (ut vulgo dicimus) Capellas, quarum tutela summum penes Cancellarium erit.

Secundi ab illis sunto templorum *Custodes* aut *Æditui* à Pastore & Parochianis annuatim designati. Horum est Ecclesias sartas tectas conservare, Ipsis & Cæmeteriis nitorem addere & venustatem. Illarum partium est possessiones sacras chartis describere; & ut Homines nequam, & quadrupedes ejusmodi turpiores Episcopo propinentur puniendi: ut nulli non intra Parochiæ Limites vitam agentes Templa frequentent, omniaque alia justè & piè exhibeantur *&c*

His *Adjutores* duos Parochiis in majoribus addimus. Et Clericum Parochialem Sacerdoti tanquam Ministrum, in legendo & cantando peritum.

Nobiles nostri Pares Regni dicuntur, quia Nobilitate sunt Pares, licet gradu impares. Gradus quinque constituunt Dux, Marchio, Comes, Vice-comes & Baro, Baronibus quidem Privilegio & Magnitudine illis multo inferioribus.

Dux

Dux dicitur quasi à ducendo, Exercitus velut Dux esset sepissimè & Imperator.

Marchio à Regimine Marchiarum aut Limitum & Confiniorum.

Comes ita olim dictus, quoniam res illi erat Regem *comitari*, inde Consilium & Prudentiam expectaturus. Notandum autem Comitem hunc nostrum nunquam à Comitatu olim separatum; aucto verum in majus illorum numero, eminentiore aliqua Comitatûs parte aut Villâ aut Theriotrophio *&c.* contentus, Titulum augustum satis ostentat.

Vice-comes, quasi vice Comitis gubernaturus Comitatum.

Rescriptis suis Rex hos omnes Consanguineos suos appellitat; & Diplomate aliaque solennitate utrinque ferè eadem, honores hosce confert & sui benevolentiam.

Baronem quasi *Robur Belli* dictum nuncupant alii, (sed ut ut placeat) per me licet derivationem hanc acceptam ferant exquisitiores animæ, ab Hispanico verbo *Varon*, virum notabilem significante, defluxisse contendimus. Nunc rescriptis, nunc diplomate & sæpius quidem creantur; *Domini* titulo his & Paribus aliis in æternum concesso. Comites palatini & Marchiarum suos sub se (ut & nunc in Cestriæ Comitatu) Barones habuêre, inter regni autem Pares nequaquam numerandi.

Honores hi omnes à Rege undiquaque dimanantes pepetuo fruuntur cursu nisi masculorum hæredum (in mulieres aliquando transeat)

ſeat) defectus ponit obicem, niſi & gravi aliquo crimine penitus abſorbeantur. Sed & hic quidem Parlamento ſuffragante in lucem redeat licet. Palliis & corollis diſtinguuntur, ornatu quodam in * Inauguratione capiti cujuſlibet ad conſulendum Regem & Patriam, gladio lateri ad defendendum adhibito; Emblemata certè tales viros tantoſque apprime decentia.

Criminis alicujus poſtulati duodecim inquiſitorum judicium (ut fieri aſſolet) nunquam morantes, id officii *Paribus* ſuis tranſlatum ſemper habent: qui juramento minimè aſtricti honorem his in negotiis invocant, & ſententiam edunt coram omnibus æquam ſatis & veram. Hunc in modum Nobiles noſtros adoramus adeoque equidem in deliciis apud leges noſtras collocantur, ut ſi plebeius quis hos opprobriis aut ignominiis eat laceſſitum, ſpoliatus ſtatim bonis Statuti cujuſdam tempeſtate (cui titulus *Scandalum magnatum*) omnino obruitur.

A Senatu abſens horum quilibet communicato alii ſuffragio preſens cenſetur, privilegio hoc ſupra plebis repreſentativos evectum ſatis, & Regi ex infantiâ & ubique conſiliarium natum, declarante.

Capellanos ſex detinet Dux, quinque Marchio Comeſque, Vice-comes quatuor, Baro tres, conceſſâ hinc Clericis illis Eccleſiaſtica mu-

* *Vide libellum cui titulus Nobilitas Civilis & Politica editum à Tho. Milles; & Spelmanni Gloſſarium.*

munera alia atque alia tenendi licentiâ.

Inter regni noſtri Proceres (poſt Regiæ Familiæ Principes, *viz.* Filios, & Filii Filios, Fratres, Avunculos & genuino magis ſenſu Nepotes) hunc ordinem obſervamus, quem juxta numerationem, prout quæque poſcat eminentia, colligere eſt.

Summus Regni Cancellarius.
Summus Theſaurarius.
Præſes Regii Conſilii.
Cuſtos Privati Sigilli.
At vero tamen
Summus Regni Camerarius
Summus Coneſtabilis
Comes Mareſchallus
Summus Thalaſſiarcha
Seneſchallus Regii Hoſpitii

Et

Camerarius Regii Hoſpitii, in ſuo quiſque gradu omnibus tali honore minimè imbutis præire geſtiant. Archigrammateus verò (ſi Baronis non excedat dignitatem, ſive Eques) Baronum caput exiſtit; ſi Vice comes, extra gradum & propriam ſuam ſedem minimè evehitur, Salvâ tamen Epiſcoporum (cujus ante meminerimus) reverentiâ. Sequuntur jam

Duces.
Marchiones.
Ducum filii natu majores.

Comites

Comites.
Marchionum filii natu majores.
Ducum filii minores.
Vice-Comites.
Comitum filii natu majores.
Marchionum natu minores.
Vice-comitum filii majores.
Comitum filii minores.
Barouum majores natu filii.
Vice-Comitum minores.
Baronum filii natu minores.

Notandum autem quod hi Vice-comitum & Baronum filii minores Auratæ Periſcelidis Equitibus (quatenus tales) locum cedunt, nec non illis qui Regi ſunt à Conſilio, Fiſci Cancellario & Subtheſaurario, Ducatûs Cancellario, Regii ſubſellii Juſticiario Capitali, Rotulorum Magiſtro, Communium Placitorum Juſticiario Capitali, Fiſci ſummo Baroni aut Quæſtori, & Judicibus aliis nec non Bannerettis; ſummâ uniuſcujuſque virtute hanc ſibi felicitatem vendicante.

Ducum autem filios natu majores Comitum titulis inſignitos, filios verò Marchionum & Comitum majores, aut Baronis aut Vice-comitis nomine, prout loquuntur Diplomata, habemus. Vice-comitum filius nunc Genenerosi ſine titulo nobilis maximique, nunc Baronis geſtat inſignia.

Procerum Angliæ Temporalium inpræſentiarum centum plus minus & 60 numeramus, qui

qui in Duces & Ducissas 15, Marchiones Duos, Comites & Comitissas 69, Vice-comites 9, & 65 Barones dividuntur, horum catalogo duplo magis intra hujusce sæculi terminum aucto.

Ut autem horum gloria haud ventoso tantum nomini omninò impertiatur, unicuique Rex fundamentum aliquod divitiarum largitur, *sc.* Duci libras 40, Marchioni totidem Marcas, Comiti 20 libras & Vice-comiti 20 Marcas nequaquàm à familia sua alienandas; stipendio certè olim minimè contemnendo. Si vero ipsos illorum census ad examen provocemus, huic 20000[l], illi 15000[l], alteri 10000[l] annuatim subservientes facillimè inveniemus. Tantum equidem divitiarum pro comperto apud illos collocatum cognoscimus, ut undecimam redituum omnium Angliæ partem æquet aut superet, qui in toto ultra 14 librarum milliones ostendant necessium est. Si denique de Nobilium nostrorum virtute, Prudentiâ, Temperantiâ, Integritate & Splendore res sit, pro confesso est ipsos majorum suorum minimè æmulatores omninò erubescere; at verò tamen si extraneis conferantur, extra aleam omnem fortes, pios & magnificos gloriamur.

Nemo hic infra Baronem sibi vendicet nobilitatem; ipsissimos Ducum filios licet, honoris ergo, sæpius Comitum titulis velificatos dimittimus, re ipsa tamen *Plebem* & Armigeros haud exuperant. Dura certè sors quò tales tantique adeo nihili æstimantur. Nos autem mitiori

mitiori nomine delinitos hos omnes affectantes, *Minoris Nobilitatis* appellatione ſalutandos in poſterum curabimus. Minorem igitur Nobilitatem in Baronettos, Equites, Armigeros & Generoſos diviſam accipite.

* *Baronetti* Baronibus proximi, & à Rege *Jacobo* Primo inſtituti * Valvaſorum antiquorum ſupplentes excellentiam, ultimi omnium hæreditario jure dignitatem aliquam aſciſcunt. Ob quam quidem creandi hi Nobilitatis candidati tantum pecuniæ ſuæ Fiſco Regio erogent opus habent, quantum triginta Milites pedeſtres per tres annos in Hiberniæ ſalutem Regi ſolvendo ſit, & quò titulos illos poſteritati ſuæ (libras circiter 1200 ſumma eſt) verius tradant: hoc tamen in præmium inſuper reſervato nullum Nobilitatis gradum inter Baronem & Baronettum unquam iri collocatum. *Equites* ab equis militiæ ſuæ comitibus dicti, à lege autem Municipali *Milites*, inſtitutionis ſuæ occaſionem à Germanis arreptam habuêre. His etenim in conſuetudine erat, vegetiores & robuſtiores animi juvenes armis indutos publicè populo dare & reipub. facere. Hinc ſuæ ipſius Gloriæ dignitatem hanc attribuens quis, haud à majoribus deſidioſè devolutam ſuſcipiat, nec ab illo expectet ſupinior poſteritas. Equitum plurima ſunt genera. Equeſtris *Periſcelidis* dignitas, *Edvardo* III. regnante, anno 1350 ortum habuit. Rex enim ille fortitudinis juxta &

* *Vide Spelmanni Gloſſarium verbo Baronettus & Valvaſor.*

& gloriæ haud aſpernandum exemplar, ſummorum virorum & ſui ſimilium delectum agens venerandam hanc ſocietatem conſtituit, Regemque Angliæ omnium principem & caput. Virtutis mehercule non Amoris excogitatum opus; nam quod de faſciâ à Dominæ cujuſdam crure dilapſâ balbutiant aliqui, fabulam ſapit & invidiam. Sed ne malæ cujuſdam interpretationis audiat omninò hic conventus & conſtitutio, in Periſcelidem non aliam quam amicitiæ teſſeram (sc. *Honi ſoit qui mal y penſe*) ſcriptam habes, innocentiæ & ſimplicitatis teſtem & argumentum. Collegium hoc regem Angliæ Cuſtodem habet & 25 Socios, 14 Sacerdotes, 13 Vicarios, Pauperibus quinetiam adjectis Equitibus, qui vitam illinc exhaurientes in Dei honorem *Georgium* Cappadociæ cantant ſanctum Militem, Chriſtianæ fidei defenſorem, Angliæ, hujuſce & ordinis *Patronum*. Garterii Prælatus Epiſcopus ſemper Wintonienſis, Cancellarius Epiſcopus Sarisburienſis, Regiſtarius autem Windſoriæ (ubi ſeſe habet hæc ſocietas & S. Georgii Templum) Decanus. His annumerentur ſummus Armorum Rex Garterius hinc nuncupatus, Admiſſionalis, aliique munifices. Expectent forſan alii jam Creationum, Privilegiorum Hiſtoriam, ſed dum compendii meminerimus, omittamus precamur. Inter ſolennitates plurimo ornatu quiſque & pictis veſtibus ſatis dignoſcitur. Cæruleum Garterium crus ſiniſtrum complectens, ſtellulaque ad humerum poſita ubi-

ubique comitantur. A primâ Ordinis hujus institutione Imperatores octo, exteri Reges plus minus triginta, Principesque quamplurimi hisce vix inferiores honori subscripserunt; Hæreticis, perduellionibus, meticulosis hinc in æternum exulantibus. Equites *vexilliferi* (vulgò Banneretti) sunt qui ob præclara quædam facinora militiæ tempore & inter belli sonitus regio sub vexillo creabantur. Hinc ipsis gloriæ seges quamplurima, mira hinc omnium reverentia; & invaserat adhuc nos ea nominis immortalitas, nisi inter somnum & pacem pæne tota evanuisset. Hunc infra gradum gestat nullus insignia sustentaculorum honore decorata. *Balnei* Equites ita nuncupantur quoniam non nisi à Balneo ad hanc ascendunt eminentiam. Coccineâ vittâ ornati à populi grege semet distinctos exhibent. Permulta creationum hic solennitas curiosa & magnifica, hic vero loci narratu indigna. Equites *Aurati* ab auratis calcaribus compellantur. Dignitas hæc cùm armatos cùm togatos *i. e.* causidicos & medicos adit. Provolutos in genua Rex humerum ferro leviter perstringens his ita honorem impertit, ut sine pompâ, honesta satis, unà cum ipsis, exurgit magnitudo. Criminis verò atrocioris damnatus militari primum privatur cingulo, gladio spoliatur, & securi dein dissectis calcaribus *&c.* extremâ infamiâ afficitur, ne quidem præsenti tunc morte diluendâ.

Scutigeri vel Armigeri Minores proximè inter Nobiles evehuntur, eo nomine audientes;

tes;

tes, quod aut in bello Regem majoresque nobiles scuto defendere illis erat moris, aut quod venditare possint & ostendere gentis suæ & sanguinis insignia. Huic titulo subjacent Nobilium majorum Filii, Armigeri ad Regis corpus antea numerati, Equitum filii, aliique Armigeri è regis manu speciali aliquâ creatione dimissi, & collari literis SS signato, aureis & calcaribus, gloriosi. His denuò inferiores vix censentur officio aliquo imbuti, quive gradum in Theologia, Lege, Medicina susceptum ibant & capesserent. *Generosi* ultimam inter nobiles sedem occupant, sine titulo insignes, & antiquâ ex stirpe (ut eloquuntur insignia) oriundi. Hoc honoris à Germanis derivatum amplectimur. Illis enim inter se bellum indies gerentibus scuta Brutorum Aviumve *&c.* figuris picta & ornata, velitantur, distinctiunculâ insuper aliâ ad galeæ apicem coruscante. Quo factum est, ut, dimanante ad posteros cum eorum sanguine cum hisce ornamentis, tantam ineant & pugnam Fæciales, suamque originem tanto tumore, tam mordicùs defendant purioris Luti Animalia. Generosi Titulus majores Nobiles & Regem etiam comprehendit, omnesque hoc signum in se impressum monstraturi quam optimorum societate haud indigni evadant. Sacra quidem apud majores nomina; at verò jam adeo in fæces & sordes hunc ordinem dilapsum querimur, ut Plebi matrimonio immistum, & majorem sæpius Nobilitatem in officinis sub artificum in-

inſolentiâ, infelici divitiarum deſiderio, merentem, & abjectam (ut opinantur Heraldi) ſanguinis ſui excellentiam, contemplemur. Nullus itaque dubito quin feraciſſima vitiorum & ſcelerum inter nos ſeges huic Anglorum ſtultitiæ ſui ortum acceptum ferat. Quippe deſertis jam omnino Militiæ, Eccleſiæ & Reipub. muneribus, indignatur tandem ſervitutem generoſus is animi vigor, ruptiſque ſtatim repagulis in præcipitium ferri deperit, imaginariam undique eſuriens inſaniæ Libertatem. Horum titulis peculiaria quædam extant privilegia, vicinorùm verò inter Monarchiæ ſuavitates degentium omninò minora. Hic autem loci animadvertas velim, quod ut alii, officii ſolum cauſa inter Majores Nobiles evehuntur, ſic & alii hic ignotorum licet capitum & inter cuneos olim collocati, dignitatis cujuſdam adventitiæ ergo in Orcheſtra & Equeſtris Ordinis viros juxta ſedem occupant, meritis interea temporis natalitii vilitates reſarcientibus Hos in Eccleſia Decanos cogita, Archidiaconos, Cancellarios, Theologiæ, Legum, Medicinæ & Muſicæ Doctores, in exercitu Tribunos &c. in Repub. ad Legem ſervientes, Pacis Juſtitiarios, alioſque non minimi nominis Officiales. Hos & deinde Armigeros excipiunt in Theologiâ, Juriſprudentiâ, Medicinâ Baccalaurei, Artium Magiſtri, Militiæ duces, Barreſterii, Regiæ Curiæ Domeſtici, ſequentibus pone & contra ſæpius obmurmurantibus Generoſis. Inſignia gentilitia eadem

eadem in perpetuum ad filios natu majores dimanant, natu minoribus interea quaſdam ſemper diſtinctiunculas in illis exaratas accipientibus. Baronettas jam inter nos 700 ultra numeramus, conceſſis cuilibet rei familiaris annuæ libris circiter mille & ducentis. Equites 1400, libras circiter 800 annuatim ſuis de poſſeſſionibus excitaturos. Armigeri verò & Generoſi numerum 6000 excedant, 400 circiter librarum annuatim domini. His damus filios natu minores ultra 16000, quos tenuis quidem cenſus tantum non ridiculos reddat, ſi Literarum, Militiæ, Curiæ regiæ, &c. & ingrata Artificii ſcientia & dignitas minimè auctiores daret, etiam & invidiæ feliciter obnoxios.

Mancipes & *Agricolæ* (*Yeomen* vulgo nuncupati) Minorem Nobilitatem juxta & ſeleċtiſſima plebis capita accedunt. Suas jactant hi immunitates & privilegia, generoſoſque non infrequenter ſibimetipſis ſine nominis diſpendio immiſtos, & agrorum cultores. Æditûos hic Parochiarum Coneſtabiles, cauſarum in judicio exquiſitores, & de Repræſentativis in ſenatu ſuffragii jus habentes, &c. inveniemus, Animoſque recti tenaces, & eam eandem juſtitiam Artificibus plerumque ignotam. Inter mancipes hoſce fundos ſibi & hæredibus in perpetuum 'conducentes, Prædii 'clientaris ex ſpecimine Rotuli è Curia de'prompti, Dominii verò nequaquam perpe'tui, poſſeſſores collocantur. Numerus quidem utriuſque admodum inſignis, & divitiarum

rum

rum hic generoſa ſatis magnificentia. Quinquaginta librarum annuatim domino undique procedamus obviam. Alter centum & ducentum libras, alter mille (Cantianus forte) & ultra poſſideat.

Hos juxta veniunt *Artifices*. Inter quos rerum peregrinarum *Mercatores* primò attolluntur. Splendida his & reipub. perquàm utilis vivendi methodus, & generoſorum filiis, natu ſaltem minoribus, neutiquam indigua. Dixiſſem à ſocietatis ſuæ fæcibus adeo ſeparatos ut ſub communi nomine comprehendi minimè mereantur. Licitatorum igitur ordinem in negotiatores Solidarios, Minutiarios & Mechanicos dividimus. Autoritatem & Magiſtratus in Municipiis & urbibus induentes hi ſemet pacis defenſores venditent; ipſi plerumque ſeditioſiſſimi. In reipub. denique pedes deſpicientes nos, *Operarios* de die in diem conductitios intueamur. Infima gens ſed parvo contenta, ſed feliciſſima. Peregrini cæli Agricolis etiam beatiores uberrimâ fruuntur paupertate, hoc in ſolamen quinetiam haud exiguum habentes, *Neſcire*.

E Libertatibus plebis unam aut alteram attingamus.

Incarcerationem primò aut quodvis ſupplicium, niſi palam productâ lege, metuat nullus oportet; quod tamen qualecunque (niſi extraordinariis in flagitiis) vadimonii diluat promiſſio.

Elucente pace militibus haud invitò hoſpi-

tii

tii porrigat tesseram, numeratâ licet prius mercede, & lucri spe vehementius perorante.

Ad sagam aut militiam minimè cogatur, si verò in contrarium specialis aliqua haud loquatur *Tenura*, si nec præ foribus Bellona hostiumque irrumpentium minæ, aut domi commune rebellionis incendium clamosius expergiscantur aut excitent.

Si denique vilissimum inter nos caput rerum suarum ex asse dominum consideremus, & omissis liberis, (si celsitudini arrideat) hæredem vel inter peregrinos expectaturum, si Legum omnium & vectigalium, per repræsentativum in senatu, autorem, adeoque fortunæ suæ undique fabrum & architectum; mirum videtur ut se contineat orbis quin in insulam hanc migret, humanumque genus civium albo inscribi, & hunc in modum nostra donari libertate desideret & esuriat.

CAP. II.

De Angliæ Fæminis, Liberis & Servis.

DE Mulieribus Angliæ tractaturus, ut illarum exurgat notitia, ad Leges & Regni consuetudines recurram oportet.

Matrimonii igitur capistro induta mulier suâ una cum dote in viri cedit potestatem, mandatis illius nec non castigationi auscultatura.

Rei nullius nec dum vestium suarum Domina fortunam cum servis communem habet, maluit nisi illa servorum Princeps dictitari.

Dotem ad viri executorem dilabentem cernit.

Quicquid acquirit domino suo acquirit. Adeo ædepol ipsa animâ deprivatam exhibeam ut in marito tantùm intellectum habeat & voluntatem.

Nomen mutans viri usque utitur Cognomine, & quantum in fatis est parentum suorum obliviscitur.

Ut jam nulla est Uxor & in nihilum conversa, sic vix ullius criminis aut culpæ rea peragatur. Emittat enim illa linguæ virtutes, & garrulitatis specimina, iræ det fræna animumque, Tempestas & læsi vicini vindicta in mariti redit caput, virumque invenit invitò defensorem. At vero tamen ea est Anglorum Indoles, & Pulchritudinis vis, ut fæminis hisce, ad mensam & in Vicis locum dignissimum concedant viri, & ut laboribus velint minimè onustas. Rerum domesticarum procuratio, (sine tædio tamen) illis sæpius incumbit. Cui quidem Conditioni aliarum gentium invident fæminæ, & mirantur.

Absente licet diutius marito, inter quatuor tamen maria commorante, si interea temporis partum edat uxor, sobolem illam ipse agnoscat, & quantumvis spuria, inter Legitimos numeratur.

Ex priori matrimonio vel ex adulterio gravidam

vidam accipiat quis, partum hic agnoſcit & poſſeſſionum ſuarum verè hæredem.

At mortuo jam tandem marito tertiam redituum annuorum partem, durante vita, ſibi vendicat vidua, ſi ante Nuptiarum conſummationem nullum ſibi dotarium habuit aſſignatum. Intra Londini autem Limites tertiam partem omnium mobilium accipit in perpetuum; viroſque ſuos ex Morbo decumbentes tam blandè norunt permulcere & palpare, ut ſæpius ex donatione poſſideant univerſa. Si vero fundum Dotalem habuerit Uxor, moris eſt, ut diſtrahendi vel alienandi nulla ſit Viro autoritas, tametſi ipſa aſſenſum adhibuerit.

Ejuſdem nominis cum marito, ejuſdem & conditionis. Si in illo Ducem invenit, Duciſſa apud omnes audit, ſi Comitem Comitiſſa, ſi Liberum, habet & ipſa Libertatem; adeo ut Lunæ aſſimiletur, quæ Solis ſplendore clareſcit, & fulget luminibus.

Fœminæ *Nobiles* ſunt aut *Ignobiles*. Nobiles ſunt tripliciter, aut Creatione, aut ex Familiâ, aut Matrimonio. Comitiſſas Baroniſſasve indies *creet* Rex honorum omnium fons & Origo. Ex *Familia* fiunt Nobiles quibus ob defectum maſculorum hæreditas dignitaſque defertur: Natu tamen maxima primò ſic fælix habetur, ne inter plurimas deſciſſæ partes res auguſtæ minuerentur. Ex *Matrimonio* Nobilitatem à Maritis acceptam habent; ſi verò in poſterum nubet inferioribus

bus conjunctas dent, perit honor omnisque eminentia, Urbanitate & æquâ Opinione aliorum solummodo recuperanda. Si verò ex Creatione vel è prosapiæ splendore dimanet excellentia, in æternum fixa stabit & immota, & ne quidem Matrimonio aliavè intempestiva humilitate diruenda. Anglorum tamen benignitate etiam & Matrimonio Nobilis secundo quidem conjugio retineat dignitatem plebeio licet nupta & sordidiori luto immista. Regis tamen Filia si sic descendat, ipsa lege pronunciante Regalis usque fiat & Augusta.

Pares regni undique audiant hæ fæminæ, & eadem ferè cum masculis habent privilegia. Uxoris dignitas post illius mortem à marito ad liberos descendat necesse est, durante licet vitâ bona illius possideat Vir, & virilitatis suæ præmia.

Illorum nequaquam sed judicis tantum sententia dissolvuntur Nuptiæ.

Tam unicè denique marito incorporatur Uxor, ut sive in illius salutem, sive damnationem laboret, Testis in judicio neutiquam adhibeatur.

Plenum in *Liberos* Patrum hic fiat imperium. Divitiæ & res illius (si neutiquam prius addictæ) quo dirigat animi libido hæredem evocent, Peregrinum (si velit,) & à Liberis prorsus alienum. Quâ re concessa plus obsequii præ timore præstant Liberi & humilius undique morem gerunt.

Filius 14 annorum factus rerum suarum cura-

curatorem eligat, terras vendicet * *Soccagii* jure (à verbo Gallico *Soc*, Vomerem significante, eo quod Cultura quædam & Servitium Rusticum propter terras Domino sunt præstanda) possessas, matrimonio consentiat, & bona saltem personalia testamento disponat.

Ætatem circiter 15 fidelitatem domino Regi juramento præstabit, & ad vigesimum primum evectus annum sui juris fiat & in virum transeat totus.

Filius natu maximus terrarum unicus sit hæres, sæpius bonis personalibus & realibus filii natu majoris una cum dote uxoris inter minores distributis; vitæ quodam genere ad felicitatem illorum insuper concurrente.

Ex defectu masculi inter filias æqualiter omnia distribuuntur. Æquo tamen jure in quibusdam Angliæ partibus, Filii omnes hæreditatem adeunt, quod jus in plerisque *Cantii* locis usitatum est, & *Gavelkind* dicitur.

Filia septem præteriens annos tùnc temporis matrimonio consentiat, postea licet illam penes est contractus sui dissolutio.

Novem annos natæ dotem promereri dabitur, tanquam & tunc virum poterat sustinere.

Anno dein 12 ultimam statuat de suo matrimonio sententiam, tunc enim aut dissolutio aut firmior prodeat obligatio.

Anno 21 tutelæ limites egressa contractus quoscunque ineat, terras testamento secusve alie-

* *Bracton Lib: 2. Cap. 35.*

alienet, aut denique pro fæminarum more funditus evertat omnia.

Servi vulgo sic dicti à majorum soluti tyrannide jam solummodo in annum conducuntur, aut libertate postea (ut ipsi visum est) aut alterius domini jugo, receptis. Plurima cum patientia Domino Dominæque faciles præbeant aures; & sine stomacho aut repugnantia illorum necessè est fulgura expectent & tonitrua. Illorum tamen vitæ membraque in Regis potestate solummodo sunto. Si verò dejecta sui humilitate eo impudentiæ sit deventum ut Domino vitam eripiat servus, Proditio minor undique audit, nefasque morte compensatur haud vulgari.

Lex Nostra *Villanos in Grosso* ut loquimur, *i. e.* Servos *ad Dominum hæredesque suos pertinentes* (quo in genere neminem novi,) & *Glebæ adscriptitios*, hoc est, Prædio non Personæ (quorum quidem perpauci) annexos, confessa est.

* *Apprenticiorum* Status (artificum sunt hi tyrones) Servitutem imitatur. Conditionem autem verè servilem & Barbaris probè notam, indignata est Brittannia, & Christiana usque exhorruit religio.

* *Smith lib. 3. Cap. 10.*

PARS

PARS SECUNDA.

CAP. I.

De Angliæ Admistratione particulari, & in illa De Regimine Ecclesiastico, Civili & Militari.

ANGLIA jam in genere enucleatâ, Specialius describendam intueamur.

Regimen igitur illius in Ecclesiasticum, Civile & Militare dividitur; supra quæ tamen omnia evectus Rex mundi hujus fit summus & unicus moderator. *Consilium* sibi *privatum* habet, quo rerum sustinet moles & pondera; etiam nationibus (ubi sua agatur res) prævidens, & domi in reipub. suæ salutem & utilitatem unicè & totus laborans. Antiquissimum hoc omnium Tribunal rebus minutioribus, aliunde in Curiis inferioribus determinandis, semet vix unquam immiscuit, nisi forte fortuna in appellationibus, causisve majoris momenti & derepente emergentibus tandem aliquando statuat pronuncietque. Consiliarios hos penes est Edictorum promulgatio ex hac solummodo fabricata fornace, omnibus (nisi Lege Municipali ex adverso vehementius

reclamante) perquam religiosè observanda. Consiliarius igitur juramenti obstrictus vinculo fidelitatem, taciturnitatem, & diligentiam Regi præstet est opus, ab ipso tantum è tenebris, ad tantam sine diplomate evocatus eminentiam. Hinc Generosi quantumvis titulo tantum nobilis, Filiis Baronum Vice-comitumque natu minoribus multum expectantibus, sedem præoccupet; Proditionis majoris reatum mortem illi inferentibus quolibet loci denunciaturus. *Præsidem* hic cernamus *Thesaurario* dignitate proximum, res considerandas coram consilio primò evolventem, atque omnia denique transacta & perfecta multo cum negotio Regi allaturum. Hic etiam videre est *Archigrammateos*, sine quibus aut saltem illorum altero Conventus hicce omninò mancus dicitur & pæne nullus. Negotium illis extruunt subditorum querelæ & petitiones, per ipsos regi humiliter præsentandæ, mox una cum responsione regia in ipsorum manus rediture. Ut autem res exteræ commodiùs tractitentur, Gentes omnes in duas velut jurisdictiones dissectas habent, quolibet ad suæ tanquam provinciæ opus accincto. *Signettum*, hoc est Epistolarum Regis secretiorum signaculum custodiæ suæ commissum vident, & hanc in rem quatuor sibi subservientes Clericos; Qui una cum assistentibus Secretariolis ab ipsorum ore dependent & suffragio. Concilii hujus velut appendices 4 demus Clericos, quorum interest omnia coram exhibita

ta

ta perlegere, dictata ſcribere, & perfecta quælibet in Archivum reponere. His accedit officinæ Chartaceæ *Cuſtos*. Notandum denique Conſiliariorum infimum ſententiam primò de negotiis laturum eſſe, ne aliorum authoritas frænum ori imponat & intempeſtivam reverentiam. Ad Regem ultimò & Caput omnium reverſum eſt, qui judicium profert multo pondere onuſtum, omniumque Vota certò uſque ſuperaturum; qui inter hoſce Regni Magnates nudis capitibus aſſidentes apparens, Solem ipſum exhibet, Stellarum, honeſtâ quadam caligine interdiu obumbratarum, ſatellitio ſtipatum.

Ab hiſce Conſiliariis *Eccleſiaſtica* Convocatio dependet, & primò venit conſideranda.

Suggerente igitur ſecreto Conſilio ſui Reſcriptum emittit Rex ad utriuſque provinciæ Archiepiſcopos, ut illius authoritate ad tempus & locum in Brevi declaratum Nationalis habeatur ſynodus, & ut Epiſcopi, Decani, Archidiaconi, Cathedrales Eccleſiæ & Collegiatæ in unum coeant & colligantur. Quo facto Archiepiſcopus Cantuarienſis, Epiſcopum Londinenſem, Provincialem ſibi Decanum, de hac re certiorem faciens, in mandatis dat ut ſupra nominatis diem dicat; hac tamen lege ut Procurator unicus ex Eccleſiâ Cathedrali, Clericique duo inferiores qualibet e diœceſi è toto corpore ſufficiant ipſumque verius exprimant. Convocatio hæc uſque & uſque veneranda ad Divi Petri Templum apud Weſtmonaſte-

 naſte-

reclamante) perquam religiosè observanda. Consiliarius igitur juramenti obstrictus vinculo fidelitatem, taciturnitatem, & diligentiam Regi præstet est opus, ab ipso tantum è tenebris, ad tantam sine diplomate evocatus eminentiam. Hinc Generosi quantumvis titulo tantum nobilis, Filiis Baronum Vice-comitumque natu minoribus multum expectantibus, sedem præoccupet; Proditionis majoris reatum mortem illi inferentibus quolibet loci denunciaturus. *Præsidem* hic cernamus *Thesaurario* dignitate proximum, res considerandas coram consilio primò evolventem, atque omnia denique transacta & perfecta multo cum negotio Regi allaturum. Hic etiam videre est *Archigrammateos*, sine quibus aut saltem illorum altero Conventus hicce omninò mancus dicitur & pæne nullus. Negotium illis extruunt subditorum querelæ & petitiones, per ipsos regi humiliter præsentandæ, mox una cum responsione regia in ipsorum manus rediture. Ut autem res exteræ commodiùs tractitentur, Gentes omnes in duas velut jurisdictiones dissectas habent, quolibet ad suæ tanquam provinciæ opus accincto. *Signettum*, hoc est Epistolarum Regis secretiorum signaculum custodiæ suæ commissum vident, & hanc in rem quatuor sibi subservientes Clericos; Qui una cum assistentibus Secretariolis ab ipsorum ore dependent & suffragio. Concilii hujus velut appendices 4 demus Clericos, quorum interest omnia coram exhibita

ta perlegere, dictata scribere, & perfecta quælibet in Archivum reponere. His accedit officinæ Chartaceæ *Custos*. Notandum denique Consiliariorum infimum sententiam primò de negotiis laturum esse, ne aliorum authoritas frænum ori imponat & intempestivam reverentiam. Ad Regem ultimò & Caput omnium reversum est, qui judicium profert multo pondere onustum, omniumque Vota certò usque superaturum; qui inter hosce Regni Magnates nudis capitibus assidentes apparens, Solem ipsum exhibet, Stellarum, honestâ quadam caligine interdiu obumbratarum, satellitio stipatum.

Ab hisce Consiliariis *Ecclesiastica* Convocatio dependet, & primò venit consideranda.

Suggerente igitur secreto Consilio sui Rescriptum emittit Rex ad utriusque provinciæ Archiepiscopos, ut illius authoritate ad tempus & locum in Brevi declaratum Nationalis habeatur synodus, & ut Episcopi, Decani, Archidiaconi, Cathedrales Ecclesiæ & Collegiatæ in unum coeant & colligantur. Quo facto Archiepiscopus Cantuariensis, Episcopum Londinensem, Provincialem sibi Decanum, de hac re certiorem faciens, in mandatis dat ut supra nominatis diem dicat; hac tamen lege ut Procurator unicus ex Ecclesiâ Cathedrali, Clericique duo inferiores qualibet e diœcesi è toto corpore sufficiant ipsumque verius exprimant. Convocatio hæc usque & usque veneranda ad Divi Petri Templum apud Westmo-

nasterium habetur, ubi Barones spirituales & Plebeii (*Communes* vulgò dicti) consultum eunt & coguntur. Superior Domus in Provinciâ Cantuariensi habita, 21 Episcopos, quibus ipse præsidet Archiepiscopus; Inferior verò 22 Decanos, 24 Prebendarios, 54 Archidiaconos, Clericosque inferiores 44 complectitur.

Sole primo elucente utriusque Domus Prolocutor eligitur, inferior tamen superioris testimonio omnino ornandus.

Quod Regi placet, illis unicum sit thema, una & sollicitudo. De religione tantum sententiam statuant, & sola Pietas horum invocet auxilium. Si verò Majestas suppetiarum uspiam nonnihil impetret, in deliberationem statim cadit, sed utcunque sese exerit Fidelitas, à Clero vectigal, annuentibus tantum repræsentativis, exigatur.

In Superiori Domo res omnis primò excutienda & examinanda consessui inferiori defertur & à calculorum dependet numero. Quibus quidem omnibus si accedat Rex Parlamenti subscriptione vix indigeant.

Hunc in modum alterius Provinciæ Archiepiscopus Eboraci suum habet consessum, literisque sæpius ultro citroque transmissis, eadem agunt determinantque. Hi denique omnes sua habent Privilegia & cum senatoribus rerum Civilium studiosis communia.

Inter *Fora*, tot velut manus iratæ Synodus authoritati supplicia porrigentes, quæ rebus Eccle-

clesiasticis inserviunt summa fiat *Delegatorum* Curia; cui quidem causæ omnes à Curia de Arcubus supplicatum veniant, & appellatum.

Hanc excipiunt ipsius Archiepiscopi Curiæ, inter quas principatum obtinet *Curia de Arcubus*, ab arcuato Sanctæ Mariæ apud Londinenses Templi opere, antiquâ Justitiæ hujus sede, vulgò nuncupata. Judicem hic de Arcubus Decanum appellitemus, eo quod dominium quoddam in Decanatum, Parochias 13 amplexantem, & extra Episcopi Londinensis oculos positum, exercet. Hic agunt Advocati quamplurimi jurisprudentiæ Doctores, Registarii duo, decem & Procuratores. Hac coram se tota Cantuariensis sistit Provincia, & in appellationibus Justitiam exactiori trutina & æquilibrio expectat assignatam.

Audientium Curia intra Palatii Archiepiscopalis cancellos habita, de Electionibus, Consecrationibus Episcoporum, & de Sacerdotum in beneficia admissionibus satagit; & res ad Matrimonii publicationem referentes, Dispensationes, cæteraque id genus amplectitur.

Prærogativæ Tribunal Hereditates Testamento dispositas aut sine testamento descendentes, suæ velut considerationis, vendicat; modò decedens ipso mortis articulo 5 librarum valorem pluribus in Diœcesibus reliquerat. Curias hasce duas Archiepiscopus Eboracensis vendicet, similemque in iis excellentiam.

Peculiarium forum advenit designandum, quod Parochias 57 in sua provinciâ despiciens peculiarem ipsis jurisdictionem, & ab Episcoporum castigationibus immunitatem non exiguam impertit.

His annumerentur Episcoporum Curiæ in Ecclesiâ Cathedrali cujuslibet Diœceseos habitæ. Ubi Judices præ se ferunt nomen Cancellarii, juris utriusque Doctores. In Provinciis majoribus huic adjunguntur Officiales Foranei, qui alibi causarum quarundam Arbitri *Consistorii* curiam agnoscunt. Hunc in modum Archidiaconus, & Capitulum omne suo sedeat pro Tribunali.

Lites quæ Curias hasce movent, sunto Blasphemia, Apostasia, Hæreses, Schismata, Ordinationes, Clericorum in Beneficia institutiones, Cultûs Divini Celebratio, Matrimonii jura, Divortium, Natalium infamia, Decimæ, Oblationes, Obventiones, Mortuaria, Dilapidationes, Testamentorum Probationes & Administrationes, Simonia, Incestus, Adulteria, Procurationes, *&c.* quæ omnia Legis Municipalis autoritatem omninò evadunt & Avaritiam.

Ecclesiasticæ administrationis Genio & methodo quadrant plurimùm generalium Conciliorum Canones, & sanctorum Patrum arbitria; nec non constitutiones aliæ minimè scriptæ, & Canones usu tantum Legislatore inducti. Quæ omnia obice nequaquàm interposito pacatius fluant, si nec in Regis præroga-

rogativas, nec in Leges Regni properent ruantve.

Supplicia, Tribunalibus hisce ancillantia, sint primò *Minor excommunicatio*, ubi quis vel à templo vel ab Eucharistiâ exclusus, Contumaciæ (ut plurimum) sentit præmia.

Excommunicatio major Hereticos, Schismaticos aliaque furfuris hujusce monstra persequitur; & ab omni Christianorum arcet Consortio. Si verò tandem pœnitentia nuspiam Rhetoricetur, & 40 dies sub Flagitii onere laborantem viderint, Carceris squallores pertinaciam frangant par est, animumque inducant sanctiorem.

Pervicacem adhuc sequuntur *Anathematismi* Fulmina, quæ Diis manibus odiosum devovent Caput, & ad inferos detrusum mittuntur.

Interdictum cultus divini celebrationibus Remoram injicit, & vel locum aliquem specialem vel Populum comitatur.

Feloniæ reos & vitæ suæ vim inferentes & Hæreticos, occupat aliud supplicium; funera Christianos decentia ipsis negat, exiguâ velut tellure indignis; minimè in pœnam mortuorum, sed in terrorem viventium excogitatum.

Publica pœnitentia, publicam in Templo confessionem extorquet. Ubi sceleris alicujus Conscius linteo candido indutus, nudis pedibus manu interea Virgam tenente, veniam & preces populi obsecrat, & contritionem animique dolorem coram Deo, cæterisque Cæ-

lorum Incolis profitetur. Hoc tamen aliquando nummorum nonnihil in usus divinos erogatum, excusat.

Castigationibus hisce tam Clerici quam Laici semet dent subjectos: sed Cleros solos terreat ab Officio aut Beneficio *Suspensio*, vel *Deprivatio*. Ab Officio deprivationes, quæ degradationes audiunt, in immanioris flagitii solum reos descendunt, atque ultimo supplicio dignos. Hoc in negotio coram civili Magistratu indumentis sacerdotalibus ab Episcopo exutus in Laicum mutatur, ut sine scelere severius & meritò tractetur.

Civile Angliæ Regimen jam proximè evocetur, quod primo & propius comitatur *Parlamentum*, Prælatorum Procerumque olim Concilium, jam verò plus minus Quadringinta annos senaculum inferius subtexum complectitur.

Penes Regem aut illius vicem gerentem est conventûs hujusce citatio, quæ (persuadente Concilio privato) per * Rescriptum ' quadraginta circiter dies ante sessionem emissa Dynastis seu Paribus viritim illam accipientibus futura nunciat Comitia. Et si Episcopus compellet, in Fide & Dilectione, si Pares, per Fidem & *Allegiantiam*, omni prorsus omissa excusatione (die & loco dictis) præsentes de negotiis arduis tractaturos vult & mandat.

Re-

* *Bates Elenchus Motuum in Anglia Pag. 7. Edit. Lond. 1676. Et Smith de Repub. Angl. Cap. 3. Lib. 2.*

• Rescripta alia cujuslibet Comitatus Vice-comiti traduntur, ut Equitum & Burgensium delectus agatur secundum Diplomata & Consuetudines, ex antiquo commissas. Quo fit ut à commendatioris sortis hominibus (hoc est quadraginta solidorum Reditum annuatim numerantibus) in quolibet comitatu duo Equites, qualibet in Civitate & Municipio duo Burgenses, aut si res ita ferat, Unicus, à Municipibus cooptentur & eligantur: Salvis tamen ipsis Vice-comitibus, Clericisque animarum curâ & salute laborantibus.

Hoc ideo honore induti una cum servis à vocationibus in jus & ab actionibus omnibus immunitatem vendicant, nisi fortè fortuna Perduellionis, Feloniæ aut Perturbatæ Pacis Reatus nimium inquinatos occupet.

Quolibet loci (prout Rex definiat) augustum hunc Senatum suspicias, sæpiusculè verò Westmonasterii habetur. Ubi Rex inter Dynastas positus solio collocatur, maxima pannorum pompâ & Conopeo supra pervolantibus. Pares juxta & Lanæ sacculos (opificii nostri promovendi indicia) sedem occupant Judices, Qui & Regi sunt *à secretis*, Archigrammatei, Cancellariæ Magistri, Jurisconsulti Regii, minimè ad suffragandum sed ad consulendum accersiti.

Domus hujusce Oratorem Regni Cancellarium sive Magni sigilli Custodem nominamus. Expectantem hinc & conventui subservientem Coronæ Clericum rescriptis omnibus & Cor-

dona-

donationibus à ſenatu manantibus onuſtum, illinc Parlamenti Clericum rerum hic geſtarum Archivum, duoſque inſuper Clericos huic ſuppetias ferentes cernamus: Hos propè *Virgæ Nigræ* Admiſſionalem, alioſque nutui illius auſcultantes.

Coronâ hic ornatus Rex omnes nudo capite deſpiciat, judices etiam non niſi conceſſa veniâ ſedentes. Juriſconſulti Regii & Cancellariæ Magiſtri ſedeant licet, nudo tamen Vertice uſque famulantur.

Communes, ſeu inferioris (à dignitate non à loco ſic dicti) conſeſſûs Senatores indiſtinctè & nullo prorſus ordine collocantur, niſi quod horum Orator in medio Cathedram habet aſſignatam, Clericumque domûs illius juxta ancillantem. Inceſſus horum minimè ſolennis, trabeatis veſtibus omnique Dynaſtarum ornatu neglectis, facies quotidiana & ordo inconditus arridet; unde exoritur quædam Veſtium varietas Plebeia, tali conventu, tali & gravitate omninò indigna.

Effulgente Comitiorum die, Rex regali ornatu indutus ſuperius Senaculum ingreditur, accitis etiam inferioris ſubſellii Senatoribus, ſuis ipſius verbis auſpicatus conventus iſtius graves cauſas ſuccinctè exponit, ob quas eximia Prudentiâ viros impenſe conſultos velit, Cancellarii ex ore ulterius peroraturus. *Communes* deinde ad ſedes ſuas redeuntes Regis juxta mandatum Oratorem eligunt: * Quem comi-

* *Idem Bateus.*

comitantur postea ad Regem omnes petitum ut ratam habeat ipsorum electionem. Quo facto Gratias Orator suo & totius inferioris Domûs nomine agit, supplicatque ut Privilegiis uti & libertate disserendi bona cum venia liceat; si quisquam ‘sententiam in quacunque ‘re disceptandâ vehementius dixerit, Regia ‘Majestas id ipsum non ægrè ferre, nec pro‘pterea succensere velit; ut ad Regiam Maje‘statem pateat accessus & ad Curiam superio‘rem quoties postulaverit Res. Qua venia ‘data dimittuntur.

‘Ne verò quisquam in augustos cum Rege ‘consessus evectus se subditum obliviscatur, ‘Equites, Cives, & Burgenses consessus in‘ferioris viritim evocantur nominibus à quo‘dam ad id Provinciæ delegato, & singuli in ‘juramentum Allegiantiæ & Suprematus adiguntur. Quo fit ut puris tunc solum manibus res evolvant & commissa negotia.

Dynastarum Domus de Controversiis & appellationibus à *Cancellaria* surgentibus, de Parium morte, de Mala Magistratuum administratione, juramenta exigendi ut pote in corruptela Judicum, *&c.* & statuendi jus habeo. Quinetiam Licentiâ Regis datâ alius quis absentis vicem præstet & suffragia.

Domus Communium supplicandi & rogandi juris privilegia aut etiam accusatoris & actoris partes etiam in maximos, nunquam judicis munus, sibi vendicavit; ‘præterquam intra suos parietes & in collegas ejusdem consessûs,

id-

idque non ultra incarcerationis aut mulctæ pœnam. Notandum, nullum hic actionum suarum rationem domi redditurum, prout apud fœderatos Belgas in more aliquando fiet. Illorum tamen est populi sui & comitatus singuli in felicitatem sudare. Unde ab illis rationabiles expectent expensas laboris & repræsentativi locum gerentis præmium.

'* Integrum est utrique Consessui de rebus 'à Rege propositis, vel de Legibus condendis 'abrogandisve *&c.* disserere & statuere & Scri'ptis mandare, ita ut quicquid ter lectum vi'derat, alteri invicem per nuncios transmit'tendum sit. De quo habita disceptatione, 'si suffragiis adjectis eidem sententiæ accesserit 'consessus, in scripti Capite notatur hac inter 'Proceres formula, *Les Seigneurs ont assentes*, inter Populares ista, *Les Communes ont assentes*. 'Sin in diversum abeant, uterque non 'rarò consessus in unum coit, aut ex his sele'cti præcipui viri, qui sermones conferant lo'co ad conventum accomodo; quem *Cameram* appellant *depictam*; 'in qua stantes Com'munes & nudatis capitibus Proceres pileis te'ctos & sedentes excipiunt grandi cultu, at'que ibidem utrorumque exponuntur senten'tiæ: quas si discrepare contigerit (sicut acci'dere interdum solet) in nihilum res abit. Si 'verò in unum convenerint ad Regem aut ad 'illius Commissionarios res defertur: quam 'si probaverit & ille, scribit *Le Roy le veut*,

'quo

* *Idem.*

‘ quo, veluti animâ corpori infusâ, vitam ac-
‘ cipit, atque in Legem numeris omnibus ab-
‘ solutam transit. Ubi verò Rex oblata sibi com-
‘ probare noluerit, scribere in summo Paginæ
‘ solet *Le Roy L'avisera*; interdum disertim
‘ negat, quæ propterea ut penitùs abjecta &
‘ abolita reputantur.

Si quis inter Communes contra Legem rogandam pronunciet, aperto stat capite Oratori directurus sententiam; alio verò quopiam respondente, in diem sileat necesse est, ne duorum garrulitate tempus otiosè conteratur & horas perdant. Taceat interim etiam ipse Orator omni suffragio privatus, nisi calculorum æqualitas ipsius poscat decisionem.

Mane quolibet fiat consessus, nisi statæ feriæ & dies aliquando sanctiores contra denuncient. Cætus verò quidam Selectior post prandium diebus profestis cogatur ubi pro libitu disputent & disceptent. ‘Tantum intra Mo-
‘ destiæ limites continere se assuevit uterque
‘ consessus, ut si quis de rege protervius locutus
‘ fuerit, non nisi condigna culpæ pœna deli-
‘ ctum expiaret, pœnas propria reposcente
‘ Collegarum curia.

‘ Gladio accinctus vel alio quodam telo ar-
‘ matus nullus hic ne quidem Senator terrorem
‘ circumferat aut loci reverentiam imminu-
‘ tum eat.

‘ His Regem Conciliis interesse deinceps
‘ (nisi quoties libuerit) nulla cogit necessitas,
‘ præterquam in fine sessionis, ut robur & vim
‘ le-

legum decretis adjiciat. Ubi si vel sessionis prorogatio vel dissolutio sit in animo, per nigræ Virgæ Admissionalem Communes ad superius senaculum accersit, ubi, ab ipso brevi primo habita oratione, Prorogationis aut dissolutionis munus Cancellario amandat. Si verò durante sessione ipse Rex fato fungatur, ipso facto Sessio ipsamet expirat, & dissolvitur.

Notandum denique Leges jam minimè iri promulgatas, reputante Rege quemlibet à suo repræsentativo acta quælibet auditurum.

Catalogus Comitatuum, Urbium, Oppidorum & Portuum qui Deputatos eligunt ad Domum Communium mittendos, unà cum Burgensium è singulis locis numero.

Bedfordshire.

Comitatus	*Bedford*	2
Oppidum	*Bedford*	2

Berkshire.

Com.	*Berks*	2
Oppid.	*New-Windsor*	2
	Reading	2
	Wallingford	2
	Abbingdon	1

Buck-

Buckinghamshire.

Com.	*Buckingham*	2
Oppid.	*Buckingham*	2
Oppid.	*Chipping-Wiccomb*	2
	Aylisbury	2
	Agmondesham	2
	Wendover	2
	Great Marlow	2

Cambridgeshire.

Com.	*Cambridge*	2
Acad.	*Cambridge*	2
Oppid.	*Cambridge*	2

Cheshire.

Com.	*Chester*	2
Civ.	*Chester*	2

Cornwall.

Com.	*Cornwal*	2
Oppid.	*Dunhivid* alias *Lanceston*	2
	Leskard	2
	Leswithiel	2
	Truro	2
	Bodwin	2
	Helston	2
	Saltash	2
	Gamelford	2
	Port-Pigham alias *Westow*	2
	Crampound	2
	Eastlow	2
	Penryn	2
	Tregony	2

Bos-

Oppid.	*Bossiney*	2
	St. *Ives*	2
	Foway	1
	St. *Germans*	2
	Michel	1
	Newport	2
	St. *Mawes*	2
	Killinton	2

Cumberland.

Com.	*Cumberland*	2
Civ.	*Carlisle*	2
Oppid.	*Cockermouth*	2

Derbyshire.

Com.	*Derby*	2
Oppid.	*Derby*	2

Devonshire.

Com.	*Devon*	2
Civ.	*Exeter*	2
Oppid.	*Okehampton*	2
	Ashburton	2
	Totnes	2
	Pleymouth	2
	Barnstable	2
	Plympton	2
	Honiton	2
	Tavistock	2
	Clifton, *Dartmouth*, *Hardnes*	2
	Belraston	2
	Tiverton	2

Dor-

Dorſethſhire.

Com. *Dorſet*		
Oppid.	*Pool*	2
	Dorcheſter	2
	Lime-Regis	2
	Weymouth	2
	Melcombe-Regis	2
	Bridport	2
	Shaſton	2
	Wareham	2
	Corf-Caſtle	2

Durham.

Com. *Durham*		2
Civ. *Durham*		2

Eſſex.

Com. *Eſſex*		2
Oppid.	*Colcheſter*	2
	Maldin	2
	Harwich	2

Glouceſterſhire.

Com. *Glouceſter*		2
Civ. *Glouceſter*		2
Op.	*Cirenceſter*	2
	Tewksbury	2

Herefordſhire.

Com. *Hereford*		2
Civ. *Hereford*		2
Op.	*Lempſter*	2
	Webly	2

Hartfordſhire.

Com. *Hartford*		2
Op.	*Hartford*	2
	St. *Albans*	2

	Monmouthſhire.	
Com.	*Monmouth*	2
Oppid.	*Monmouth*	1
	Norfolk.	
Com.	*Norfolk*	2
Civ.	*Norwich*	2
Oppid.	*Lynn-Regis*	2
Oppid.	*Great-Yarmouth*	2
Oppid.	*Thetford*	2
Oppid.	*Caſtle-Riſing.*	2
	Northamptonſhire.	
Com.	*Northampton*	2
Civ.	*Peterborough*	2
Oppid.	*Northampton*	2
Oppid.	*Brackley*	2
Oppid.	*Highham - Ferrers*	1
	Northumberland.	
Com.	*Northumberland*	2
Oppid.	*Newcaſtle* upon *Tine*	2
Oppid.	*Morpeth*	2
Oppid.	*Berwick* upon *Tweed*	2
	Nottinghamſhire.	
Com.	*Nottingham*	2
Oppid.	*Nottingham*	2
Oppid.	*Eaſtretford*	2
Oppid.	*Newarck* upon *Trent*	2
	Oxfordſhire.	
Com.	Oxon	2
Acad.	Oxon	2
Civ.	Oxon	2
Op.	*New-Woodſtock*	2
Op.	*Banbury*	2

Rutland.

Com. *Rutland* 2

Shropshire.

Com. *Salop* 2

Oppid.
- *Salop* 2
- *Bruges* alias *Bridgenorth* 2
- *Ludlow* 2
- *Great-Wenlock* 2
- *Bishop-Castle* 2

Somersetshire.

Com. *Somerset* 2

Civ.
- *Bristol* 2
- *Bath* 2
- *Wells.* 2

Oppid.
- *Taunton* 2
- *Bridgewater* 2
- *Minehead* 2
- *Ilcester* 2
- *Milbournport* 2

Southamton *aut* Hampshire.

Com. *Southampton* 2

Civ. *Winchester* 2

Oppid.
- *Southampton* 2
- *Portsmouth* 2
- *Andover* 2
- *Yarmouth* 2
- *Peterfield* 2
- *Newport* 2
- *Stockbridge* 2
- *New-Town* 2
- *Christchurch* 2

Whit-

Op.	*Whitchurch*	2
	Limington	2

Staffordſhire.

Com.	*Stafford*	2
Civ.	*Litchfield*	2
Oppid.	*Stafford*	2
	Newcaſtle under *Line*	2
	Tamworth	2

Suffolk.

Com.	*Suffolk*	2
Oppid.	*Ipſwich*	2
	Dunwich	2
	Orford	2
	Alborough	2
	Sudbury	2
	Eye	2
	St. *Edmondsbury*	2

Surry.

Com.	*Surry.*	2
Oppid.	*Soutwark*	2
	Blechingly	2
	Ryegate	2
	Guilford	2
	Gatton	2
	Haſlemere	2

Suſſex.

Com.	*Suſſex*	2
Civit.	*Chicheſter*	2
Oppid.	*Morſham*	2
	Midhurſt	2
	Eews	2

Oppid.	*New-Shoreham*	2
	Bramber	2
	Steyning	2
	Eaſt-Grimſtead	2
	Arundel	2

Warkwickſhire.

Com.	*Warwick*	2
Civ.	*Coventry*	2
Oppid.	*Warwick*	2

Weſtmorland.

Com.	*Weſtmorland*	2
Oppid.	*Apulby*	2

Wiltſhire.

Com.	*Wilts*	2
Civ.	*New Sarum* aut *Salisbury*	2
Oppid.	*Wilton*	2
	Downton	2
	Hindon	2
	Weſtbury	2
	Heylesbury	2
	Galne	2
	Devizes	2
	Chippenham	2
	Malmesbury	2
	Cricklade	2
	Great Bedwin	2
	Lugderſhal	2
	Old Sarum	2
	Wooten-Baſſet	2
	Marleborough	2

Worceſterſhire.

Com.	*Worceſter*	2
Civ.	*Worceſter*	2
Oppid.	*Droitwich.*	2
	Evesham	2
	Bewdley	1

Yorkſhire.

Com.	*York*	2
Civ.	*York*	2
Oppid.	*Kingſton* upon *Hull*	2
	Knaresboroug	2
	Scaresborough	2
	Rippon	2
	Richmond	2
	Heydon	2
	Burrowbridge	2
	Malton	2
	Thirske	2
	Aldborough	2
	Beverly	2
	North-Allerton	2
	Pomfret	2

Barons of the Cinque-Ports.

Portus	*Haſtings*	2
Oppid.	*Winchelſey*	2
Oppid.	*Rey*	2
Portus	*New Rumney*	2
	Hyeth	2
	Dover	2
	Sandwich	2
	Seaford	2

WALLIA.

Anglesey.

Insula *Anglesey*	1
Oppid. *Bewmorris*	1

Brecknockshire.

Com. *Brecon*	1
Oppid. *Brecon*	1

Cardiganshire.

Com. *Cardigan*	1
Oppid. *Cardigan*	1

Carmartenshire.

Com. *Carmarthen*	1
Oppid. *Carmarthen*	1

Carnarvanshire.

Com. *Carnarvan*	1
Oppid. *Carnarvan*	1

Denbyshire.

Com. *Denby*	1
Oppid. *Denby*	1

Flintshire.

Com. *Flint*	1
Oppid. *Flint*	1

Glamorganshire.

Com. *Glamorgan*	1
Oppid. *Cardiffe*	1

Merionethshire.

Com. *Merioneth*	1

Pem-

Pembrookſhire.

Com.	*Pembrook*	1
Oppid.	*Pembrook*	1
Oppid.	*Haverford-weſt*	1

Montgomeryſhire.

Com.	*Montgomery*	1
Oppid.	*Montgomery*	1

Radnorſhire.

Com.	*Radnor*	1
Oppid.	*Radnor*	1

Senaculum ſuperius implent Duces omnes, Marchiones, Comites, Vice-comites, Barones, Archiepiſcopi & Epiſcopi.

Inferius Senaculum habet 80 *Equites* è quadraginta *comitatibus* depromptos; Equites duodecim ex 12 Comitatibus *Walliæ* emiſſos; *Cives* 54, è Londino quatuor, & è 25 *civitatibus* 50; *Barones* 16, nomine tantum ſic dictos, è *Portibus* 8 advenientes; *Burgenſes* 336, è duobus *Academiis* 4, & è *Burgis* aut oppidis 168; duo enim inter hos Burgi duos tantùm depromunt. Duodecim denique Comitatus Wallici Burgenſes duodecim oſtendunt. Summa igitur hujuſce Domus inferioris numerum 510 exhibet.

Parlamento huic Poteſtas executiva in Curiis *Regis* (à Majeſtate etenim dependent omnia) paratur. Summa harum omnium eſt *Dynaſtarum & Parium Curia*, appellationum receptaculum, & à ſuccedentibus ſolum Parlamentis corrigenda. Secundum huic locum

occupet velim Inferius Senaculum, ut etiam & illud tribunal erigat, ut in Collegas aliosque possit animadvertere. Nescio autem an non illic nimis altum, & ultra Crepidam sapiat.

Dynastarum igitur foro Subsellium aut *Bancum* * *Regium* annexum cernite. In quo olim ipsa Majestas regia de una justitiâ laborabat, judicibus interim ad sacros illius pedes sedentibus. Hic loci actiones omnes *Coronam* spectantes, Vitæ & membrorum inter subditos injustæ Privationes, Proditiones, Feloniæ, Oppressiones, Pacis Perturbatores, malæ rerum inter magistratus Administrationes, & id genus alia ad considerationem accedunt, & castigantur. Quatuor hic sese ostendunt Judices; quorum Princeps Banci regii *Justitiarius Capitalis* dictitetur. Hic cernere est Coronæ Clericum, Protonotarium, Carceris regii Subsellii Custodem, Brevium Custodes duos, Chartarum Clericos duos, *Errorum* Clericum, *Regularum* Clericum, Brevium Signatorem, Declarationum Custodem, triginta & *Filizarios*, ita dictos, eò quod Brevia sua *Filo* transfigere & suspendere, illis est in consuetudine, &c.

Proxima *Communium Placitorum Curia* est, ita nominata, quoniam hic *placita* & actiones subditorum in subditos ventilantur. Quatuor hic sunt Judices, inter quos Communium placitorum Capitalis est Justitiarius. Nulli

* *Fusius de hoc Cambdeni Brittania Fol.* 129, 130. *Et Smith Cap.* 3. *Lib.* 2.

Nulli hic nisi ad legem *Servientes*, gradu digniores causas agant & prævaricentur. Inserviunt hic Custos Brevium, Protonotarii tres, quorum ad Officinam Curiæ hujus Attornati causas deferunt & describunt. His Secondarios demus Clericosque. Hic cernere est Ærarii Clericum, Clericum utlagariorum aut Proscriptionum, Argenti Regii Clericum, Warrantorum, Juratorum, Essoniorum (excusationum ob absentiam) *&c* Clericos: Hic etiam Exigendarios 4, & 14 Filazarios *&c.*

Scaccarii aut *Fisci Curia* omnes causas Reditum regium spectantes atrahit. Ubi summus sedet *Thesaurarius*, Scaccarii *Cancellarius*, quinque Judices *Baronum* titulis ornati; quorum caput Baro Primarius, ultimus Baro *de cursu* audit. Scaccarium Tribunalibus duobus gaudet; Unum pro normâ Leges eligit, Alterum Justitiam & Conscientiam. Primum Barones solum; Alterum Thesaurarium, Cancellarium, & Barones habet.

Superius jactat Memoriæ Regis Ministrum, Memoriæ Thesaurarii Ministrum, Clericum & contrarotulatorem Pipæ (quoniam hic per Rotulum, *Ang. Pipe*, demittuntur Rescripta,) Auditores veteris Reventionis 7, Foriusecarum Oppositorem, Marescallum, Clericum Summonitionum, Deputatos Camerarios, Secondarios in officio Memoriæ Regis & Thesaurarii quatuor, secundarios Pipæ duos, aliosque in diversis officiis Clericos.

Inferius ostendit Camerarios duos (penes

quos Liber Gulielmi Victoris Censualis, vulgo *Doomsday*,) Vice-thesaurarium, Talliarum (lignorum diffissorum) Clericum, Clericum Pellis (Membranarum,) 4 Numeratores, Junctores Talliarum duos, Deputatos Camerarii duos, pro Talliis Clericum, Thesaurariæ Custodem, Tabellarios Ordinarios 4, Scribas 2, Decimarum & Primitiarum item Officiarios, &c. Qui omnes adeo frugi & adeo in parsimoniâ magnifici, ut minimo penè regis sumptu cuncta negotientur, ut & Prudentiam nulla non gens exinde discat & imitetur.

Hanc comitetur *Lancastriæ Ducatûs Curia*, quæ reditus è comitatu Lancastrensi exurgentes colligit, Majestatem confitentes, & regio Diademati jampridem annexos. Judex Capitalis in Ducatûs hujusce Cancellario invenitur, quem Procurator (Attornatus) illic Generalis, Receptor Generalis, Vice-cancellarius, Auditores duo, Clericusque &c. sequuntur.

In *Cancellariæ Curiâ* (quia inter *cancellos* circumscribitur) & Justitiæ & Legis meditemur Tribunalia. Unicus hic Judex sit Magnus Angliæ Cancellarius aut Magni sigilli Custos. Cujus est summi juris rigorem frænare, cui Prætores alii invitò indulgere habent. Curiæ hujus *Processus* juris civilis Methodum amat, ubi actiones prolato Libello & querela, testibus privatim examinatis, duodecim amotis inquisitoribus, sententiam solum à Cancellario emittendam expectant; Qui duodecim quidem adjutoribus gaudens, Rotulorum Ma-

Magistrum (penes quem sunt Diplomata omnia, Literæ patentes, Syngraphæ, Recognitiones *&c.* Rotulis formata) & undecim alios Cancellariæ Magistros despicit. His proxime accedunt Coronæ Clericus, Hanaperii, sive Canistri, *Ang. Hampér*) Clericus, Sigillator, Ceræ Minister, Cursistæ 24, Clericus ad Brevia de sub pœnâ, Protonotarius, sex Clerici ea appellatione nominatissimi, Registrarius, Clerici parvæ bagæ (Sacculi) tres, Clericus Præsentationum, Clericus ad Facultates *&c.*

Curiæ hæ omnes quater annuatim patent & quatuor anni *Tempora* agnoscunt. Primum, *Paschatis sc.* tempus, in 17 diem post Pascha incipiens in 27 Soles profertur. *Trinitatis* Tempus 5to die post diem Trinitatis Dominicam occipiens 20 dies, & Vigesimus tertius Octobris cum diebus 37 sequentibus Terminum Sancti *Michaelis* habet. Vigesimus vero tertius Januarii cum die 12 Februarii *Hilarium* complectitur. Hæc omnia cernat Londinum; Bini verò Judices bis quolibet in anno (post Hilarii *sc.* & Trinitatis Terminos) comitatus sibi assignatos emetientes in Municipio comitatus cujusque Capite desident, & de causis levidensioribus sive Criminalibus sive Civilibus judicatum eunt & denunciant. Walliam verò duo ad Legem Servientes peragrant, Limitaneo quidem illius Præside aliàs pro Tribunali sedente & Causarum examinatore.

Regimine Civili Anglorum succinctè jam descripto, Comitatuum, Civitatum, Burgorum & Pa-

Pagorum Administrationes coram exhibentur.

In *Comitatibus* nonnulli Nobilium, Clericorum, Generosorum, Juridicorum *&c.* à Rege ad hoc negotium designati *Irenarcharum* gaudentes nomine, pacem reipub. meditantur & colunt. Inter quos alii authoritate pleniore imbuti Irenarchæ de *Querum* nominantur; barbarismo illo à verbis Mandati (sc. *Quorum unum esse volumus*) extracto; Innuente hic Majestate quasdam majoris momenti res sine Magistratus hujusce præsentiâ nequaquam iri transactum. Inter hos etiam quolibet in Comitatu Rotulorum custos & Memoriæ Magister à summo Cancellario constituitur, ut omnia Sessionum acta in Archivum referantur. Irenarcharum munus est Latrones, Homicidas, Vagos, examinationi & carceri mandare, omnesque alios paci publicæ impedimento futuros. Quo fit ut tertio quolibet mense, duodecim inquisitoribus de viciniâ exhibitis, in Municipiis conventus agant, de delictis quibuslibet rogantes ut * *Assisis* proximis & Judicibus jurisdictiones suas visitantibus, determinandi detur Argumentum & de sceleribus Victoria. Sed nec hic sistit Regis erga sui populum amor, & de conservandâ rerum salute sollicita benignitas. Sub anni enim cujuslibet finem *Vice-comitem* aut Comitatus cujusque Custodem de Soli ejusdem Generosis eligens, Subjectis suis (ita loquimur) pacatas noctes nihili vendit & securitatem. Westmorlandiæ interim

* *De Curiarum Civilium methodo optimè tractat Smith de repub. Ang. Cap. 26. Lib. 2.*

terim Custodiam hæreditario jure vendicantibus aliis, & Dunelmo Palatinatûs Iura jactitante. Vice-comitis est, Mandata Regis & Rescripta de Curiis superioribus emanantia ocyùs exequi, inquisitionem duodenariam conscribere, Malefactores custodire & supplicio afficere, Itinerantes judices in Comitatus sui districtu hospitio excipere, armatâ & Equestri servorum pompâ comitari & defendere, pecuniarias mulctas & vectigalia ad Regem reditura colligere *&c*, quo fit ut *Subvicecomitem*, *Clericos*, *Senescallos*, Centuriarum suarum *Balivos*, *Conestabiles*, Carceris *Custodes &c.* sibi famulantes habet & negotii sui studiosos. Duas Curiolas & Tribunalia ipsum tanquam Judicem spectantia agnoscat. Alterum causarum Criminalium (vice-comitis *Turnum* dictum) alterum Civilium lites infra 40 solidos vendicantium, receptaculum.

Quinimò comitatum quemlibet ornant duo Cædis Quæsitores *Coronatores* dicti, qui duodecim Vicinis adhibits de omni morte hominis violentâ deliberant & consultum produnt.

His addamus *Ædilem Cerealem*, qui ad exemplar Regium Pondera & Mensuras omnes conformandas jubet & minimè injustas. Hunc in Finem Tribunal illi erigere datur, sontes pœnæ dare, & nequioribus irasci.

Utinam *Registrarium* ultimò designem; cujus in tabulis Hypothecas omnes, & venditiones Prædiorum *&c.* publicè describere necessum erit, quo Versutiis, Fraudi, Dolisque finem

nem quendam imponere liceat, & ut diſcamus tandem divitias haud ab Inferis eruendas. Opus hoc meditatur indies & jugiter Comitiorum Prudentia, & propediem (ſperamus) ad exitum deductura eſt.

In *Civitatibus* penes populum eſt Prætoris ſui aut Balivi electio, cui addito Civium omnibus ex Artificiis depromptorum Concilio, (nè vel unius Utilitati derogetur,) Navem quo vocitet ſalus, agendam ſuadent, Urbemque fieri hinc à Scylla, illinc à Charybdi ſecuram. Regis hi vicem gerentes Leges quaſdam privatas, at extra Civitatis Confinia nequaquam valituras figant, Tribunalia erigant, cùm cauſas criminales, tùm Civiles auditura; hoc tamen nomine ut rerum Civilium negotia ad curias ſuperiores evolant, & ut Magnorum apud Weſtmonaſterium ſubdantur Prudentiæ.

Londinenſis Urbs Prætori ſubjectos Vicecomites duos habet, magna illic rerum mole auxiliatrices plurium manus invitante.

Burgorum Adminiſtrationes tantum non eædem Civitatum ſequuntur in gubernando methodos.

Pagorum regimen Soli aut *Mannerii* Dominum penes eſto, qui * *Baronis* & * *Letæ* Curiam uſitatius ad id operis conſtituens, per minutioris notæ Coneſtabilem paci proſpicit & rerum integritati: Eccleſiæ Paſtore una cum Æedituis, Pauperum Gardianis, Clerico Parochiali Eccleſiaſticam interim adminiſtrationem exercentibus; quo fit ut & Villula omnis Mo-

* *Smith Cap.* 20. & 21. *Lib.* 2.

nar-

narchiæ Compendium audiat, & eam eandem cum aliis Vitæ dulcedinem sentiat, & felicitatem Gentibus parem.

Regimen *Militare* copias complectitur terrestres juxta & maritimas. Quæ omnes uno & Regis reguntur nutu. Senatûs etenim, ipso fatente, hic perit autoritas, negotium velut subditorum manibus nimis sacrum, & Monarchæ solummodò tractandum viribus.

Vis autem *terrestris* è Regis primum Satellitio sex turmis equestribus constante perficitur, & è Legionibus duabus equestribus non uno in loco stabilitis, una cum turmâ Equestri semper ad Berwicum sedente. Octo etiam peditatûs Legiones cernas, quibusdam circa Regis Palatium, quibusdam varia ad Stativa commorantibus. Cohortes alias, in Legiones tamen minimè dispositas multa poscunt præsidia; qualia sunt Berwicum, Carleolum, Chepstow, Durovernum, Gravesend, & Tilbury, Cæsarea, Sacra Insula, Hullum, Castellum Hurst, Jerseia, Portus Landguard, Castellum St. Mauz, Castellum Pendennis, Plymutha, Portsmutha, Sandown Castellum, Sheerness, Scilly, Castellum Scarborough, Castella Tinmouth, Upner, & Calshot, Turris Londinensis, Castellum Windsorianum *&c.*

Copiis hisce terrestibus haud minus quam 210000 librarum fiant annuatim sustentaculo, sunptibus aliis magna quidem mole in improvisam Majestatem hinc sæpius irruentibus.

Regem

Regem autem agnoſcit conſcripta quædam *Militia* ab illius Præfectis, ſummis regni Paribus aliiſque officialibus, (excepto Londino, Prætore ibidem & Senatoribus urbanis id officii ſibi demandatum accipientibus) adminiſtrata. Ubi Comitatus quilibet in Turmas & Legiones coactus præſtò adſtat Rebellionis cujuſque aut Invaſionis ab extra propulſator ſtrenuus. Ad exercitum hunc parandum digniſſimi quique, quinginta libras è reditibus annuatim numerantes, aut 6000 librarum gazâ locupletes Militem, Equum & Arma emittunt; Qui verò quinquaginta libris gaudet annuatim, aut Sexcentas illicò libras de ſuo depromat, Militem pedeſtrem; Pauperiores verò duo vel tres in equum, aut Equitem, aut Peditem Symbola conferunt. Adeo autem prudentiſſimè hæc excogitata eſt noſtri defenſio, ut pulſato tantùm tympano aut ſonante concitatius tubâ, armati exurgant ſtatim omnes in periculum omne totis pectoribus ituri. In Diribitorium tanquam in arenam bis quolibet in anno, ad Irenarcharum, Præfectis ſubſervientium, monitus, deſcendunt omnes; ubi ad Ducis Mandata nunc Arma tractitant, nunc fortitudinem quandam mentientes atrociter undique ficto prælio, & innoxiis ignibus pugnam ineunt, ut autem hic ſentias vel in alta pace ultra centum & 40 millia militum paratò eſſe, & hos non tantum belli peritos, ſed & militiæ magiſtros, veteranos & emeritos. Armiluſtrii tempore Eques quilibet

2 ſo-

2 ſolidos, Pedes vero 12 denarios dietim vendicat, extra Regni autem limites nequaquam mittendi.

Hoſtium adventus & irruentia pericula ſpeculatorii paſſim nunciant ignes, quibus viſis ad littora confeſtim properant incolæ, quo melius reipub. ſalus ſiet in tuto, atque nefaria inimicorum avertantur Conſilia. Sic Hiſpanos anno 1588 excepimus, conſcriptiſque tunc temporis tribus militum millionibus, *Invincibilem* (ut crepebant iſti) claſſem ſic evertimus funditus. At vero, flagrante Rebellione Ducis Munmuthenſis, Perfidiæ nonnihil hic (quod reris minimè) ſubolere Rex *Jacobus*, & ſuſpectam Exercitui huic Fidelitatem imputare. Unde, hoc ad tempus amoto, illi Militum copiæ cùm Equeſtrium cùm Pedeſtrium (viginti circiter millia) cogendæ venerant, ne malignæ aliorum inconſtantiæ perperam fiſus, Reipub. naufragium faceret & orta Tempeſtate ſui fluctuet Imperium.

Dominium & principatum Marium circa affluentium ſibi aſſerentibus Angliæ Regibus, Vis *Maritima* eſt, quò jus hoc defendant, quo ſentiant omnes inficias contra ituri eſſe virtuti noſtræ debitum. Hinc fit quod prætemavigantibus illic noſtrorum navibus, deducto Carbaſo obſequioſè ſalutant exteri, nec niſi impetrato Regis noſtri ſilentio illic exerceant piſcaturam. Extorquet hoc Navium ex optima Materiâ ædificatarum firmitas mira, in-

insignissima celeritas & pulchritudo, adeo ut tot velut natantes insulas, demiremini. Harum maxima à *Carolo* Primo constructa vulgo *Royal Soveraign* nuncupatur, & viros 815, tormenta bellica 100 complectitur. Secundum Longitudinem in 127, secundum latitudinem in 47, secundum altitudinem autem in 49 pedes, extenditur. Tota Classis numero plus minus ducentesimo constans in sex ordines distribuitur, sequentibus illinc navibus onerariis & frumentariis quam-plurimis.

His omnibus præest summus Thalassiarcha; qui sub se alios habet Thalassiarchæ vicibus fungentes, & Judices & Mareschallos variis in locis collocatos.

Tribunalibus haud paucis gaudet, inter quæ *Admiraliæ* elucet *Curia* cui nullatenus alia fiat dignitate par. Unicus hic loci Judex de rebus maritimis sententiam dat, dum suo non Regis nomine aguntur omnia, & ad juris Cæsarei normam; lege Municipali minime ultra infimum maris recessum aut Rempublicam divagante. Tribunali huic subjicitur *Justitiæ* Curia, quæ lites explicat & Mercatorum componit jurgia.

Regiæ classis Gubernatio post summum Thalassiarcham Officialibus quatuor *sc. Thesaurario*, *Contrarotulatori*, *Supervisori*, & ad Archiva *Clerico* demandatur. His immiscentur *Commissionarii* quatuor & illorum Clerici.

Hanc Navium multitudinem sex emiserunt Navalia munificibus quam-plurimis ornata,

sc.

sc. Chatham, *Deptfordia*, *Woolwich*, *Portsmutha*, *Sheerness* & *Hardwichum*. Sedes quidem amplissimæ, ubi lignea hæc ædificantur & resarciantur mænia, & ubi & in portu navigent & tutò. Hinc impensæ paululum (haud ultra 130000 librarum) pughantium strepitu pacem & commune otium neutiquam interpellante, rerum subservit saluti; at vero si ædificandi & id genus onera, bellandique temporibus ingentes hinc illinc sumptus præstamus coram, est certè cur Regi nostro adeo frugi agamus gratias, & cur mirentur posteri quo pacto sine vel minimâ subditorum oppressione, opibusque nusquam emunctis, tam magnificè apud exteros audit Oceani Dominus, & Europæ pæne totius Arbiter.

Notandum Turrim *Londinensem* inter nos præcipuum esse armamentarium, & bellicâ supellectile egregie divitem. Hinc arma omnemque apparatum petant saxaginta millia militum; Hic quinetiam Gemmæ & Diadematis Regii effulgent ornamenta; hic Monetaria sese habet Officina, auro argentoque suis tanquam in mineriis coruscante. Ergastulum hinc cernas Magnorum custodiæ apposité designatum, illinc rerum memorabilium in Curiis *Westmonasterii* gestarum Archivum primarium *&c.* Hanc denique non tam Arcem putes quam Urbem bene munitam nec non elegantissimam.

CAP.

CAP. II.

De Academijs, Collegiisque Londinensibus.

CUm in summo Imperii fastigio diutius detentus steteram ego, inferiores quasdam illius partes jam nunc contemplari sit animus. Intuenti igitur occurunt statim *Oxoniensis* & *Cantabrigiensis* Academiæ, duo Angliæ Lumina, Doctorum & Religiosorum seminaria.

Collegia hic Fundatorum munificentiis locupletissima, Scientiarum Professores maximo Stipendio honorati, Bibliothecæ tam privatæ quam publicæ gravissimorum Authorum ingeniis mirè divites. Numerus dignitasque studiosorum apprimè insignis. At vero tamen si illarum denique Disciplinam & gubernandi leges propius spectes, perfectissimæ sunt & divinæ. Meritò suspicaris his in incudem primò positis Deos mehercule in Consilium adhibitos.

Oxonium Urbs ampla & elegans spectatissimâ planitie & perjucundo aere collocatur, * quasi Musæ conspirassent illic domicilia statuere, ubi ipsa Amænitas & Salubritas suas sibi ‘ sedes posuerunt. Sub ipsis mænibus duo insignes dilabuntur Rivi; & in Insulis ludunt ac ‘ si data operâ Urbis celebritate capti cursum ‘ alio-

* *Rex Platonicus* Isaaco Wake *Authore*.

'alioquin rapidum ſpectandi gratia remora-' rentur. Deus bone! quam mellitiſſimas tranſegi ego hic horas, & quot ſeculis perfruor! Sed ut me reprimam. Mille plus minus annos literis & ſtudioſis fuerat adornata. Obſcuram autem illius Originem patefecit Avunculus noſter *Antonius Wood*, Antiquarius peritiſſimus, ad cujus ſanè * opus remittendus eſt quicunque hæc ſpectaret fuſiùs & accuratius. Diverſis hæc conſtat incolis, Academicis & Civibus, unis mæniis cincti ſunt ambo, ſed Studiis & Moribus mirè ſejuncti. *Superioritatem* agnoſcunt omnino Cives. Legi Cæſareæ ſubjugantur Togati & Vice-cancellarii Curiæ; Jus amant autem illi Municipale.

Supremus Academiæ Magiſtratus eſt *Cancellarius* ab ipſis togatis è Regni proceribus ſæpius eligendus. Ejus Muneris eſt totius Academiæ regimen curare, Libertates tueri & defendere, *&c*.

Secundò *Seneſchallus* à Cancellario è Nobilibus, Academiâ dictitante, deſignandus. Officii illius eſt cauſas Capitales ſecundum Regni Jura & Privilegia Acad. determinare & negotiis in aliis Cancellario auxilio eſſe, *&c*.

Tertiò *Vice Cancellarius* à Cancellario ex Collegiorum Præfectis quotannis nominandus. Cancellarii abſentis Vices gerit, proſpicitque ut Conciones, Diſputationes, cæteraque ex-

* *Cui Titulus* Antiquitates Oxonienſes. *Vide etiam* Notitia Oxonienſis Acad.

exercitia debitè peragantur, ut ſontes puniantur, ut Hæretici, ſchiſmatici procul à conſortio literarum amandentur, ut nulli non officiarii ſuis ſedulò fungantur muneribus. Denique ut quæ ad honorem & profectum literarum conducunt omni ſtudio expediantur.

Quartò *Procuratores* duo per vices Collegiorum annuatim ſunt elegendi. Illorum eſt exercitiis Scholaſticis intereſſe, Noctivagos diligenter inveſtigare, in Scrutiniis Vota ſuffragantium exigere, & ut nemo non extra temperantiæ limites divagetur.

Quintus eſt *Orator Publicus*, cujus officio incumbit Principes & Magnates Academiam inviſentes Oratione excipere, & Epiſtolas Publicas, quoties opus fuerit, conſcribere.

Proximi ſunt *Cuſtos Archivorum, Bedelli* ſex, quorum eſt aſſiduè ad manum Vicecancellario præſto eſſe, & in Publicum prodeunti Clavas præferre, Ejuſdem præcepta denunciare, & ipſo mandante quoſvis in carcerem compingere, Concionatores ad Eccleſiam deducere, Scholarium mortuorum Bona in Catalogum referre, *&c.* His adjungitur *Virgifer* diebus ſolennioribus evocandus, & alii minorum gentium miniſtri.

Collegia ſplendidè conſtructa Inſtitutis ſapientiſſimis, Reditibus opimis ornata numero ſunt octodecim. In quibus mille plus minus ſtudioſi honeſte (imò pars major honorificè) publicis Fundatorum & Benefactorum impenſis aluntur. Eorum verò qui propriis ſumptibus

bus Studiis vacant numerus, in plerisque Collegiis major sed incertus. Aulæ verò Septem tantum sunt quas incolunt literati, suis tamen omnino impensis & divitiis felices.

Collegia numero sunt Octodecim:

1. *Universitatis.* Anno 872 ab *Alfredo* West-Saxonum Rege fundatum.
2. *Baliolense*, Anno 1262 à *Johanne Baliol* & *Dervorguilla* Uxore (*Johannis* Scotorum Regis Parentibus) fundatum.
3. *Mertonense*, An. 1274 à *Gualtero* de *Merton* Angliæ Cancellario & Episcopo Roffensi fundatum.
4. *Exoniense*, An. 1316 à *Gualtero Stapleton* Episcopo Exoniensi, Angliæ Thesaurario fundatum
5. *Orielense*, An. 1337 ab *Edvardo* Rege *secundo* fundatum.
6. *Reginæ*, An. 1340 à *Roberto Eglesfield* Theologiæ Baccalaureo, & *Reginæ Phillippæ*, *Edvardi* 3. Uxoris, Sacellano fundatum.
7. *Novum*, An. 1375 à *Guliel.* de *Wickam* Epis. Wintoniensi, Angliæ Cancellario, insigni postea una cum Collegio prope Civitatem Wintoniæ fundatum.
8. *Lincolniense*, An. 1420 à *Richardo Fleming* & *Thoma* de *Rotheram* Episcopis Lincolniensibus fundatum.
9. *Omnium Animarum*, An. 1437 ab *Hen. Chichely* Archiepiscopo Cantuariensi fundatum.

10. *Mag-*

10. *Magdalenense*, An. 1459 à *Gulielmo Wainflet* Episcopo Wintoniensi, Angliæ Cancellario fundatum:

11. *Ænei Nasi*. An. 1515. à *Gulielmo Smith* Episcopo Lincolniensi, Academiæ Cancellario, & *Richard Suton* Armigero fundatum.

12. *Corporis Christi*. An. 1516 à *Richardo Fox* Episcopo Wintoniensi, & Privati Sigilli Cust. fundatum.

13. *Ædis Christi* An. 1546 ab *Henrico* Octavo fundatum.

14. *Trinitatis*. An. 1556 à *Thoma Pope* Equite Aurato fundatum.

15. S. *Johannis*, An. 1557 à *Thoma White*, Prætore Londinensi fundatum.

16. *Jesu*, An. 1572 ab *Elizabetha* Reginâ fundatum.

17. *Wadhamense*, An. 1613 à *Nicolao Wadham*, & Uxore ejus *Dorotheâ* fundatum.

18. *Pembrochianum* An. 1620 à *Thoma Tisdale*, Armigero, & *Richardo Whitwicke* S. Theol. Bacalaureo fundatum.

Aulæ sunt Septem, viz.

Magdalenensis.
S. *Edmundi*.
Albanensis.
Novi Hospitii.
Gloucestrensis.
Sanctæ Mariæ.
Cervina.

Hæc

Hæc omnia tot velut Academias ſpectes, ubi qualibet in Societate Linguarum, Artium Liberalium auditionibus quotidianis, perpetuiſque diſputantium diſquiſitionibus ſtudioſi omnes privatim & in ſipariis diſtinentur, in ſcenam & publicum poſtea prodituri. Peractis exercitiis ad * Gradus Baccalaureatus in Artibus capeſſendum quatuor requiruntur anni; & hinc tribus annis elapſis Magiſter in Artibus conſtituitur. Deinde poſt ſeptem annos initiatur in Theologia Baccalaureus, & his quatuor additis laurea tandem Doctorali donatur. In Medicinæ autem aut Legum Baccalaureum, Magiſter in Artibus tres emenſus annos tranſit, Gradum Doctoratus quatuor exinde aliis impertientibus. Notandum autem quam plurimos poſt duos completos annos à prima in Academiam admiſſione ſe ad Juris civilis ſtudium accinxiſſe, & hinc quinque præteritis annis ad gradum Baccalaureatus, & poſt quinque alios ad gradum Doctoratus evectos. Nimius eſſem ſi Scholas hic publicas, ſi Officinam Chymicam ſive Muſæum *Aſhmoleanum* omne genus miraculis & Philoſophica Societate perornatiſſimum, hic coram exhibuerim; Si Theatrum *Sheldonianum* non tam mole, quam opere magnificum, & prelum illic inſigne & Comitia magna hominum frequentiâ celebrata. Bibliotheca Publica & *Bodleiana* vix Vaticano quidem cedit, ubi omnes ferè Authores in Captivitatem hic perjucundam rediguntur, noſtris-

F

* *Vid. Statuta* Oxonienſis *Acad.*

ſtriſque alligantur Catenis. In unoquoque Scientiæ genere Libros excuſos pene infinitos reperies, Manuſcriptos & plurimos. En Libri omnium gentium Literis & Linguis editi. Turris *Babylonicæ* Confuſio haud plures daret. Scire vis utendi Copiam! omnibus & ſingulis, ne peregrinis exceptis, Muſarum aperta eſt Janua. Quanto faſtu exurgunt paſſim Collegia intus & ab extra perornatiſſima! Hortus quidem Publicus inſigni muro cinctus ſelectiorum Plantarum varietate & copia abundat mirè, ut ſanè ſentias nos hic loci Paradiſum tandem inveniſſe.

In Academia hac cernere eſt Profeſſorem ſive Prælectorem Regium

Theologiæ.	Philoſophiæ moralis.
Medicinæ	Geometriæ.
Juris Civilis.	Aſtronomiæ.
Ling. Hebr.	Muſicæ.
Ling. Græcæ.	Anatomices.
Theolo. Dom. *Margaretæ* Matris *Henrici* Sep.	Botanices.
	Metaphyſicæ.
	Dialecticæ.
Linguæ Arabicæ.	Rhetoricæ.
Hiſtoriæ.	Grammaticæ.

Multa de Oxonio diximus ſed eadem ferè de Academia *Cantabrigienſi* ſunt dicenda. Paluſtri ſolo & aere non adeo ſalubri ſita, eaſdem fere adminiſtrandi leges & modos ſequitur, ulſtri

etsi Cantabrigia Oxonii splendoribus comparata se victam fateatur, at vero post illam jure merito omnibus quaquaversum Academiis palmam & gloriam præripit. *Officiariorum*, *Professorum &c.* catalogus à nostro vix discrepat, Cancellarius autem in triennium tantum eligitur. Procuratoribus duos alios sc. *Taxatores* addimus. Hoc solum discriminis notatu dignum fiet, Aulas hic à Collegiis tantum nomine tenùs differre, Societatesque omnes numero sexdecim hic reditibus dotatas.

Collegium

1. S. *Petri* Anno 1256 ab *Hugone* de *Balsham* Antistite Eliensi fundatum.
2. *Corporis Christi* An. 1351 ab *Henrico* de *Monmouth* Duce *Lancastrensi* fundatum.
3. *Gonvilli* & *Caii* An. 1348 ab *Edmundo* de *Gonvill* Rectore de *Retworth* & *Terington* in agro Norfolciensi, & *Johanne Caio* Med. Doct. fundatum.
4. *Regium* An. 1441 ab *Henrico* Sexto fundatum.
5. *Reginæ* An. 1448. à *Margaretâ Andegavensi Henrici* Sexti Uxore fundatum.
6. *Jesu* An. 1496 à *Johanne Alcock* Episcopo Eliensi, Angliæ Cancellario fundatum.
7. *Christi* An. 1505 à *Margarita* Richmon-

diæ & Derbiæ Comitiſſâ, *Henrici*, Septimi matre fundatum.

8. S. *Johannis* 1508 ab eadem *Margaritâ* fundatum.

9. *Magdalenenſe* A. 1512 à *Thomâ Auldley* Barone de *Waltham*, Summo Cancellario fundatum.

10. *Trinitatis* A. 1546 à Rege *Henrico* Octavo & à Filiâ ejus *Maria* Reginâ fundatum.

11. *Emanuelis* A. 1584 à *Gualtero Mildmay* Equite & Fiſci Cancellario fundatum.

12. *Suſſexiæ* & *Sidney* A. 1598 à *Franciſcâ Sidney* Suſſexiæ Comitiſſa fundatum.

Aula

13 *Clarenſis* A. 1326 ab Elizabetha Filia Secunda *Gilberti Comitis* de Clare fundata.

14. *Pembrochiana* A. 1343 à *Maria* de St. *Paul* Pembrochiæ Comitiſſâ fundata.

15. Trinitatis A. 1350 à Gulielmo *Bateman* Epiſcopo Norwicenſi fundata.

16. *Katherina* A. 1475 à *Roberto Woodlark* Theologiæ Doctore fundata.

Notandum autem in hac Academia ad gradum Baccalaureatus in Jure civili & Medicina capeſſendum ſex annos, & illinc quincque tandem ad Doctoratum ſuffecturos.

Ad Reſpublicas haſce literarias continuandas adveniunt indies è Scholis Grammaticam edocentibus ingenia paſſim juvenilia, & læte ſæ-

pius

pius indolis tyrunculi. Scholæ autem præcipuæ ſunt *Wintonienſis*, *Ætonenſis*, & Londini *Weſtmonaſterienſis*, *Carthuſianorum conventus* (vulgo *Charter-houſe*) &c. Fundatorum munificentiâ vere nobiles & Collegiorum appellationibus omninò decorandæ. Permulta quin-etiam eriguntur paſſim Gymnaſia, ubi Oppidanorum filii Fundatorum opibus gratis educuntur, & Plantarum more, benedicente tantum Cælo, trahunt alimenta. Ipſam autem apud nos literarum peſtem huic Scholarum multitudini omnino vertimus. Enim vero rebus domi anguſtis Virtuti ſæpius obſtantibus, ſub ferulâ manent diutius barbati hi adoleſcentes, otio confecti & ſomniculoſi. Quo fit ut & literarum fragmentis & offellis ſuperbi fræna mordeant & Superiorum ægre ferant habenas, ipſamque rempub. poſtea crebrò peſſum eant. Si verò & in Academias transferatur tandem ſcabioſum hoc pecus, cogente neceſſitate è fontibus hiſce diſcedunt ſemimadidi, furtim ſacris forſan ordinibus initiandi. Hinc multitudini tantæ Eccleſiaſticæ haud ſufficiunt dignitates; unde nullum non movere Lapidem placet quo mutentur res, unde turbato flumine piſcari. Nihil jam è Pulpitis eboant iſti Thraſones, niſi quod indignationem ſapit & ſeditionem. Quid plura! næ iſti denique puri puti evadunt nebulones.

His duabus Academiis quid ni & tertiam ſubjungamus. Londini enim florent uberrimè artes paſſim liberales & ſcientiæ, ubi non tantum

exhibentur in Theologiâ, Jure Civili, & Medicinâ Lecturæ, Prælectionesque, sed & in jure Communi Gradus *sc.* Barresterii, Servientis ad Legem (quo ex gradu eligûntur judices) capessunt studiosi, methodo hac nullibi terrarum alias obtinente. Linguarum hic, Rei nauticæ, Mathematicæ, Artis Militaris, Chirurgiæ, Calligraphiæ, Brachygraphiæ, Equitandi, Saltandi, Gladiaturæ, Musices, Pingendi, Grammaticæ, Rhetoricæ, Poeseos, &c Professores & Prælectores est adire, & cuncta hic ediscere, quæ virum perfectissimum efficiunt, & omnibus numeris absolutum.

Collegia, sive Hospitia studiosorum in Jure Communi quatuordecim damus, sc. ad Legem Servientium duo; & quatuor Curiæ, nempe *Graiense*, *Lincolniense*, *Templum medium*, & *Interius*, Octo etiam Cancellariæ Hospitia, sc. *Thavis-Inn*, *Furnivals-Inn*, *Bernards Inn*, *New-Inn*, *Clements-Inn*, *Cliffords Inn*, *Staple-Inn*, *Lions-Inn*. Ad legem *Servientium* Collegium plus minus quadraginta; *Curiæ* autem Hospitia pæne mille; *Cancellariæ* verò ultra septingintа Togatis gaudet.

Nullus hic Fundatorum sentit munificentiam; sed suo quisque sumptu locuples Societatum impensas pecuniarum aliquid in prima admissione erogatum diluit, Reditusque annui è locationibus Cubiculorum exurgentes.

Civilistarum Collegium (vulgò *Doctors Commons*) Juris Civilis Doctores plus minus quadraginta, totidem & Procuratores dinume-

rat,

rat, Legum peritissimos, & in Tribunalibus Ecclesiasticis antea memoratis Advocatos, & causarum actores.

In *Medicorum* Collegio quadraginta sunt Socii, additis his Candidatis, Honorariis, & Licentiatis quamplurimis. Horum Imperio & castigationi subduntur Medici omnes Londini factitantes & Pharmacapolæ ipsis inservientes. Pereat igitur circulatorum, vetularum, *&c.* farrago, in perniciem hominum nata & omni morbo lethalior.

Collegium *Heraldorum*, sive Fæcialium è tribus *Armorum* Regibus, sc. *Garterio*, *Clarentio*, & *Norroy*, (hoc est rex septentrionalis) dictis constat, & sex Ducibus, sc. *Eboracensi*, *Winsoriano*, *Lancastrensi*: *Richmondiæ*, *Cestriæ* & *Somersetensi* & è quatuor Lictoribus, sc. *Cataracta* vel Portcullis, Cærulcum Pallium, vulg. *Blewmantle*, Rubra Crux *Rouge Croix*, & Ruber Draco *Rouge Dragon*, nuncupatis.

Assignatâ unicuique Provinciâ Regum & Nobilium Coronationes, Nuptias, Festa Lustralia, Exequias, Spectacula omnia, solennitates apparatusque augustiores disponunt, & Generosorum omnium insignia conservantes Genealogiis evolvendis se totos consecrant, adeo ut hos putes Sacrorum custodes, & Templi Honoris Ædituos.

Greshami Collegium, in quo habita est Societas *Regia* (eo quod Carolus Secundus cum Diplomate constituit, & inde illius Fundator dictus) multarum Scientiarum Professores nu-

trit (quales ſunt Theologiæ, Aſtronomiæ, *&c.*) Stipendio quinquaginta Librarum cuilibet reſervato. Locus quidem ubi Apollinem ipſum habitare ſentias, viros ex optimis electos & ingeniorum portenta. Per Terram, per Oceanum venantur hi Naturam, & ſubtiles ipſius hinc illinc evolvunt plicas. Mechanicæ Philoſophiæ vim, nautæ, Milites, quilibet & prædicat Artifex. Incolis ſuis haud adeo innoteſcit Cœlum, & Planetarum Naturam vix ipſæ adeo perſpiciunt Intelligentiæ. Hanc denique Societatem laudibus undique efferunt exteri, petuntque impenſè Doctiores quotidiè in horum Catalogum admitti.

Inter Socios hoſce præcipui Officiales ſunt Concilii Præſes, Theſaurarius, Secretarii duo, & Curatores.

His annumeramus Collegium *Sion* in uſum Theologorum Londinenſium fundatum, & Hoſpitium *Suttoni*, (idem quod Chathuſianorum conventus) indigentium generoſorum & Militum Aſylum, & Grammaticali Scholâ (ut antea) perquam inſigne. Silentio demùm minimè prætereundæ Societates aliquæ, qualis eſt ea illa (Ang. *Inſuring-Office*) quæ accepta Pecuniâ ſecuritatem ab Igne (ſatisdatione facta) domibus promittit; Altera autem Plumbum in molam poſitum rarius & ſolidius efficit, navibuſque tectiſque adeo apprimè utile ut nihil ſupra. Illam etiam commemorare fas ſit, quæ ſalſedinem aquæ edocet detractum iri, nautiſque reddit perjucundam.

dam. His djungamus Officinam quandam (*penny-post*) ubique fere positam literas intra Urbem hinc illinc daturam; Mercatorum in Imperiis Turcicis, in Orientali Indiâ, Affricaque Negotiantium *Sodalitia*, quæ omnia licet Collegia tantum imitentur, saltem levi mentione digna.

Peragrato jam *Londino* totius Regni Compendio & principe, vix me detineam quin alias etiam *Urbes* spectatum eam; quales sunt *Eboracum*, *Bristolium*, *Norwichum*, *Cantuaria*, *Sarisberia*, *Wintonia*, *Bathonia*, *Dunelmum*, *Exonia*, *Lincolnia*, *Northamptonia &c.* Templis & ædificiis mirè insignes. *Portus* sanè nostri quales sunt *Plymouth*, *Dartmouth*, *Waymouth*, *Portsmouth*, *Southampton*, Dover, *Yarmouth*, *Boston*, *Newcastle &c.* Historiâ dignissimi. Visendæ etiam erant Arces Regiæ seu Monarcharum nostrorum Palatia, quale est Londini *White-Hall*, circa Londinum autem in lætioribus agris disposita *Windsor*, *Hampton-Court*, *Greenwich*, *Richmond &c.* Sed Limites præscriptos minimè ausus sum transgredi. In *Scotiam* igitur quam celeriter iter mihi faciendum & dein in *Hiberniam* transfretandum.

CAP. III.

De Scotiâ *&* Hiberniâ, *Insulisque adjacentibus.*

DIrimitur *Scotia* ab Anglia primum *Tueda* fluvio, *Cheviotha* monte altissimo, & qua mons deficit *Escha* & *Solvæo* Fluminibus. Regni hujus Septentrionalis medium *Grampius* Mons percurrit. Secundum Longitudinem hic milliaria circiter 250 numeramus, huic autem Latitudo (vix ultra 140) haud æquè respondet. *Terra* magnâ ex parte viscosa est, & sulphurea, atque ob id lignorum sæpius defectus supplet. Quod ad *Aerem* Regio est Gallia paulo temperatior, remissiore frigore & calore, Angliæ tamen fertilitate cedat necessum est. *Merces* & Commoditates præcipuæ sunt Pannus Crassior, Pisces, Coria, Plumbum, Carbones Fossiles *&c.* Terræ tamen in visceribus populi divitias credas habitare. Qui ad meridionalem partem degunt (vulgo *Lowlandmen*) cultiores numerosioresque, linguâ propemodum & moribus utuntur Anglicis. Septentrionales (*Highland-men*) hominum genus asperum, bellicosum, sermone, habitu moribusque Hybernicis utuntur.

Regni *Administratio* absente Rege sæpius *Commissionarium* penes, sæpe apud 8 summos officiales scil. Cancellarium, Thesaurarium

esto &c. Gentis hujus *Ordines* perinde ac Anglorum sunt. Inter *Tribunalia* primum est Parlamentum, è quo Triginta duo Domini pro Articulis appellati cum Cancellario, Thesaurario singula quæ ad consessum referenda proponuntur, admittunt aut rejiciunt, Regi prius communicata. Secundum est *Collegium Justitiæ* sive *Sessio* Quatuordecem *Senatoribus* cum Laicis tum Clericis, & Præside adornata. Tertio *Justitiæ Curiam* excipias, ubi in Judicium Capitis vocantur alii immaniore nequitia conspurcati. Quarto *Fisci Tribunal* erigimus. Quorum quidem omnium sedes, Caput Regni *Edinburgum*. Quolibet autem in Comitatu *Vice-Comitis* curiam plerumque hereditariam, MEUM & TUUM usque sonantem, invenies.

Ecclesiam utique Quatuor defendunt Tribunalia, Primum *Sessio*, è viris admodum consultis constans, singulis in Parochiis habita: & in terrorem dissolutorum excogitata. Secundum *Presbyterorum Curia* dicitur, quæ Disciplinæ Ecclesiasticæ omnes summissos jubet, nullosque nisi facta illic palam examinatione, sacris Ordinibus initiandos. Tertium *Provincialis Synodus*, Quartum *Generalis Conventus*, exhibent.

Academias quatuor damus *sc.* S. Andrews, Glascow, Aberdeen, & Edinburg; *Archiepiscopatus* verò duos, primò S. *Andrews* penes quem sunt Episcopatus Edinburg, Aberdeen, Murray, Dunblan, Berchin, Ross, Cathnes, Orkney: Secundò

cundò *Glascow*, penes quem Galloway, Argile aut Lismore; Insulæque.

His ita collectis, quoddam denique *Supplicii* genus his haud inusitatum vix præmittendum censeo, quod *(the Boot)* appellitant incolæ. Ferreâ ubi inductâ Ocrea sensim inferciuntur Cunei, ut reo extorqueant Confessionem; Pœna quidem si fidiculis haud crudelior vel pristinâ tamen Scotorum barbarie indigna.

HIbernia Anglorum Regi Henri Secundo olim data, amotâ Brittaniâ, Insularum audit omnium nobilissima. Adeo ut quicquid hic loci describam Ego, putes precor me Leonis hujus ungulam tantum ostendisse. *Longitudo* ejus 300 milliarium, *Latitudo* est 120. *Aer* hic saluberrimus, Cœlum mite, clemens & blandum; nam nec æstivo calore Incolæ ad umbras impelluntur, nec frigore ad focos. *Terra* inæqualis est & montosa, mollis, fallax sæpe, & aquosa. Morbos verò è paludibus contractos expellit confestim potus quidam calidus *Usquebah* dictus, unicuique oculis suis carior.

Regio tamen gleba præpingui, uberique frugum proventu fœlix; Pascuis tamen quam frugibus, Gramine quam Grano fœcundior. Hinc pecorum infinita multitudo, primæ & præcipuæ incolarum opes; Equi item optimi tolutarii, *Hobbies* vocantur, quibus non idem qui cæteris in cursu gradus, sed mollis alterno

cru-

crurum explicatu glomeratio. Nullum venenosum hic animal, nullum reptile; privilegio cum *Creta* communi.

Insula hæc in Provincias quatuor *sc. Linster*, *Ulster*, *Connaught* & *Mounster*, ex incolarum autem Moribus in duas tantum partes, dividitur. Qui legibus teneri recusant & incultius vivunt vulgò *(Wild-Irish) i. e.* Sylvestres, qui vero legum potestatem sanctam habent Anglo-Hibernici nuncupantur; & eorum Regio *Provincia Anglicana*.

Imperat hic *Prorex* Anglorum solum Legibus instructus, Privato Consilio, mirâ Majestate & pompâ accomitatus. Fora sub se & *Curias* habet nostris similes, & iisdem nominibus insignitas.

Ecclesiasticum autem Regimen Archiepiscopis quatuor demandatur, sc. *Armachiensi* totius Hyberniæ Primati, *Dubliniensi*, *Cassiliensi*, *Toamensi*, qui sub se Episcopatus novemdecem despiciunt. Hos sequitur una tantum *Academia*, *Dubliniæ*, *Hiberniæ* Metropoli, habita, & ingeniis minime contemnendis fæcunda.

Ad Insulas tandem Brittanicas navigatum. Quæ omnes in quatuor gradus *viz.* in *Orcades*, *Hebrides*, *Insulas Sillinas* & *Sporades* distribuantur.

Orcades numero sunt Triginta duo, ad septentrionem ultra Scotiam sedentes. Quarum præcipuæ sunt *Mainland*, *Hey*, & ad Septentrionem longius dissitæ septem Acmo-

dæ, nunc *Farre*, Insulæque hinc *Shetlandicæ*. *Hebrides*, sive Insulæ occidentales, hoc est a Scotia, Quadraginta quatuor sunt numero. Inter quas maximæ sunt *Levissa*, *Skye*, *Eust*, *Mela*, *Illa* olim *Epidium*, *Sura*, *Arran*.

Sillinæ insulæ ad meridionalem Cornubiæ partem dispositæ numerum 145 ostendunt; è quibus clarissimæ sunt *Scilly*, *Armath*, *Agnes*, *Sampson*, *Brefar Rusco*, S. *Hellen*, S. *Martin*, *Arthur*, S. *Maries*.

Sporadum nomine insulas quasdam hinc illinc sparsas intelligo: quales sunt *Man* & *Anglesey* inter Angliam & Hiberniam, *Jersey*, *Garnsey*, & *Wight* ad Hantoniam, *Portland* ad Dorsetiam, *Sunderland* ad Dunelmum, *Londay* ad Devoniam, *Sheppey* & *Thamet* ad Cantium, *Farn*, *Cocket*, *Holy-Island* ad Northumbriam, collocatæ. Quas quidem omnes tanquam Gemmas intueor Brittaniam usque decorantes.

Series Monarcharum Anglicorum ex quo superata erat Anglia à Normannis.

		Regnare cæperunt An. D.
Gulielmus Conquæstor		1066.
Gulielmus Rufus		1087.
Henricus	1	1100.
Stephanus		1135.

Fa-

Familia Saxonum restaurata		
Henricus	2	1154.
Richardus	1	1189.
Johannes		1199.
Henricus	3	1216.
Edvardus	1	1272.
Edvardus	2	1307.
Edvardus	3	1326.
Richardus	2	1377.
Familia Lancastrensis		
Henricus	4	1399.
Henricus	5	1412.
Henricus	6	1422.
Familia Eboracensis.		
Edvardus	4	1460.
Edvardus	5	1483.
Richardus	3	1483.
Familiæ utriusque Unio.		
Henricus	7	1485.
Henricus	8	1509.
Edvardus	6	1546.
Regina Maria		1553.
Regina Elizabetha		1558.
Anglia & Scotia Unitæ.		
Jacobus	1	1602.
Carolus	1	1625.
Carolus	2	1648.
Jacobus	2	1685.

Quæ

Quæ sequuntur Clarissima sunt inter Anglos nomina, & Familiæ Nobilissimæ.

A.

ALloft

Asby

Alington. *Prædii Wimondley in agro Hertfordiensi possessor, unde Regibus Angliæ, quo die inaugurantur, primum ministret Cyathum & fit quasi Regis pocillator.*

Annesly.

Ashfield.

Appleton.

Astley.

Armine.

Aston.

Arundel *Baro de* Wardour, *& ab Imperatore* Radolpho, *ob rem præclare adversus Turcas juxta Strigonium gestam, Comes Imperii dictus.*

Ashburnam.

Aylesbury.

B.

BAcon.

Bagot.

Bamburgh.

Bampfield.

Banning.

Barckham.

Bainard.

Baker.

Bishop.

Blackston.

Blunt.

Bodley. *Nobilis Familia quam* Tho. Bodleius, *qui Bibliothecam* Oxon. *locupletabat, egregiè illustravit.*

Barkley.

Booth.

Barington.

Boswel.

Bartu.

Boteler.

Ba-

Baſing.
Baskervil.
Bayning.
Beaumont.
Bedell.
Bedingfield.
Belaſſes.
Bellingham.
Bendiſh.
Bennett.
Berkley.
Berners.
Bertey.
Biggs.
Bingham.
Burton.
Butler.

Bourchier.
Bowes.
Boyle.
Boynton.
Brereton.
Brigges.
Brook.
Brown.
Bruges.
Brule.
Brudenel.
Bruin.
Burck.
Burdet.
Burrough *ſive* Burgh.
Button.
Byron *ſive* Buron.

C.

Calthrop.
Capel.
Cavendiſh.
Carew.
Carleton.
Carre.
Cary.
Carteret.
Cecill.
Cæſar.
Chaloner.
Champernoun.
Chaumont.

Cholmondley *ſive* (Cholmley.
Clarke.
Clere.
Clifford.
Clifton.
Clinton.
Colbrond.
Compton.
Conſtable.
Cooper.
Cope.
Conway.
Corbet.

Che-

Chester.
Chetwood.
Chichester.
Chidley.
Cornwall.
Cornwallis.
Cottington.
Cotton *Clara Familia, quam decoravit Robertus Cotton de Connington, Eques doctrinâ & Antiquitatis cognitione inclytus.*
Coventry.
Crane.
Cranfield.
Craven.
Crew.
Croft.
Cromwel.
Culpeper.
Curwen.

D.

Dacre.
Danvers.
Darcy.
Dixwel.
Dormer.
Drake *Gentis hujus Originem & Nomen dedit Franciscus ille Dracus, Eques auratus, Gloria navali facile Princeps.*
Dennis.
Deny.
Digby.
Dimock *In Lincolnia tenet manerium* Scrivelby *per Servitium magnæ Sergeantiæ (ut loquuntur* J. C.) videlicet *quod possessor Coronationis die armatus veniet, & Proclamari faciet se paratum esse contra omnes inficias ituros Regis Jus defendere & conservare* &c.
Dudley.
Dutton.

E. Ed-

E.

Edgecombe.
Egerton.
Englefield.
Erdeswick.
Essex.
D'evereux.
Eure *sive* Evers.

F.

Fairfax.
Fane.
Farneham.
Faunt.
Feilding.
Fenwick.
Fienes.
Finch.
Fitz-Herbert.
Fitz-Williams.
Fortescue.
Foster.
Fouler.
Fyne.

G.

Gage.
Gerard.
Glemham.
Godolphin.
Godwin.
Grevill.
Grey.
Gorges.
Goring.
Grayham.
Greisly.
Grenvill.
Greissy.
Gravenor.

H.

Harrington.
Harvye.
Hastings.
Hatton.
Henningam.
Herbert.
Heydon.
Hobart.
Hobey
Holcroft.
Hollis.
Horsey.
Houghton.
Howard.
Hungerford.
Hyde.

Jef-

IEffreys.
Jermin.

KIllegrew.
Knevet.

LAcy.
Lascelles.
Leake.
Langdale.
Lee.
Leigh.
Leonard.

MArkham.
Mannours.
Maunsell.
Maynard.
Medcalf.
Mildmay.
Mohun.
Molinenx

NEvil.
Newton.
Noel.

OGle.
Osborn.

I.

Jernegam.
S. John.

K.

Knolles.

L.

Legge.
Lev.
Lestrange.
Lisle.
Litton.
Lovelace.
Lumley.

M.

Monck.
Montagu.
Mordant.
More.
Morgan.
Mounson.
Musgrave.

N.

Newport.
Norris.
North.

O.

Owen.

P.

PAget. Perpoynt.
Parcker. Petre.
Parry. Peyton.
Paſton. Pigott.
Peilon. Pointz.
Pelham. Popham.
Percy. Pawlet.
Perot.

R.

RAleg. Roberts.
Racliff, *alias* (Radcliffe. Roper.
Rich. Rouſe.
Ruſſel.

S.

SAcvil. Somerſet.
Sadler. Smith.
Sampol *ſive de* S. Paul. Spencer.
Sandys. Stafford.
Savil. Stanley.
Scrope. Stanhope.
Seymore. Stawell.
Sheffeild. Stourton.
Shelley. Stradlin.
Shirley. Strangways.
Sutton.
Sidney *è qua* Philippus Sidney *Eques Auratus Seculi ſui* (*ſub* Elizabetha *Regina*) *Deliciæ & Ornamentum.*

T.

TAlbot. Tounſend.
Throckmorton Tracy.
Thynne. Trafford.

Tilney

Tilney.
Touchet.

VAvaſor.
Vaulx.

WAke.
Wallop.
Walſingham.
Ward.
Waſtneys.
Watſon.
Wentworth.
Weſt.
Weſton.
Wharton.
Wiat.
Widdrington.
Wilbraham.
Willoughby.

Y.

YElverton.

Tufton.

V.

Vere.
Villers.

W

Windſor.
Wingfield.
Winne.
Winter.
Wiſeman.
Wivell.
Wolſey.
Woodhouſe.
Worſley.
Wortley.
Wotton.
Wray.
Wriotheſley.

Z.

ZOuch.

FINIS.